

**Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya
Dayalı Analizi
RAY Network Ulusal Araştırması**

**RAY NETWORK
TÜRKİYE ULUSAL RAPORU
2014**

**31 Aralık 2015
Ankara**

Erasmus+

**Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya
Dayalı Analizi
RAY Network Ulusal Araştırması**

**RAY NETWORK
TÜRKİYE ULUSAL RAPORU
2014**

**31 Aralık 2015
Ankara**

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı
TÜRKİYE ULUSAL AJANSI

**“Gençlik Programı’nın Araştırmaya Dayalı Analizi
RAY Network Ulusal Araştırması”**

**RAY NETWORK
TÜRKİYE ULUSAL RAPORU
2014**

&

Türkiye Ulusal Ajansı Proje Ekibi

Şöhret YEDAN DEMİR
Program İzleme Koordinatör V.

Ceren KILIÇ
Program İzleme Koordinatörlüğü Uzman Yardımcısı

&

Olgu Araştırma Proje Ekibi

Araştırma Ekibi:

Yrd. Doç. Dr. Asuman Göksel
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Doç. Dr. Özgehan ŞENYUVA
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Proje Yönetimi:

Azmi AYDIN
Olgu Araştırma Proje Yöneticisi

Filiz AYDIN KOÇ
İstatistikçi

Bu proje T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığınca (Ulusal Ajans, <http://www.ua.gov.tr>) yürütülen Gençlik Programı kapsamında gerçekleştirilmiştir. Burada yer alan içerik, sadece yazarların görüşlerini yansıtır ve Ulusal Ajans veya Avrupa Komisyonu burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanımından sorumlu tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

Grafik Listesi	5
Tablo Listesi	5
Kısaltmalar ve Açıklamalar Listesi	6
1. Giriş	7
1.1. RAY Network Nedir?	7
1.2. 2014 RAY Türkiye Ulusal Raporu'nun Arkaplanı	9
1.3. 2014 RAY Türkiye Araştırması Hakkında Temel Bilgiler	11
2. RAY Türkiye Araştırması 2014'ün Önemli Bulguları	14
2.1. Projeden Önce: Bilgi Düzeyi ve Planlama.....	14
2.2. Proje Süresince, Farklı Öğrenme Şekilleri.....	19
2.3. Projeden Sonra: Kişisel Gelişim Etkisi ve Gelecek	22
3. RAY Türkiye Araştırması 2014'ün Eylem-Temelli Bulguları	33
3.1. Gençlik Değişimleri (Eylem 1.1) ve Avrupa Birliği Komşu Ülkeleri İle İş Birliği (Eylem 3.1).....	37
3.2. Gençlik Girişimleri (Eylem 1.2)	49
3.3. Avrupa Gönüllü Hizmeti (Eylem 2).....	60
3.4. Gençlik Çalışanları Ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim Ve Ağ Kurma Faaliyetleri (Eylem 4.3) ve AB Komşu Ülkeleri İle İş Birliği, Gençlik Değişimleri Ve Eğitim Ve Ağ Kurma Projeleri (Eylem 3.1)	75
3.5. Gençler Ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar (Eylem 5.1)	86
4. Avrupa'daki Türkiye: Karşılaştırmalı Bir Analiz	93
5. Sonuç	98

Grafik Listesi

Grafik 1 Proje Hakkında Bilgi	15
Grafik 2 Proje Öncesi Meslek Durumu.....	17
Grafik 3 Projede Kullanılan Yöntemler	20
Grafik 4 Projeden Sonra Görüşler.....	22
Grafik 5 Proje Deneyimi Paylaşımı	23
Grafik 6 Konular Ve Öğrenme.....	24
Grafik 7 Proje Etkisi	25
Grafik 8 Projenin Kişisel Gelişime Katkısı.....	26
Grafik 9 AB Hakkında Görüşüm	28
Grafik 10 YouthPass Hakkında.....	29
Grafik 11 YouthPass'ımız Var Mı?	30
Grafik 12 Gençlik Değişimlerinde Öğrenme	38
Grafik 13 Gençlik Değişimi Etkisi – Detay	43
Grafik 14 Gençlik Değişimlerinin Geleceğe Etkisi	46
Grafik 15 Gençlik Girişimleri ve Öğrenme	50
Grafik 16 Avrupa Gönüllü Hizmeti ve Öğrenim	62
Grafik 17 AGH Etkisi - Detay	68
Grafik 18 Avrupa Gönüllü Hizmeti ve Gelecek	70
Grafik 19 Eğitim ve Ağ Kurma Projelerinde Öğrenim.....	79
Grafik 20 Eğitim ve Ağ Kurma Projelerinin Etkisi – Detay.....	80
Grafik 21 Eğitim ve Ağ Kurma Projeleri ve Gelecek	84
Grafik 22 Toplantılar ve Öğrenme.....	88
Grafik 23 Engelle Karşılaşma (Kasım2014).....	93
Grafik 24 Projenin Proje Liderleri Üzerindeki Etkisi (Kasım 2014).....	97

Tablo Listesi

Tablo 1 RAY Örnekleminin Faaliyet Türlerine Göre Yüzdesel Dağılımı.....	11
Tablo 2 RAY Örnekleminin Eylem Türlerine Göre Yüzdesel Dağılımı	12
Tablo 3 RAY Örnekleminin Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Yüzdesel Dağılımı.....	12
Tablo 4 Eylem Türlerine ve Katılımcı Sayılarına Göre Odak Grup Toplantıları ve Derinlemesine Görüşmelerin Dağılımı	13
Tablo 5 Gençlik Değişimi Projesinin Etkisi (Genel)	41
Tablo 6 AGH'nin Etkisi (Genel).....	69
Tablo 7 Eğitim ve Ağ Kurmanın Etkisi (Genel)	82

Kısaltmalar ve Açıklamalar Listesi

Türkiye Ulusal Ajansı: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

Gençlik Programı: Avrupa Birliği'nin gençler için kurduğu bir programdır. Avrupalı gençler arasında aktif bir Avrupa vatandaşlığı duygusu, dayanışma ve hoşgörü yaratmayı ve gençleri Birliğin geleceğinin şekillenmesinde devreye sokmayı amaçlar.

Erasmus Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi: *Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi (RAY Network)*, 2008 yılında bir grup Ulusal Ajans ve araştırma ortakları tarafından Erasmus+: Gençlik Programı Avusturya Ulusal Ajansı'nın, özellikle de konsorsiyum üyelerinden Interkulturelles Zentrum ve Innsbruck Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün inisiyatifiyle Gençlik Programı'na ilişkin ulusötesi ortak araştırma faaliyetleri geliştirmek için kurulmuş bir Avrupa araştırma ağıdır.

Gençlik Değişimleri (Eylem 1.1): Gençlik Değişimleri, farklı ülkelerden gençlik gruplarının bir araya gelmeleri ve birbirlerinin kültürlerini öğrenmeleri için bir fırsat sunar. Gruplar, karşılıklı ilgi duyulan bir konu etrafında, Gençlik Değişimini birlikte planlar.

Gençlik Girişimleri (Eylem 1.2): Gençlik Girişimleri, yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde düzenlenmiş grup projelerine destek verir. Ayrıca, gençler arasında işbirliğini ve deneyim değişimini geliştirmek ve Avrupa yönlerini güçlendirmek amacıyla farklı ülkeler arasında benzer projelerden oluşan bir ağ kurulmasını da destekler.

Avrupa Gönüllü Hizmeti (Eylem 2): Avrupa Gönüllü Hizmetinin (AGH) amacı, Avrupa Birliği'nin içinde ve dışında çeşitli şekillerdeki gönüllü faaliyetlere gençlerin katılımını desteklemektir. Bu Eylem kapsamında gençler, bireysel olarak ya da kar amacı gütmeyen, ücretsiz faaliyetlerde bireysel ya da grup olarak yer alırlar.

Avrupa Birliği Komşu Ülkeleri İle İş Birliği (Eylem 3.1): Bu alt eylem, Komşu Ortak Ülkelerle olan, yani gençlik alanında Gençlik Değişimleri ile Eğitim ve Ağ Kurma Projelerini destekler.

Gençlik Çalışanları Ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim Ve Ağ Kurma Faaliyetleri (Eylem 4.3): Bu alt-Eylem, gençlik çalışmalarında ve kuruluşlarında aktif kişilerin eğitimini, özellikle deneyimlerin, uzmanlığın ve aralarında iyi uygulamaların yanı sıra uzun süreli kalite projeleri ile ortaklıklar ve ağların oluşmasını sağlayacak faaliyetlerin değişimini destekler.

Gençler Ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar (Eylem 5.1): Bu alt-Eylem, gençler, gençlik çalışmalarında aktif kişiler ve gençlik politikalarından sorumlu kişiler arasında işbirliğini, seminerleri ve yapılandırılmış diyalogu destekler.

1. Giriş

1.1. RAY Network Nedir?

*Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi*¹ (RAY Network), 2008 yılında bir grup Ulusal Ajans ve araştırma ortakları tarafından Erasmus+: Gençlik Programı Avusturya Ulusal Ajansı'nın, özellikle de konsorsiyum üyelerinden Interkulturelles Zentrum ve Innsbruck Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün inisiyatifıyla Gençlik Programı'na ilişkin ulusötesi ortak araştırma faaliyetleri geliştirmek için kurulmuş bir Avrupa araştırma ağıdır. RAY Network halihazırda 29 ülkeden Ulusal Ajanslar ve onların araştırma ortaklarını kapsamaktadır: Avusturya, Belçika (Flamanca konuşulan topluluk), Belçika (Fransızca konuşulan topluluk), Belçika (Almanca konuşulan topluluk), Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, Türkiye ve Birleşik Krallık.

*RAY Network, Erasmus+: Gençlik Programı'na ve Program tarafından desteklenen faaliyetlere ilişkin süreçlerin ve çıktılarının güvenilir ve geçerli bir dokümantasyonunu yapmayı amaçlamaktadır. RAY Network'un başlıca amaçları şunlardır*²:

- Erasmus+: Gençlik Programı'nın uygulanma alanında kalitenin sağlanmasına ve kalitenin geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Kanıta dayalı ve araştırma temelli gençlik politikalarının gelişimine katkı sağlamak;
- Özellikle de uluslararası gençlik çalışmaları ve öğrenme hareketliliği bağlamında, gençlik çalışmalarında yaygın eğitim ve öğrenmenin tanınırlığına katkıda bulunmak;
- Gençlik alanında araştırmacılar, siyasa ve pratik arasında bir diyalog geliştirilmesini teşvik etmek.

RAY Network'un araştırma anlamında özel amaçları ise şöyledir: ³

¹ RAY Network resmi web site: <http://www.researchyouth.net/>.

² <http://www.researchyouth.net/network/>

- Erasmus+: Gençlik Programı projelerinin, projelere dahil olan aktörler üzerindeki – bireysel seviyede (gençler, gençlik çalışanları, proje liderleri), sistemik seviyede (gençlik grupları, kuruluşlar, kurumlar, yerel proje çevreleri, topluluklar, gençlik yapıları, gençlik çalışması, gençlik politikası), ve kolektif seviyede etkilerini (kısa dönem ve uzun dönem) araştırmak;
- Özellikle öğrenme süreçlerine yol açma ve destekleme konusundaki etkinlikleri bağlamında, Erasmus+: Gençlik Programı’nda kullanılan eğitimsel ve öğrenme yaklaşımlarını, yöntemlerini ve süreçlerini araştırmak;
- Erasmus+: Gençlik Programı proje uygulamalarını, özellikle proje katılımcılarının profili, proje liderleri, projeye dahil olan kuruluşlar açısından, ve proje yöntemleri ve proje yönetimi anlamında incelemek;
- Erasmus+: Gençlik Programı’nın kendine has özelliklerini incelemek;
- RAY Network tarafından alakalı olduğu düşünülen gençlik çalışmalarına ilişkin diğer konuları araştırmak.

Erasmus+’ın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi: Gençlik Programı niceliksel ve niteliksel sosyal araştırma yöntem ve araçlarının bir bileşiminden yararlanır: Ön çalışmalar; proje katılımcıları, proje liderleri ve yararlanıcı kuruluşların çalışanlarıyla ve projeleri reddedilmiş başvuran kuruluşlarla yapılan etkinlik öncesi ve sonrası araştırmalar; belirlenen projelerin vaka çalışmaları; Gençlik Programı’na dahil olmuş çeşitli aktörlerle ve programa katılmayan gençlik liderleri ve gençlik çalışanlarıyla (kontrol grubu) yapılan mülakatlar ve odak gruplar.⁴

RAY Network daha önceki yıllarda kazanmış olduğu deneyime dayanarak yapacağı araştırmaları üç araştırma projesi çerçevesinde Erasmus+: Gençlik Programı (2014–2020)’na genişletmiştir:

- Erasmus+: Gençlik Programı’nın araştırmaya dayalı analizi ve izlenmesi
- Erasmus+: Gençlik Programı’nda yeterlik gelişimi ve kapasite oluşumu araştırma projesi

³ <http://www.researchyouth.net/why/>

⁴ <http://www.researchyouth.net/how/>

- Erasmus+: Gençlik Programı'nın katılım ve aktif yurttaşlık üzerine uzun dönem etkileri araştırma projesi.

1.2. RAY Türkiye Ulusal Raporu 2014'ün Arkaplanı

Türkiye 2012 yılında RAY Network'e üye olduğu ve o tarihten bu yana araştırma ortakları ile birlikte *Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi* araştırmasını Türkiye'de uygulamaktadır. 2012 yılında, 2012, 2013 ve 2014 yıllarında çevrimiçi RAY anketleri Türkiye'den katılımcıları da içerecek bir şekilde tüm Gençlik Programı katılımcılarına gönderildi. Buna ek olarak, Türkiye'de ulusal düzeyde bir seri odak grup toplantısı ve mülakat gerçekleştirildi. İlk RAY Türkiye Ulusal Raporu, 2012 ve 2013'te toplanan nicel ve nitel verilere dayanarak 2014'te hazırlandı.

İlk rapora benzer şekilde, ikinci *RAY Network Türkiye Ulusal Raporu* (2014) da bilimsel veri toplama ve araştırma yoluyla aşağıdakileri amaçlamaktadır⁵:

- Gençlik Programı'nın projelerde yer alan aktörler, kurum ve kuruluşlar üzerindeki etkilerinin araştırılması:
 - Gençlik Programı projelerinin katılımcıları, gençlik çalışanları ve liderlerinin öğrenme süreçleri ve edindikleri beceriler,
 - Gençlik Programı'nın katılımcıların tutum, beceri ve davranışlarına katılımcılık ve aktif/demokratik yurttaşlık anlamında yaptığı etki,
 - Mali olarak desteklenen kuruluşların neler öğrendikleri.
- Gençlik Programı katılımcılarının nasıl öğrendiklerinin, becerilerini nasıl geliştirdiklerinin, bu katılımcıların hangi pedagojik yaklaşımlar benimsedikleri ve bunları pratikte nasıl uyguladıklarının araştırılması.

2014 araştırmasında kullanılan araştırma sorularını takip ederek, Gençlik Programı çerçevesinde daha özelden şunlar araştırılmaktadır:

- Program hedeflerinin ve önceliklerinin mali olarak desteklenen projelerde ne derece izlendiği ve gerçekleştirildiği,
- Uygulamada program amaçlarının nasıl yerine getirildiği,

⁵ <http://www.researchyouth.net/2011/objectives/#more-7>.

- Program ve gençlik politikası hedeflerini yerine getirmede ve özellikle de imkânları kısıtlı gençlerin dâhil edilmesi konusunda, başka ne çeşit önlemlerin geliştirilebileceği,
- Yaygın öğrenme çerçevesinde edinilen becerilerin onaylanmasının ve tanınmasının hangi araçlarla sağlanabileceği.

Kısacası 2014 RAY Araştırması Avrupa Birliği'nin Gençlik Programı'nın gençler, gençlik çalışanları ve gençlik liderleri ve Programdan mali olarak faydalanan çeşitli diğer kuruluşlara etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu etkiler Gençlik Programı'nın amaçları ve öncelikleri çerçevesinde, yani bir başka deyişle Gençlik Programı'nda kalitenin sağlanması ve Program uygulamalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak ve kanıta ve araştırmaya dayalı gençlik politikası geliştirmek için incelenmektedir. Dolayısıyla, 2014 RAY Araştırması Gençlik Programı'nın faydalanıcısı olan proje katılımcıları ile proje liderlerinin Program vasıtasıyla “ne” öğrendiklerini ve “nasıl” öğrendiklerini anlamayı ve ileride gerçekleştirilecek projelerin gençler açısından faydalarını azami düzeye çıkarmak için gerekli bilgi ve kanıt sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.3. RAY Türkiye Araştırması 2014 Hakkında Temel Bilgiler

2014 RAY araştırması kapsamında, Mayıs ve Kasım 2014 aylarında iki çevrimiçi anket uygulanmıştır. Mayıs 2014 anketi, faaliyet bitiş tarihi 1 Eylül 2013 ve 31 Ocak 2014 arasında olan Gençlik Programı projelerine katılmış **283 proje katılımcısı** tarafından doldurulmuştur ve Kasım 2014 anketi faaliyet bitiş tarihi 1 Şubat 2014 ve 31 Ağustos 2014 tarihleri arasında olan Gençlik Programı projelerine katılmış **228 proje katılımcısı** tarafından yanıtlanmıştır.⁶ Bu örneklem, projeye katıldığı sırada Türkiye’de ikamet eden bireylerin seçilmesi ile oluşturulmuş olup, Türkiye’de yapılan projelere katılan ancak proje başvurusu sırasında bir başka ülkede ikamet eden bireyler örneklem dışında tutulmuştur. Dolayısıyla, örneklemin de gösterdiği gibi, bu Ulusal Rapor’da sunulan bulgular ve analizler, Gençlik Programı’nın Türkiye’deki gençler üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu örneklemin faaliyet ve eylem türlerine göre yüzde dağılımları Tablo 1 ve Tablo 2’den izlenebilir.

Tablo 1 RAY Örnekleminin Faaliyet Türlerine Göre Yüzesel Dağılımı

	Mayıs 2014 (%)	Kasım 2014(%)
İki taraflı gençlik değişimi	3.2	5.7
Demokrasi projesi	-	2.6
Değerlendirme toplantısı	-	-
Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH)	-	21.5
Fizibilite ziyareti	-	-
Grup AGH	-	0.4
Çok taraflı gençlik değişimi	29.4	46.5
Ulusal gençlik girişimi	5.3	0.4
Ulusal gençlik toplantısı	37.1	-
Ortaklık kurma faaliyeti	-	0.4
Seminer	0.4	0.9
Çalışma ziyareti	-	2.6
Eğitim kursu	7.1	18.4
Ulusötesi gençlik semineri	-	-
Ulusötesi gençlik girişimi	16.3	-
Üç taraflı gençlik değişimi	1.4	1.3
Ağ kurma ve ortak bulma seminer ve faaliyeti	-	-
	100	100
	N=283	N=228

⁶ Bu rakamlar, eksik, hatalı ve sorunlu anket girişleri temizlenip veri düzenlendikten sonra kalan ve analizlerde kullanılan anket katılımcı sayıdır.

Tablo 2 RAY Örnekleminin Eylem Türlerine Göre Yüzdesel Dağılımı

<i>Eylem</i>	Mayıs 2014 (%)	Kasım 2014 (%)
1.1	27.9	45.2
1.2	42	0.4
1.3	-	2.6
2.1	-	21.9
3.1	9.5	18.4
4.3	3.9	11.4
4.9	-	-
5.1	16.6	-
Toplam	100	100
N	N=283	N=228

Mayıs 2014 anketine cevap veren kadın katılımcıların oranı %52,4'tür; bu oran Kasım 2014 için %50,7'dir. Bu nedenle veri setinde analizler öncesi cinsiyet oranı için herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Tablo 3 RAY Örnekleminin Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Yüzdesel Dağılımı

	Mayıs 2014 (%)	Kasım 2014 (%)
Kadın	52.4	50.7
Erkek	47.6	49.3

RAY araştırması kapsamında, bu Ulusal Rapor'un hazırlanması aşamasında, nicel araştırmayı tamamlamak ve desteklemek üzere bir dizi nitel araştırma yöntemi de kullanılmıştır. Bu kapsamda, proje katılımcıları ile gerçekleştirilen odak grup toplantıları ve proje liderleri ile gerçekleştirilen mülakatlarda yer alan katılımcı sayıları Tablo 4'te görülebilir.

Tablo 4 Eylem Türlerine ve Katılımcı Sayılarına Göre Odak Grup Toplantıları ve Derinlemesine Görüşmelerin Dağılımı

Eylem	Eylem Türü	Odak Grup Toplantısı (Proje Katılımcıları)	Mülakat (Proje liderleri)
Eylem 1.1 Eylem 3.1	Gençlik Değişimleri AB Komşu Ülkeleriyle İşbirliği	5	1
Eylem 1.2	Gençlik Girişimleri	5	1
Eylem 2	Avrupa Gönüllü Hizmeti	8*	1
Eylem 4.3 Eylem 3.1	Gençlik Çalışanları ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim ve Ağ Kurma AB Komşu Ülkeleriyle İşbirliği	5	1
Eylem 5.1	Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar	6	0
TOPLAM		29	4

* İki ayrı odak grup toplantısı düzenlenmiştir.

2. RAY Türkiye Araştırması 2014'ün Önemli Bulguları

Genel olarak, Gençlik Programı kapsamında organize ve finanse edilmiş gençlik projelerine katılımın etkisini değerlendirmek amacıyla, Mayıs 2014 ve Kasım 2014 anketlerinin cevapları, üç boyutta analiz etmek mümkündür: katılımcıların, projeye katılmadan *önceki* bilgi düzeyleri, profilleri ve tutumları; proje katılımcılarının yöntemler üzerindeki görüşleri ve proje *süresince* öğrenimleri ve proje katılımcılarının projeden *sonra* geliştirilen yeteneklere ve öğrenme düzeylerine ilişkin öz değerlendirmeleri. Gençlerin, Gençlik Programı'ndan daha fazla faydalanması kapsamında, YouthPass'a ilişkin göstergeler ve katılımcıların öğrenim deneyimlerinin tanınmasına ilişkin bulgular da bu analizde yer almaktadır.

2.1. Projeden Önce: Bilgi Düzeyi ve Planlama

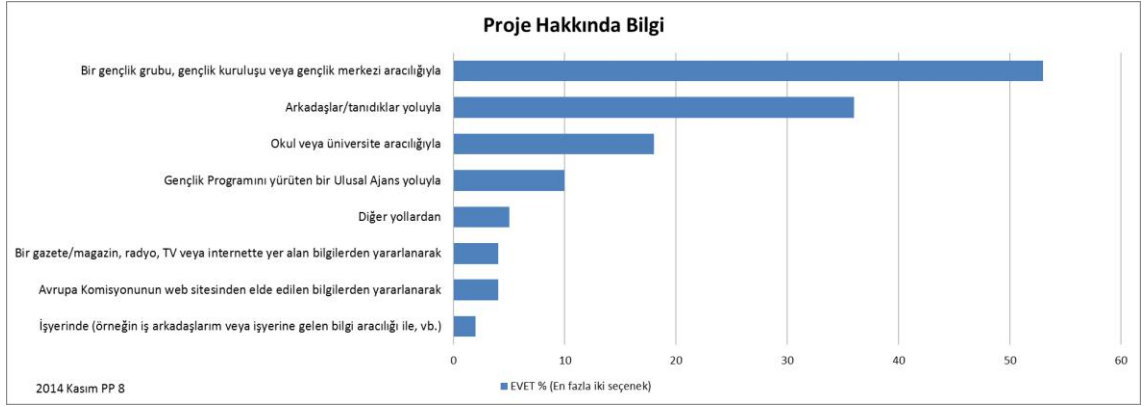
Avrupa Gönüllü Hizmeti hariç, bir gençlik projesi etkinliği, iki günlük toplantılardan iki haftalık eğitim kurslarına kadar değişen zamanlarda sadece kısa bir süre sürer. Ancak etkinliğin ne kadar kısa olduğuna bakılmaksızın, proje, bir süreç olarak aylara yayılır. Bu süreç, projenin tasarımı ve geliştirilmesini; ulusal ve Avrupalı ortaklarla iletişimi gerektiren başvuruyu hazırlamayı; başvuru süreçlerini; etkinliği planlamayı (eğer proje kabul edilirse); etkinliği gerçekleştirmeyi; projeyi kapatma ve raporlamayı içerir. Bütün bu adımlar zaman alır ve bunların kendisi bir öğrenme süreci oluşturur. Her adım, farklı dillerde iletişim kurmaktan, finansal planlar ve bütçe yapmaya kadar değişen farklı bir dizi yetenek gerektirir. Farklı araştırma bulguları, bir projenin farklı aşamalarında ne kadar çok genç katılırsa, onların öğrenme eğrisinin o kadar yüksek olduğunu göstermiştir.

Bu nedenle, bir gençlik projesi deneyimi, etkinliğin kendisiyle başlamaz ve bitmez. Gençler, projenin planlamasına ve gerçekleştirilmesine doğrudan katılmamış bile olsa, projeyi duydukları ve bir etkinlik için başvurmaya karar verdikleri andan itibaren, öğrenme süreci başlar; etkinlik sırasında en üst seviyeye ulaşır ve hatta etkinlik bittikten sonra da devam eder. Pek çok genç, diğer katılımcılarla irtibat halinde kalır ve çoğu, farklı biçimlerde bu deneyimi tekrarlamak için motive olurlar.

Proje hakkında bilgi sahibi olma: Bilgi kaynakları

İlk adımla başlayalım ve proje hakkında nasıl bilgi sahibi olduklarını araştıralım. Bu soru, Kasım 2014 anketine katılan bütün proje katılımcılarına sorulmuştur. Cevaplar Grafik 1’de sunulmuştur.

Grafik 1 Proje Hakkında Bilgi

Grafik 1’de görüldüğü gibi, gençlik projeleri hakkındaki en popüler bilgi kaynağı, gençlik kuruluşları tarafından sağlanmaktadır. Ankete katılanların yarısından fazlası (%53), proje hakkında, bir gençlik grubu, gençlik kuruluşu ya da bir gençlik merkezi aracılığıyla bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Projelerin bu kuruluşlar tarafından gerçekleştirildiğini dikkate aldığımızda, bir yandan, kendi projeleri için katılımcıları desteklemeleri ve toplamaları oldukça normaldir. Diğer yandan bu, Türkiye’de organize gençliğin gücünü de göstermektedir. Türkiye, Gençlik Programı proje sayısı ve dolayısıyla da bu tür projelerde yer alan katılımcı sayısı bakımından lider ülkelerden biridir. Bu projelerin, gençlik kuruluşları tarafından (gençlik girişimleri istisnası ile) tasarlanmasına, başvurulmasına ve uygulanmasına baktığımızda, bu, Türkiye’de aktif ve canlı bir gençlik sektörü olduğunu göstermektedir. Bu, bilgi kaynaklarının diğer aktörler tarafından, örneğin devlet ya da özel, tekel altına alınmadığını göstermesi bakımından, umut verici bir bulgudur. Gençlik örgütleri, sadece projelerin ana etmeni değil, aynı zamanda temel bilgi kanallarıdır.

Kulaktan kulağa yayılma, ikinci en popüler bilgi kaynağıdır. Gençler, gençlik projeleri hakkında, arkadaşları ve tanıdıkları vasıtasıyla bilgi sahibi olurlar. Başka bir soruda

gösterildiği gibi, eğer katılımcılar proje deneyimlerinden memnun kalırlarsa, çok büyük olasılıkla, arkadaşlarına ve tanıdıklarına, benzer projelere katılmaları için tavsiyede bulunacaklardır. Bu nedenle, projelerin çarpan etkisi oldukça yüksektir. Buna göre, ankete katılanların %36'sı, proje hakkında bir arkadaş ya da bir tanıdık vasıtasıyla bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir.

Resmi yapılar, örneğin okul ya da üniversite ve Türkiye Ulusal Ajansı, gençlik projeleri için bir bilgi kaynağı olarak düşünülebilir, ama gençlik kuruluşları ve kulaktan kulağa yayılım ile kıyaslandığında çok daha düşük orana sahiptir. Proje hakkında okulundan ya da üniversitesinden bilgi sahibi olduğunu söyleyen katılımcıların oranı %18 ve bir Ulusal Ajans aracılığı ile bilgi sahibi olduğunu söyleyenlerin oranı %10'dur. Gazeteler, televizyon, yayın kuruluşları ve Avrupa Komisyonu websitesi gibi diğer kaynaklar ve kanallardan, çok az düzeyde katılımcı bahsetmiştir, tümü %5'in altındadır.

Türkiye'deki gençlik kuruluşları, Gençlik Programı projeleri için ana bilgi kaynağı olarak hizmet vermektedir. Bu kuruluşların çabalarının desteklenmesi gerekir, ama aynı zamanda, onların sağladığı bilginin kalitesi ve çeşitliliği sağlanmalıdır. Gençler, ihtiyaç duydukları ve onların karakterlerine ve isteklerine uygun doğru eylem tipi hakkında bilgiye ulaşabilmeleri gerekir. Özellikle, kırsal alanlarda, gençlik kuruluşlarının Program hakkındaki bütün ulaşılabilir bilgileri sağladığı ve gencin kuruluşun tercihlerine göre sınırlandırılmadığı garanti edilmelidir.

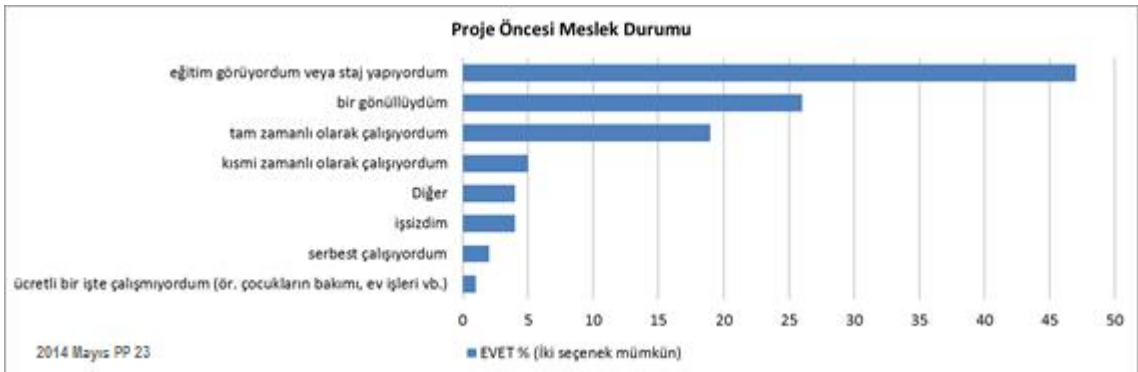
Kim katılıyor: Katılımcılara kısa bir bakış

Mayıs 2014 soru formunda katılımcılara, projeden önce yurtdışında bulunup bulunmadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 196 katılımcının %40'ı, projenin yurtdışına çıkmakta ilk fırsatı olduğunu belirtmişlerdir. Daha önce yurtdışında bulunmuş olanların (%28), halen Gençlik Programı'nın bir parçası olan Gençlik Değişimi faaliyeti kapsamında yaptıkları çarpıcı bir sonuçtur. Gençlik Programı projeleri Türkiye'de gençlerin uluslararası öğrenme hareketliliği için önemli bir imkan olarak kalmaya devam etmektedir. Finansal yetersizlik ve katı vize uygulaması gibi bürokratik engeller dikkate alındığında, Gençlik Programı, Türkiye'den uluslararası hareketlilik yapacak gençler için, çok değerli bir fırsat sunmaktadır.

Gençlik Programı projelerine katılan katılımcıların profili de analiz edilmesi gereken önemli bir faktördür. Erasmus öğrenci hareketliliği gibi gençlerin elde edebileceği başka programlar olduğu için, kısıtlı imkanlara sahip gençlere öncelik tanıyan Gençlik Programı hedefe konmalıdır.

Ancak, bulgular analiz edildiğinde, Türkiye’den katılımcıların profilinin oldukça homojen olduğu ve katılımcıların ağırlıklı olarak öğrenci olduğu görülmektedir. Mayıs 2014 anketine göre, hemen hemen ankete katılanların yarısı (%47), projeye katıldıkları zaman eğitim ve öğrenim görmekteydiler. İkinci en popüler kategori ise %26 ile gönüllüdür. Ama soru formu, çoklu seçime (öğrenci+gönüllü) izin verdiği için, bu iki kategoriye karşılıklı olarak birbirini dışlamamaktadır. Bu bulguların ışığında, *Türkiye’den Gençlik Programı’na katılan katılımcıların açık bir çoğunluğunun, gönüllü olmaya eğilimli de olan öğrencilerden oluştuğu ileri sürülebilir.*

Grafik 2 Proje Öncesi Meslek Durumu

Örneğin işsiz gençlerin oranı sadece %4’tür. Burada tartışılması gereken önemli bir konu bulunmaktadır. Gençlik projelerindeki öğrencilerin baskınlığı Avrupa Birliği üye devletlerinin katı vize politikalarının bir sonucu olduğu varsayılabilir. Öğrenci kimliği, elçilikler tarafından vize uygulaması için aranan anahtar belgelerden biridir ve öğrenci olmayan ya da tam zamanlı olarak çalışmayan bir gencin şansı çok azdır. Bu nedenle, ne eğitimde yer alan ne de istihdam edilmiş olan dezavantajlı bir genç, eğer AB’ye üye devletlerden birinde yapılacak bir projede yer alıyorsa, vize alma konusunda katı zorluklarla karşı karşıya kalacaktır. Türkiye Ulusal Ajansı vizesiz seyahat sağlayan özel pasaportlarla gençlik proje katılımcılarını garantiye alan önlemler alarak bu engelleri

ortadan kaldırmak için sıkı bir şekilde çalışmaktadır; gençlik kuruluşları hala, bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde, katılımcılarını öğrenci havuzundan seçmeyi tercih etmektedir.

AB finansmanın farkındalığı

Soru formlarından çıkan sonuçlar, gençlerin önemli ölçüde, katıldıkları projelerin Avrupa Birliği ve Gençlik Programı tarafından desteklendiğini bildiklerini göstermektedir. Kasım 2014 anketine katılanların %96'sı, "Gençlik Programı'nın AB fonlarından karşılandığını biliyor musunuz?" şeklindeki soruya "Evet" demiştir. Bu bulgu, katılımcıların bilinçlilik düzeylerini yansıtan önemli bir gösterge olarak görülebilir. Böylesine yüksek bir olumlu cevap oranı, Gençlik Programı altında organize edilen etkinliklerde yer alan katılımcıların, katıldıkları etkinliğin yapısı ve finansal kaynakları hakkında bilgi ve bilinç sahibi olduğunu gösterir. Ama bu anketlerin, projeler bittikten sonra yapıldığına dikkat etmek gerekir. Çünkü etkinlikte yer almadan önce katılımcıların bilinç düzeylerine ilişkin bir veri yoktur, katılımcıların etkinlik sırasında böyle bir bilinç düzeyine ulaşmış olup olmadığını değerlendirmek mümkün değildir.

2.2. Proje Süresince: Farklı Öğrenme Şekilleri

Gençlik Programı, gençler için yaygın eğitim ve öğretim etkinliklerine yasal bir çerçeveyi sağlamak ve desteklemek amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından oluşturulmuş olması anlamında çok özgündür.⁷ Yaygın eğitimin öğeleri, 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından organize edilen yaygın eğitim/öğretim konulu sempozyumun final raporunda, bu alandaki deneyim yılı temelinde özetlenmektedir⁸. Bu bağlamda, yaygın öğrenmenin var olan tanımlarındaki ortak bileşenler aşağıdaki gibi listelenmiştir, bunlar; amaçsal öğrenme; çeşitli bağlamlar; tedarığın farklı ve daha hafif sunumu; alternatif/tamamlayıcı öğretme ve öğrenme stilleri ve çıktıların ve sonuçların tanınırlığı konusunda az gelişmişliktir.

Yaygın eğitimin temel özellikleri aşağıda listelenmiştir:

- Öğrenmenin bilişsel, duyuşsal ve pratik boyutları arasında dengeli bir birliktelik ve etkileşim,
- Bireysel ve toplumsal öğrenmeyi, ortaklık odaklı dayanışmayı ve simetrik öğretme/öğrenme ilişkisini birbirine bağlayan,
- Katılımcı ve öğrenici odaklı,
- Bütünlükçü ve sürece yönelik,
- Kültürlerarası değişimleri ve karşılaşmaları öğrenme araçları olarak kullanarak, gerçek hayat kaygılarına yakın, deneyimsel ve yaparak öğrenmeye yönelik,
- Gönüllü ve (ideal olarak) herkesin erişimine açık,
- Yukarıda sayılanların hepsini demokratik yaşamın değerleri ve becerileri olarak yaymayı ve uygulamayı amaçlayan.

Örgün ve informal eğitim alanlarının bir tamamlayıcısı olarak algılanan yaygın öğretme/eğitim, farklı öğrenme yöntemlerini de önermektedir: iletişim temelli

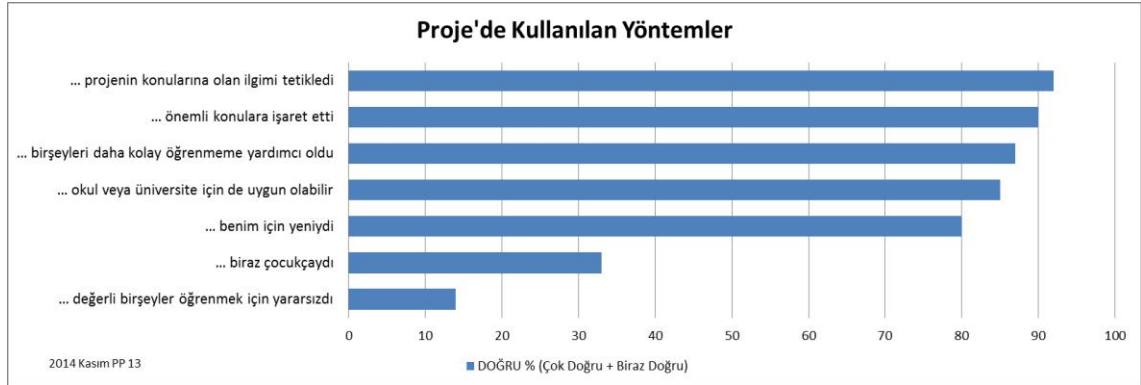
⁷ Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013'ten itibaren geçerli, sayfa 4.

⁸ Fennes, Helmut; Gadinger, Susanne; Hegleitner, Wolfgang; Lunardon, Katharina (2013) Interim Transnational Analysis: Learning in Youth in Eylem, proje katılımcısı ve proje liderleri ile anket sonuçları, Mayıs 2012, Research Based Analysis of Youth in Action (RAY), Innsbruck, sayfa 16

yöntemler (etkileşim, diyalog, arabuluculuk); faaliyet temelli yöntemler (deneyim, pratik, deneyimleme); sosyal temelli yöntemler (ortaklıklar, takım çalışması, ağ kurma) ve kendine dönük yöntemler (yaratıcılık, keşif, sorumluluk). Bu fikirler ve kavramlar Gençlik Programı projelerinde öğrenme ve yeterlilik gelişimi konularını özellikle de aktif yurttaşlık ve sivil topluma ve kamusal siyasi hayata katılım bağlamlarında değerlendirmek için faydalı bir zemin sağlamaktadır.

Anketlerden elde edilmiş veri ile odak grup toplantılarından ve derinlemesine görüşmelerden elde edilmiş verilerin ışığında, proje katılımcılarının ve proje liderlerinin, projelerde kullanılan yöntemlere ilişkin düşüncelerini özetlemek mümkündür. Kasım 2014 anketine katılmış 228 proje katılımcısı, projelerde kullanılan yöntemler hakkında “önemli konulara işaret etti”, “projenin konularına olan ilgimi tetikledi”, “bir şeyleri daha kolay öğrenmeme yardımcı oldu” şeklinde düşünmektedir. (Grafik 3). Projelerde kullanılan yöntemleri “değerli bir şeyler öğrenmekte yararsız” olarak gören katılımcıların sayısının düşük olması, projelerde genellikle kullanılan yaygın eğitim yöntemlerinin, katılımcıların ilgisini çektiğini göstermektedir.

Grafik 3 Projede Kullanılan Yöntemler

Yeni yöntemlerin tanıtıldığı kişilerin oranı da anlamlıdır: %80. Bu, yaygın eğitimin yenilikçi doğasını ve yeni yöntemler benimsemenin esnekliğini göstermektedir. Projelerde kullanılan yöntemlerin olumlu değerlendirmeleri çok yüksek olmasına rağmen (%80 ve üzeri), bunlar eleştirilerden azade değildir. Her üç katılımcıdan biri, bazı yöntemlerin bir şekilde çocukça olduğunu ifade etmiştir. Ama sadece on kişiden biri işe yaramaz olduğunu söyleyerek bu yöntemleri reddetmiştir.

Yaygın eğitimin ve yaygın öğrenimin değeri, odak grup toplantılarında da katılımcılar tarafından kabul edilmiştir. Ayrıca, derinlemesine görüşmeler ve odak grup toplantıları, farklı projelerde, boş zamanlarda diğer katılımcılarla zaman harcamanın da önemli bir öğrenme ortamı yarattığını önermektedir. Bu anlamda, katılımcılar, çay-kahve molası, öğlen ve akşam yemekleri gibi uygun zamanlarda informal tartışmalardan önemli yararlar elde ettiklerini ifade etmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Projeye katılma fikrimiz, pet şişelerle figür yapmak. Bu çok önemsiz gibi görülebilir, katılma fikrimiz anlamsız olabilir, bunun için bu kadar ülkeden insanın bu kadar masraf yapıp toplanması gereksiz gibi görünebilir dışardan. Konuya bakınca bunu düşünmek çok normal, orada arka planda geliştirilen etkinlikler, takım ruhunun gelişmemesi, bu tarz farklı soyut anlamda arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesinin daha çok önemli olduğunu düşünüyorum. Aslında öğrenilen bilgilerin orda olduğunu düşünüyorum.” (Gençlik Değişimi Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

Yaygın eğitimle ilgili olarak bağdaştıracağım ben bunu, bugüne kadar Türkiye’de gördüğümüz eğitimlerde otoriter sistem vardı, sınıftaki en büyük otorite öğretmendi. Bu projede herkes eşitti ve herkes fikirlerini açıkça beyanı ediyordu ve ortak olarak sonuca gidiyordu.” (Gençlik Değişimi Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Erkek)

“Bence çok değerli çünkü başka yerde öğrenemiyorsunuz bunu; sadece proje içinde öğrenebiliyorsunuz. Uygulanan yöntem çok daha farklı ve normal şartlarda bizim okulda öğrendiğimiz şeyleri, öğretilen şekilde öğretilmiyor. O yüzden kalitesi çok daha farklı oluyor ve bilginin bize geçişi çok daha farklı oluyor.” (Eylem 5.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Yaygın eğitimi çok fazla bilen yoktu, ben bunu mesela gittiğim yerlerde anlatmaya çalıştım. Yaygın eğitim diye bir şey var, öğrenildi yani, hiç değilse böyle bir şey olduğunu, ne olduğunu insanlar öğrendiler.” (Eylem 5.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Biz yaygın öğrenme metotlarını kullandığımız için hiç beklemediğiniz anda projede öğrendiğiniz bir şeyin faydasını görme fırsatınız oluyor.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

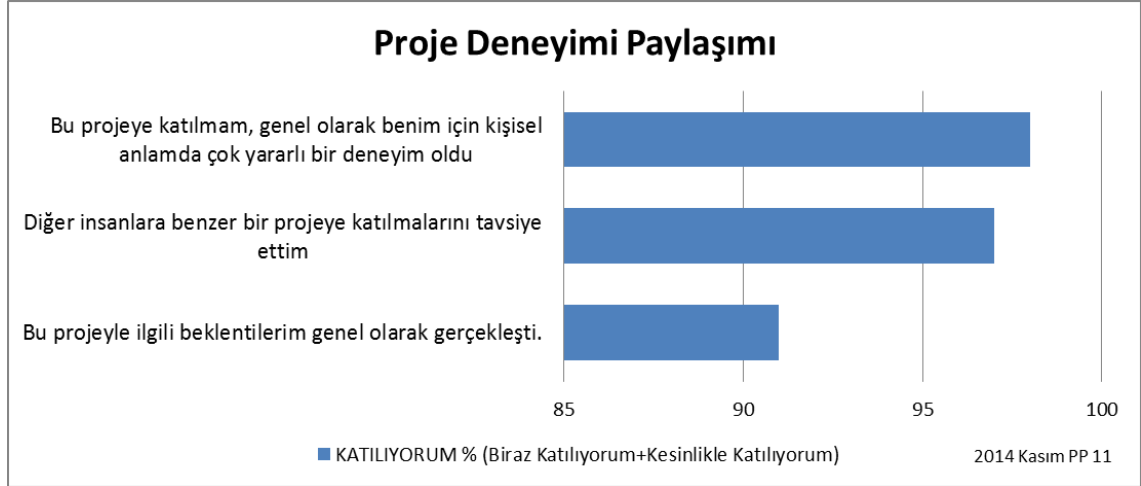
“[Proje liderimiz] yapıcı ve anaçtı, bizim fikirlerimizi de aldı, bilgilendirdi, elimizde bir program vardı, tabii her zaman kendi fikrini değil önce bizim fikrimizi alıp kendi fikrini söyledi ve ortak bir karar varıldı.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Katıldığım bu gençlik projesi bana medyayı daha etkili ve bilinçli şekilde kullanmayı öğretti. Yaşayarak öğrenme metodu ile öğrenmek en zevkli kısımlarından biriydi.” (Mayıs 2014 Anketi, Proje Katılımcısı)

2.3. Projeden Sonra: Kişisel Gelişim Etkisi ve Gelecek

Basitçe söylemek gerekirse, Gençlik Programı kapsamında düzenlenen farklı projelerdeki katılımcıların memnuniyet düzeyi çok yüksektir.

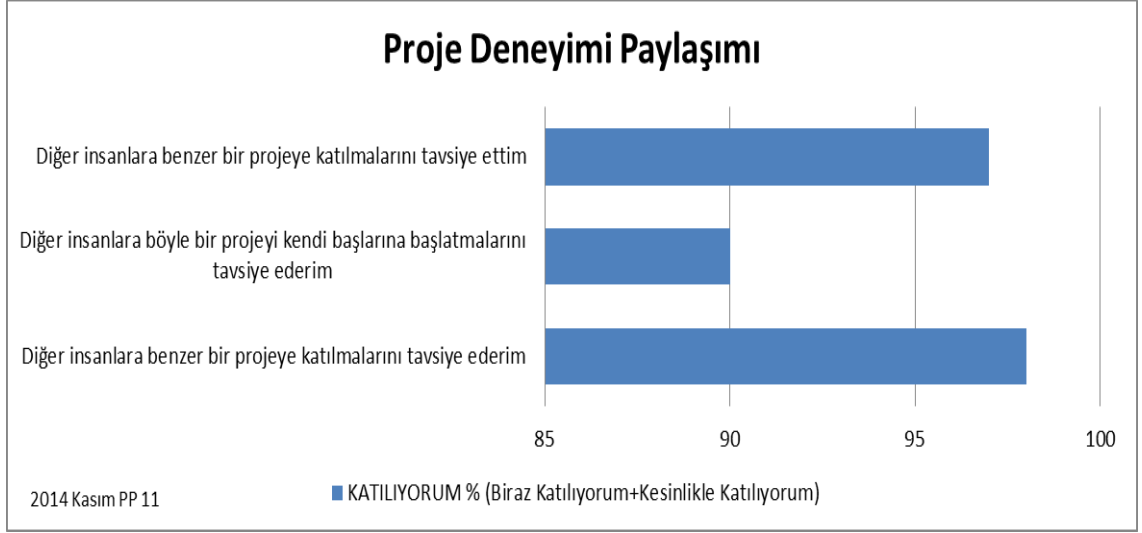
Grafik 4 Projeden Sonra Görüşler

Grafik 4'te görüldüğü gibi, tatmin ve olumlu değerlendirmelerin düzeyleri, %90'nın üzerindedir. Ankete katılanların hemen hemen tümü, projeye katılmayı, kişisel olarak zenginleştirici bulmakta (%98) ve başka insanlara benzer projelere katılmalarını önermektedir. (%97). Daha önce tartışıldığı gibi, eski proje katılımcılarının önerileri, iyileşme için çok önemli bir bilgi kaynağıdır ve projelerden memnuniyet düzeyiyle oldukça bağlantılıdır. Sonuç olarak, Grafik 4'ün gösterdiği gibi, her on katılımcıdan dokuzu, *projelerden beklentilerinin karşılandığını* belirtmektedir.

Projeden memnuniyete ilişkin bir başka önemli gösterge, proje katılımcılarının, kendi ortamlarında proje deneyimlerini paylaşma tarzlarına bakarak tespit edilebilir. Bu konuda, Kasım 2014 anketine katılan 228 katılımcının cevaplarına göre, proje katılımcılarının %98'i, *başka insanlara benzer bir projeye katılmaları için tavsiyede bulunacaklarını* ifade etmişlerdir, proje katılımcılarının %97'si, *diğer insanlara, benzer bir projeye katılmalarını zaten tavsiye ettiklerini* belirtmişlerdir ve %90'ı, başka insanlara böyle bir projeye kendilerinin başlamasını tavsiye edeceklerini bildirmişlerdir. (Grafik 5) Böylesi yüksek oranlar, proje katılımcılarının, Gençlik Programı ile elde ettikleri deneyimler ve kazanımlardan oldukça memnun kaldıklarını göstermektedir.

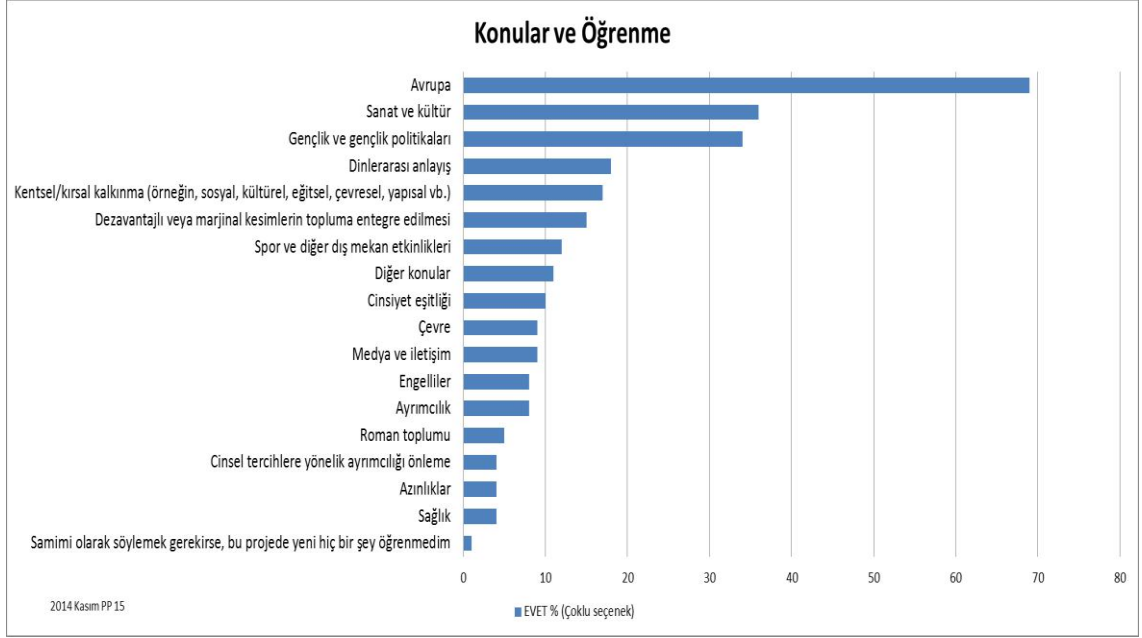
Grafik 5 Proje Deneyimi Paylaşımı

Yeni şeyler öğrenme

Yenilikçi yöntemlerle bir araya getirildiğinde, gençlik projelerindeki, güçlü öğrenme boyutu önemlidir. Yaygın eğitim yöntemlerinin kullanılması nedeniyle ve bu yöntemlerin, örgün eğitim düzenindeki hiyerarşiden uzaklaşmış, serbest, rahat ve konforlu ortamı nedeniyle, gençlik projeleri, bazen hafife alınmaktadır. Program hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan bazı kişiler, gençlik projelerinin öğrenme boyutunun temelini yürütme ve onu eğlenceli *boş zaman etkinlikleri* olarak basite alma eğilimi gösterirler. Kasım 2014 anketinin katılımcıları da farklı konularda yeni şeyler öğrendiklerini belirtmektedirler.

Grafik 6 Konular Ve Öğrenme

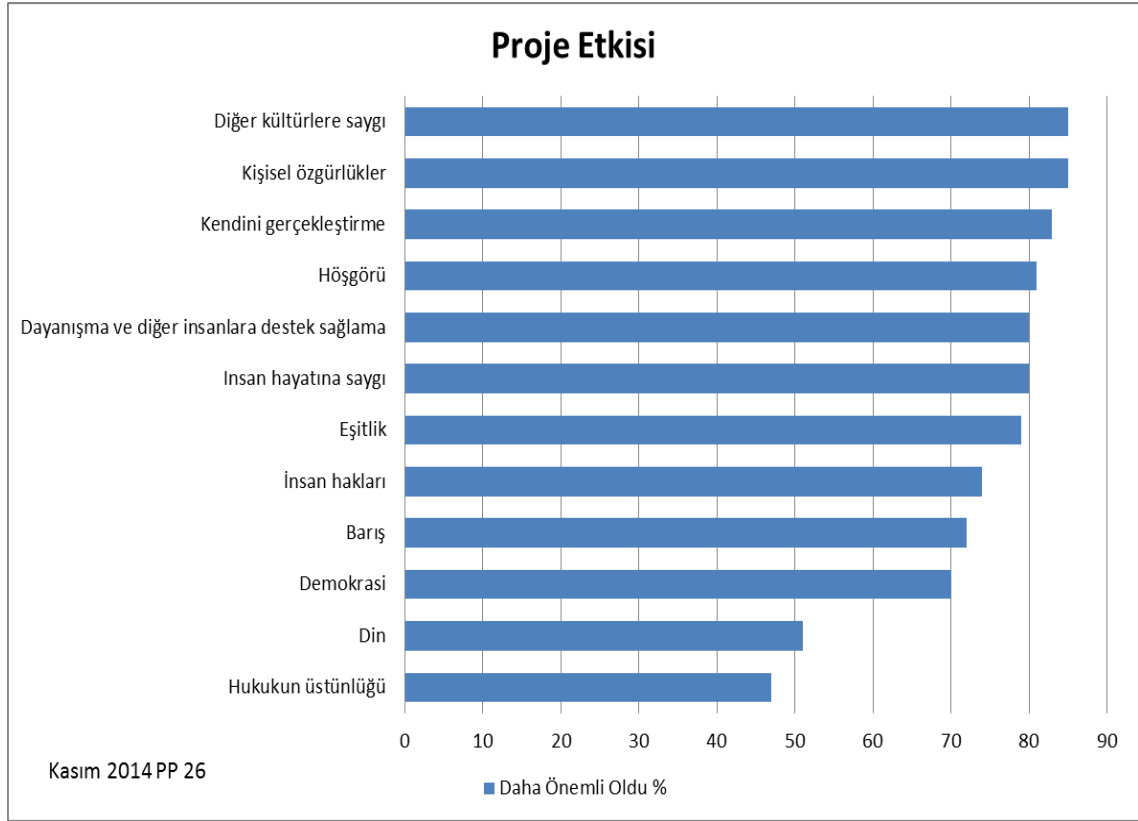
En olumsuzdan başlayalım, Kasım 2014 anketine katılanların sadece %1'i, *yeni herhangi bir şey öğrenmediğini* söyleyerek, projeyi eleştirmiştir. Bu istisna dışında, projelerin, en çok katılımcıların Avrupa'yla ilgili bilgisine katkı yaptığı görülmektedir. Ankete katılanların hemen hemen %70'i, proje süresince, *Avrupa* hakkında yeni bir şeyler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. İkinci en popüler konu, *sanat ve kültür* ve *gençlik ve gençlik politikalarıdır*. Üç katılımcıdan biri bu konularla ilgili yeni bir şey öğrendiğini belirtmiştir. Sağlıktan, dinlerarası anlayışa kadar çeşitli ve farklı konu yelpazesinin olması, gençlik projelerinin gündelik yaşantımızın farklılığını ve çeşitli yönlerini kapsayan eğitimin zenginliğini de göstermektedir. "Bu projede, aşağıdaki konularda yeni bir şey öğrendim:" şeklindeki açık uçlu soruya verilen cevaplar olarak, proje katılımcıları, ağ kurma, aktif yurttaşlık, barış, çevre koruma, eğitim, girişimcilik, liderlik, takım çalışması ve kültürel yaşam tarzları konularında yeni bir şeyler öğrendiklerinden bahsetmişlerdir.

Perspektif değişimi: Şimdi bir şeyler daha önemli

Bütün proje deneyimiyle bir araya getirildiğinde, farklı konular hakkında yeni şeyler öğrenmek, bireylerin yaşam perspektifleri üzerinde bir etki yapmaktadır. Bu etkiyi değerlendirmek amacıyla, Kasım 2014 RAY anketinde, katılımcılara, perspektiflerinde

nasıl bir değişme olduğu konusunda düşünceleri soruldu. Cevaplar, katıldıkları projelerin bir sonucu olarak bireyler için, belli konuların, net bir şekilde, daha önemli hale geldiğini göstermektedir. Cevaplar Grafik 7’de verilmiştir.

Grafik 7 Proje Etkisi

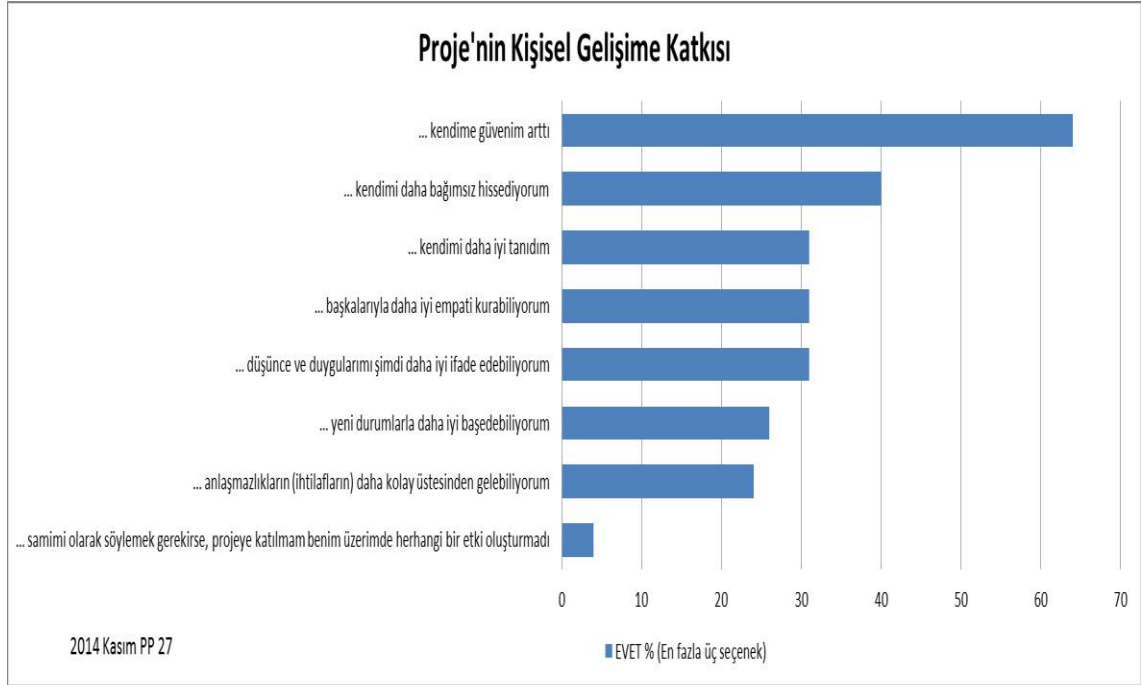
Projelerin en büyük etkisinin başka kültürlere saygı; bireysel özgürlük; kendini gerçekleştirme ve hoşgörü konularında olduğu görülmektedir. Ankete katılanların %80’inden fazlası, bu konuların projeden sonra kendileri için daha önemli hale geldiğini belirtmişlerdir. Bu bulguyla ilgili en dikkate değer olan bulgunun *iki bireysel maddeyi* (kendini gerçekleştirme ve bireysel özgürlük) ve *iki sosyal maddeyi* (başka kültürlere saygı ve hoşgörü) kapsıyor olmasıdır. Burada, projelerin hem kişisel gelişime hem de bireyin içinde yaşadığı topluma katkı sağlıyor olması dikkat çekicidir.

Gençlik projeleri ve kişisel gelişim: Yeni güncelleştirmeler kullanılabilir

Bireyler gençlik projelerine farklı motivasyonlarla katılırlar: Yeni şeyler öğrenmek, yeni yerler görmek, yeni arkadaşlar edinmek, eğlenmek vb. Bu tür deneyimlere sahip olmak

farklı çıktılara sahiptir ve bu beklentilerden bazıları karşılanır, bazıları ise karşılanmaz. Ancak böyle deneyimlerin kesin sonucu bireyin yaşadığı değişimdir. Onun fikirlerini ve tutumlarını etkiler, gelecekte üstleneceği fırsatları, yapmak istediklerini, çalışmak istediklerini vs. değiştirir. Genel olarak, katılımcının kişisel gelişimine katkı sağlar. RAY araştırmasının bulguları bunun için bol kanıt sağlamaktadır.

Grafik 8 Projenin Kişisel Gelişime Katkısı

İlk olarak, ankete katılanların yarısından çok daha fazlası, projeden sonra, daha özgüvenli olduklarını kabul etmektedirler (%64). Bu, bu raporda daha önce sunulan bulgularla aynı doğrultudadır ve bu raporun bir sonraki bölümünde her bir farklı eylem tipinde daha fazla analiz edilecektir. Aynı zamanda, ankete katılanların üçte birinden fazlası, şimdi daha öz-saygılı olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların üçte biri ise kendileri hakkında daha fazla şey öğrendiklerini; düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebileceklerini ve başkalarına yönelik olarak daha iyi empati kurabileceklerini belirtmişlerdir. Bu ankete katılanların dörtte biri, proje deneyiminin kendilerini daha esnek yaptığını ve yeni durumlarla daha iyi başa çıkabileceklerini ve çatışmalarla daha iyi uğraşabileceklerini ileri sürmüşlerdir. Katılımcıların sadece %4'ü projenin kendisini etkilemediğini ifade etmiştir.

Gençler ne söylüyor?

“İletişim olarak kendimizi daha açık bir insan olmaya itti.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Proje üretimi anlamında bilgimi ve yeteneklerimi geliştirdiğimi düşünebilirim. Proje dilimiz İngilizce olduğu için İngilizcem gelişti. En azından 25 kişinin aynı anda düşünmesini, aynı anda aynı hareketi yapmasını, aynı anda hazır olmasını, aynı anda yemek yemesinin zor olduğunu ve bunu iyi ayarlamam gerektiğini öğrendim.” (Eylem 3.1 Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Erkek)

“Tutum ve davranışlarımın değiştiğini düşünüyorum açıkçası, bu projelerde koordinatörlük yapmak artı bir değer katıyor.” (Eylem 3.1 Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Erkek)

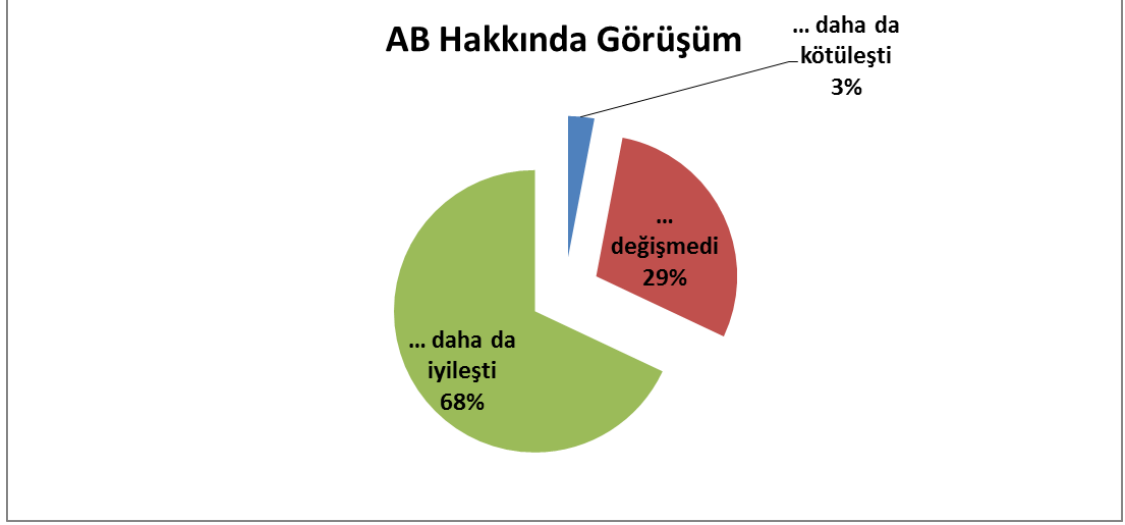
“Projeden sonra okulda atölye çalışması yapıyorduk. Mühendislik okuduğum için, orada küçük bir atölye grubum vardı. Onları yönetmekte hiç zorluk çekmediğimi görünce bu yeteneğimin geliştiğini anladım.” (Gençlik Değişimi Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Erkek)

“Bu projelerle tanıştığım günden bu yana bakış açım değişti ve gelişti. Sürekli gelişme duygusu aşılandı bu projeler sayesinde kişiliğime. ...İnanın çok şey kattı bana, en önemlisi Avrupa farkındalığı kazandırdı.” (Mayıs 2014 Anketi, Proje Katılımcısı)

Avrupa Birliğinin imajı üzerindeki etki

RAY araştırmasının, anketler vasıtasıyla kanıtlar sağlamak istediği konulardan biri, Gençlik Programı'nın, Avrupa, Avrupa Birliği ve Gençlik Programı hakkında gençlerin bilgi seviyesinde yapmak istediği değişimdir. Kasım 2014 anketine katılan 228 proje katılımcısı tarafından verilen cevaplara göre, katılımcıların %68'i, kendileri için *Avrupa Birliği'nin imajının daha iyi hale geldiğini* belirtmişlerdir (Grafik 9). Bu anlamda, *AB imajının daha kötü hale geldiğini* söyleyenlerin oranının düşük olması (%3) dikkate değerdir.

Grafik 9 AB Hakkında Görüşüm

Önemli bir tanınma aracı; YouthPass sertifikası üzerine görüşler

YouthPass Nedir?⁹

Youthpass, gençlik çalışmalarında yaygın eğitim ve informal öğrenmenin kabulünü sağlamak ve desteklemek için geliştirilmiş bir araçtır.

YouthPass, yaygın eğitimin tanınmasını teşvik etmek için Avrupa Komisyonunun stratejisinin bir parçasıdır. Gençlik Programı ve Erasmus+ Gençlik Programı (2024-2020) kapsamında desteklemek üzere projelerin sonunda verilen bir sertifika olarak tanımlanmaktadır.

YouthPass, eğitim çıktılarının görünür olması ve tanınması için bir araç olarak, gençlik çalışmalarında uygulama ve politika arasında bağlantı kurar.

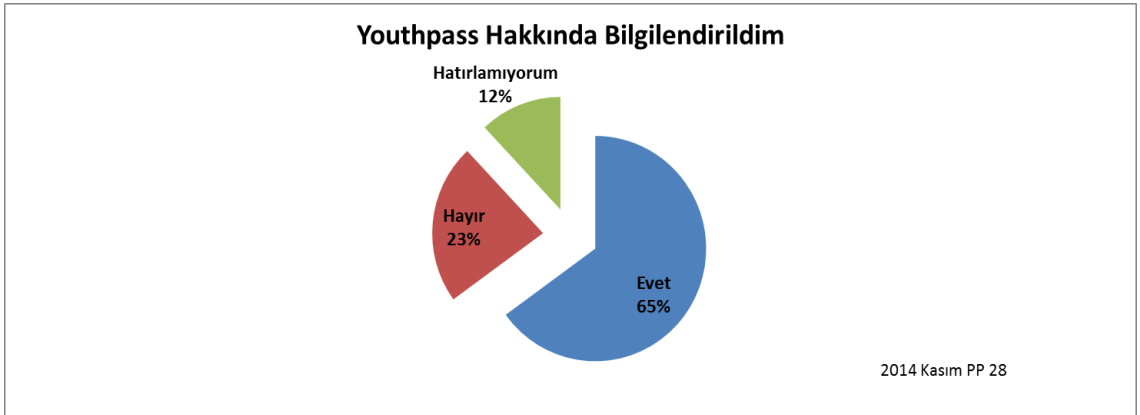
- Projelerin katılımcıları, bir destek kişiyle birlikte, kendi YouthPass Sertifikasını yaratarak, projelerinde yapmış olduklarını ve hangi yetenekleri kazandıklarını tanımlamak imkanına sahip olurlar. Böylece, YouthPass, kişisel yaygın eğitim süreci üzerinde düşünmeyi destekler.
- Projenin katma değerinin belgelenmesi, YouthPass gençlerin ve gençlik çalışanlarının aktif Avrupa vatandaşlığını görselleştirir ve destekler.
- Gençlik alanında yaygın eğitim için Avrupa çapında bir doğrulama enstrümanı olan Youthpass gençlik çalışmalarının sosyal tanınmasının güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır.
- Bir sertifika ile temel yeterlilikleri görünür yapma ve doğrulama, Youthpass, nihai olarak, gençlerin ve gençlik çalışanlarının istihdamını desteklemeyi amaçlamaktadır.

⁹ <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/about/>

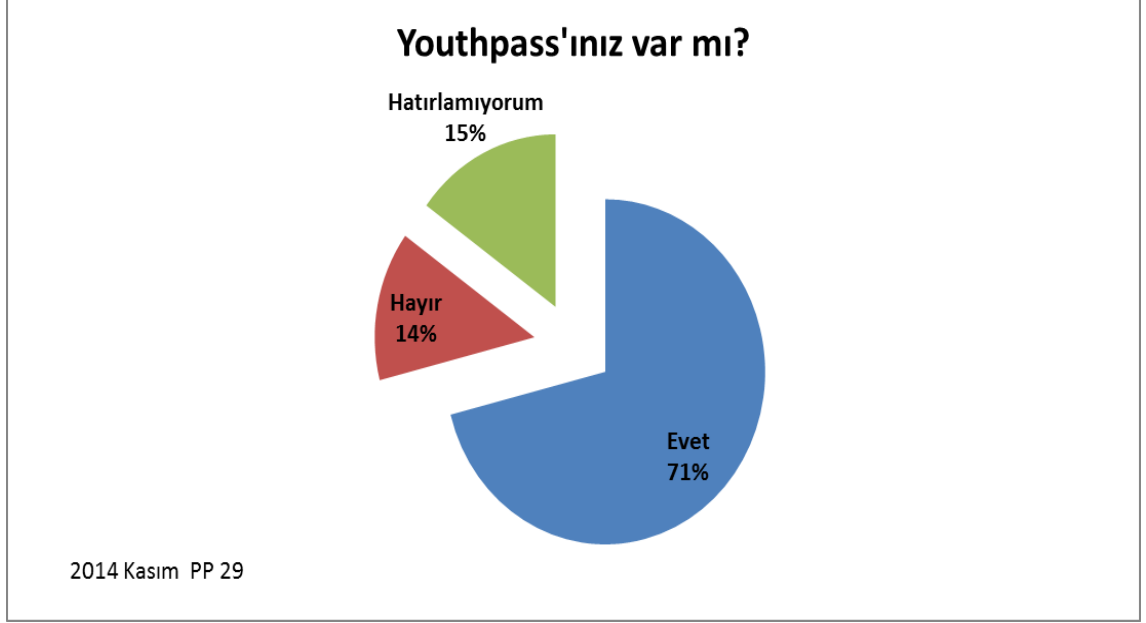
Gençlik Programı, gençlerin istihdamına dikkate değer bir şekilde önem atfeder. Bu amaçla, gençlik projelerine katıldıkları için gençlerin elde ettikleri deneyimlerin, toplumun diğer parçalarıyla birlikte işverenlerin gözünde tanınmasını teşvik etmek amacıyla, YouthPass adı verilen bir araç tasarlanmış ve tüm proje katılımcılarına sunulması öngörülmüştür. RAY araştırması kapsamında, proje katılımcılarının ve proje liderlerinin, ne ölçüde YouthPass'a aşina oldukları ve bildikleri, uygulanan projelerde ne ölçüde bu aracın kullanıldığı ve YouthPass'ın gençler için yararlı olup olmadığı araştırılmıştır.

Kasım 2014 anketinde 228 katılımcıdan elde edilen verilere göre, proje katılımcılarının %65'i, YouthPass ve onun yararları hakkında proje sırasında ya da sonrasında bilgilendirildiklerini söylemişlerdir (Grafik 10). Benzer şekilde, YouthPass'a sahip proje katılımcılarının oranı %71'dir. (Grafik 11). Projelerde bir öğrenme aracı olarak YouthPass'ın kullanımına ilişkin olarak benzer bulgular odak grup toplantılarında da ortaya çıkmıştır. YouthPass'a sahip olanların oranı, 2012 ile 2013 anketleri karşılaştırıldığında %10 oranında yükselmiştir (önceki RAY raporuna bakınız, Türkiye Ulusal Ajansı web sitesinden erişilebilir).

Grafik 10 YouthPass Hakkında

Grafik 11 YouthPass'ınız Var Mı?

Bir YouthPass'a sahip olmanın yanında, projelerden sonra gençlerin, gündelik yaşamlarında fiili olarak, YouthPass'ın yararını görüp görmediklerini anlamak da önemlidir. Bu açıdan, odak grup toplantılarında proje katılımcılarının cevapları, bir YouthPass'a sahip olsalar bile, gençlerin onu fiili olarak kullanma fırsatına sahip olmadıklarını göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“3 tane var ama daha hiç kullanmadım.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Gönüllü, Erkek)

“On gün sonra Fransa vize başvurusu yapacağım, orada işe yarayacak. Youthpass sertifikasını gösteren arkadaşlarımın başvuru kabul olmuştu, bana faydası olacağını düşünüyorum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Gönüllü, Erkek)

“Ben faydasını görmedim, çünkü tanınırlığı yok, herhangi bir yaptırımı da olmuyor.” (Eylem 4.3 Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Türkiye’de YouthPass’ın ne işe yaradığı da bilinmiyor.” (Eylem 4.3 Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Benim de var ama kullanmadım.” (Gençlik Değişimi Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

Aynı zamanda, YouthPass'ın amaçlarıyla bağlantılı, yani yaygın eğitimin tanınmasını teşvik etmek ve proje katılımcılarının öğrenme çıktılarının ve deneyimlerinin toplum

tarafından tanınması, büyük ölçüde, Gençlik Programı'nın önemli yanlarından biri olmaya başlamıştır. Odak grup toplantılarının bulguları, gençlerin, öğrenme hareketliliği etkinliklerinin ve çıktılarının aileleri, arkadaşları, akranları, işverenler ya da okul ve üniversite yönetimi tarafından kabul görmesi açısından, farklı deneyimler yaşadıklarını göstermektedir. Bazı katılımcılar ailelerinin desteğini hissederken, bazıları ise bu gençlerin projelere katılmasının temel nedenlerini kavrayamayan yakın çevrelerinin olumsuz tutumlarından ya da yanlış algılamalarından şikayet etmektedirler.

Gençler ne söylüyor? Olumlu Tutumlar

“Benim çevremde başarı olarak görüyorlar. ...Ailemde de bir değişiklik oldu. Ben de bu işleri az [buçuk] öğrendiğim için kardeşim mesela lisedeki Avrupa projesiyle birlikte Romanya'ya gittiler; ona çabuk izin çıktı bizim aileden.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben memnunum, bana çok büyük referansları oluyor. Mesela ben, hocamla derslere gitmiyorum, geç geliyorum falan böyle bir kızardı, çok ilgilenmiyorsun diye. Sene sonuna geliyorduk, bitirme ödevimiz yaklaştığında, hocam döndü dedi ki ‘arkadaşınız bu konuları çok iyi biliyor, ona danışabilirsiniz, o size çok yardımcı olabilir’. Ben şöyle bir döndüm baktım, bu benim için çok güzel bir şey.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben okuldan takdir belgesi aldım, resmi, evet gerçekten, katılım başarı belgesi aldım. Ailem de arkamda.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Tabii şöyle, mesela eskiden gençlik ya da AB projelerine ilgi daha azken, bizim bu yaptığımız projelerle, ziyaretlerimizle, katılımcılarımızın oluşmasıyla, iş arkadaşlarımızın ve çevremizin bu işlere olan ilgisinin, bakış açılarının olumlu olarak değiştiğini [söyleyebilirim]. ‘Evet bu bir fayda sağlıyor, bu işin faydası var’ demeye başladıklarını görüyoruz tabii.” (Eylem 3.1 Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Erkek)

“Ben takdir görüyorum, gerek fakültedeki hocalardan gerekse sosyal ve aile çevresi olsun. Bu aslında şunu da beraberinde getiriyor: takdir eden bir kesim var, ama sizin ilerlemenizi istemeyen, sizin bir adım daha önde olmanızı istemeyen bir kesim de oluşturuyorsunuz aslında. Seni takip ediyor, oraya buraya gidiyorsunuz vs. ama içten içe bu çok fark ediliyor.” (Eylem 5.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Tabii ki okul müdürümüz tarafından, Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bize hediyeler verildi; toplantılar yapıldı; o toplantıda biz takdir edildik. Vali tarafından da aynı şekilde tebrik edildik. Ailem tarafından -bu işin çok içinde olmadılar ama- tabii onlar da beni takdir ettiler; ben başlarken çok fazla desteklemiyorlardı; sonunda ödül aldığımızda bunun güzel bir şey olduğunu anladılar; mutlu oldular sevindiler.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

Gençler ne söylüyor? Olumsuz Tutumlar

“Sınıf arkadaşlarım neden böyle gereksiz işlerle uğraşıyorsun tavrında idiler, tavır aldılar.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Onların fikirlerini şurada tutuyorsun, ama sen kendi bildiğini yapıyorsun. Ben mesela sevgi evlerine gittiğim söylediğimde, teyzem bunu anormal bir şeymiş gibi açmış anneme. Şöyle yapıyormuş böyle yapıyormuş vs. Ben gayet kutsal bir amaç uğruna oraya gidiyorum... Bu mevzuu oldu, tuhaf karşılıyor bunu gereksiz görüyor. Ben eğitim seviyesine bağlayacağım ama eğitim seviyesi yüksek olanlar da gereksiz görüyor, onu tuhaf buluyorum.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ne geziyorsun be, hayat sana güzel, diyorlar.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben aileden bile almıyorum sen ne yapıyorsun boş boş uğraşıyorsun diyorlar.” (Eylem 5.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ailem boş işlerle uğraşıyorsun diyor, çünkü konuya çok vakıf değiller. Çok daha farklı, öğretmen ya da doktor olmak gerekir toplumda saygın bir statüye sahip ol[mak için]. Ama şu anda benim yapmaya çalıştığım insanların hayatına dokunmak, bir şeyleri değiştirmek için bebek adımları bile olsa o farkındalığı arttırmaya çalışıyor olmak.” (Eylem 5.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Bir yandan da kısıtlı hissediyorum. Şu an öğrenciyim, okulum var derslerim var, bitirmem gereken okulum var. Her okulun kendine göre bazı kuralları vardır. Hocalarımla en çok tartıştığımız konudur, sosyalleşmiyorsunuz derler ama devamsızlıktan dersten bırakırlar. Ben bu konuda, sosyalleşmiyorsun diyorsan, ve dersten bırakıyorsan, ben nasıl sosyalleşebilirim?” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

3. RAY Türkiye Araştırması 2014'ün Eylem-Temelli Bulguları

Bu bölüm, Türkiye'den gençlerin ve gençlik liderleri üzerinde Gençlik Programı'nın, eyleme özel etkisini ve öğrenme çıktılarını keşfetmek ve altını çizmek amacıyla RAY Türkiye araştırmasının eylem temelli bir analizini yapmaktadır. Böyle bir analize girişmeden önce, gençlerin, genelde Gençlik Programı projelerine katılmak isteme nedenlerini anlamak önemlidir. Bu açık uçlu soruya, Mayıs 2014 ve Kasım 2014 anketlerinde katılımcılar tarafından verilen cevaplar, katılımcıların, projelere dahil olma nedenleri hakkında bir fikir sağlamaktadır.

“Bu projeye katılmaktaki temel nedenlerim...” sorusuna, ankete katılanların verdikleri cevaplar, pek çok küme altında kategorize edilebilir.

Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu, *farklı kültürleri tanımak* istediği için projeye katıldığını ifade etmiştir. Gençler, farklı kültürlerle tanışmak, yeni arkadaşlar edinmek, önyargılarından kurtulmak, kendi kültürlerini başkalarına tanıtmak, kültürlerarası etkileşimi yaşamak, bir Avrupa ülkesini daha çok tanımak istemektedirler.

Bu projeye neden katıldım?

- Farklı kültürlerle, inançlara sahip olduğumuz insanların yaşayış tarzını görmek için
- Farklı bir kültürle etkileşime geçme fırsatı yakalamak için
- Farklı kültürden insanlar tanımak ve ortak bir amaçla onlarla birlikte çalışmak için
- Avrupa Kültürünü bu ülkelerden birinde, ilgilendiğim bir projede çalışarak tanımak için
- Farklı bir kültürü tanımak, bu kültürde yaşamayı ve çalışmayı öğrenmek için
- Diğer ülkedeki gençlerin yaşayış tarzını yakından görmek için
- Farklı kültürleri tanımak, kendi kültürümüzü tanıtmak için
- Yurt dışına gitme şansı yakalayamadığım için ülkemde başka insanların kültürünü tanımak için.
- Yeni kültürler tanımak, kendi kültür ve becerilerimi başka insanlarla, ticari olmayan bir platformda paylaşmak için
- - Kültürlerarası etkileşimden faydalanmak için
- Kültürel çeşitliliği ve farklı kültürleri tanımayı sevdiğim için
- Yurtdışındaki insanlarla etkileşim ve yeni arkadaşlar edinmek için

En çok paylaşılan ikinci neden, deneyim elde etmek ve kişisel gelişim amaçlarına ulaşmak konusunda gençlerin istekliliğini işaret etmektedir. Bu bağlamda, proje katılımcıları, projelerden, kişisel ve profesyonel yararlar elde etmek; dil yeteneklerini özellikle İngilizce ve Almanca dillerini, geliştirmek ve projeler sayesinde, tutumlarını geliştirmek ve yeni bilgiler elde etmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Bu projeye neden katıldım?

Gelişim ve deneyim kazanmak için

- Projenin kişisel ve mesleki gelişimine katkısı olacağını düşündüğüm için
- Farklı koşullarda yaşama becerisi geliştirebilmek için
- Başka insanların dünyalarını keşfetmek, öğrenmek, gelişirken geliştirmek ve artı değer yaratmak için
- Tecrübe kazanmak / edinmek için
- Yurtdışında yaşamayı deneyimlemek için
- Yeni arkadaşlıklar kurmak ve sorumluluk sahibi olmak için
- Farklı bir deneyim yaşayarak ufkumu ve bakış açımı genişletmek için
- Kendime bir şeyler katmak için
- Bir engelli olarak kendimi geliştirmek için
- Network geliştirmek için.

Tutum geliştirmek için

- Farklı bakış açısından bakmak için
- Kendimi, hayata bakış açımı, insan ilişkilerimi geliştirmek için
- Kültürümüz, dinimiz, dilimiz ne olursa olsun bunların hoşgörüyü engel olamayacağını göstermek, özellikle farklı ülkelerin gençleri arasındaki önyargıyı kırarak gelecek ve şu an için huzurlu, işbirliği içinde bir ortam yaratmak için

Toplum yararına çalışma, proje katılımcıları tarafından üçüncü sıklıkta gösterilen neden kategorisi olarak ortaya çıkmaktadır. Projeler sayesinde, gençler, fiziksel ve zihinsel engellik gibi toplum için önemi olan farklı konular; sosyal yaşama katılma; göç ve azınlık sorunları gibi konularda daha fazla bilgi sahibi olmak istemektedir.

Bu projeye neden katıldım?

- Fiziksel ve zihinsel engellilerin dünyasını tanımak için
- Sosyal sorumluluk üstlenmek istediğim için
- Belli bir deneyim kazanıp, Türkiye'de daha sağlıklı ve daha geniş bir perspektif ile sosyal yaşama katılmak için
- Çevremdeki insanlara gittiğim ülkeden öğrendiklerimi aktarmak için.
- Gittiğim yerde gönüllük yapıp, oraya faydalı olmak için
- Mültecilerin yaşam koşulları hakkında daha derin bilgiye sahip olmak için
- Göçmenlik sorununu ve boyutlarını anlamak için
- Uluslararası işbirliğinin geliştirilmesine yardımcı olmak için
- Sosyal açıdan azınlıkları tanımak ve insanların birbirlerine karşı olan tabularını yıkmak için.

Bir sivil toplum örgütünde ve/veya gençlik çalışmasında/gönüllülük etkinliklerinde şu anda yer alıyor olmak ya da gelecekte yer almaya istekli olmak, Gençlik Programı projelerinde yer almış olan proje katılımcılarının yüksek düzeyde gösterdikleri nedenler arasında yer almaktadır. Proje katılımcıları, bir gençlik projesini uygulama deneyimine sahip olmak; projede öğrendiklerini, kendi kurumlarına aktarmak; kendi sivil toplum etkinliklerine benzer etkinlikler yönetmek; ortaklık kurmak ve gelecekte işbirliği

fırsatları için yeni derneklerle tanışmak; kendi kurumlarının daha aktif üyeleri olmak istediklerini belirtmişlerdir.

Bu projeye neden katıldım?

- Yurt dışında bir gençlik projesi yürütme ve yazma tecrübesine sahip olmak için
- Dernekteki çalışmamıza benzer bir çalışmayı, başka bir kültürün insanlarıyla deneyimleme fırsatı için
- AB projeleri ile ilgili deneyim kazanmak için
- Yaşadığım yerde de bağlı olduğum derneğe odaklı bir gençlik projesi geliştirmek için
- Kendimi AB bu alanında geliştirmek için
- Daha farklı projeler yapabileceğim ve katılabileceğim işbirlikçilerimi bulmak için
- Derneğim adına bir sorumluluk almak için
- Yeni ortaklıklar kurmak, yeni kuruluşlarla tanışmak için
- Kendimi geliştirmek ve üyesi olduğum öğrenci organizasyonunda aktif hale gelmek için.

2014 anketlerine verilen cevaplar, gençlerin, Gençlik Programı projelerine katılımını belirleyen bir başka önemli faktörün, *projelerin konuları/temaları* olduğunu göstermektedir. Gençler, projelere katılma nedenlerini aşağıdaki şekilde belirtmektedirler: Konunun çok çekici olduğunu; AB politikalarını daha iyi anlamak istediklerini; proje konusu hakkında deneyim sahibi olmayı; ilgili konularda Avrupa'daki insanların deneyimlerini duymayı istediklerini ifade etmişlerdir. Çoğunlukla bahsedilen temalardan bazıları, kültür; göç; azınlıklar; fotoğrafçılık ve gazetecilik; AB politikaları; çevre ve engellilik.

Bu projeye neden katıldım?

- Projenin konusu dikkatimi çektiği ve kariyerim açısından bana yararlı olacağını düşündüğüm için
- Fotoğrafçılık ve gazetecilik ile alakalıydı, ikisi de ilgili olduğum alanlar olduğu için
- Proje konusunun oldukça ilgi çekici olması
- AB'nin eğitim ve gönüllülük alanlarında yürüttüğü politikaları daha iyi anlamak ve tecrübe etmek için
- Disleksiye yaşadığım şehirde tanıtıcılar arasında bulunmak istediğim için
- Konuyla ilgili deneyim sahibi olmak için
- Yurtdışındaki insanların çevre meseleleri üzerine düşündüklerini öğrenmek için
- Proje konusu ilgi alanlarıma çok yakın olduğu için

Yukarıda gösterilen nedenlerin yanında, gençler ve gençlik liderlerinin, projelere katılmada kişisel ve hümanist nedenleri vardır. Bu bağlamda, Gençlik Programı tarafından sağlanan hareketlilik fırsatları, önde gelmektedir. Ayrıca, seyahat etmeyi sevmek, yurtdışına gitme hayalini gerçekleştirmek, düşük maliyetle seyahat, eğlenmek,

yeni arkadaşlar edinme isteği, toplumsallaşma ve daha önce yurtdişına gitmemiş olma, projelere katılmada, en çok anılan nedenler olarak ortaya çıkmaktadır.

3.1. Gençlik Değişimleri (Eylem 1.1) ve Avrupa Birliği Komşu Ülkeleri İle İş Birliği (Eylem 3.1)

Gençlik Değişimleri (Eylem 1.1)¹⁰

Gençlik Değişimi projeleri, bir ya da daha fazla sayıda gençlik grubunun başka bir ülkeye gitmesini; farklı kültürlere mensup, farklı toplumsal ve kültürel geçmişlere sahip akranlarıyla tanışmalarını; ve gençlerin ortak çıkarıya yönelik faaliyetlere etkin bir biçimde katılmaları suretiyle birbirlerinden karşılıklı olarak bir şeyler öğrenmelerini mümkün kılar. Ayrıca, bu tür hareketlilik projelerine katılan gençlerin Avrupa tecrübesi yaşamalarını ve böylece kendilerini daha fazla Avrupa yurttışı hissetmelerini sağlar.

Gençlik değişimi projeleri, gençlerin aktif katılım yoluyla farklı sosyal ve kültürel gerçekleri keşfetmeleri ve farkındalıkları sağlamalarını amaçlar. Gençlerin, gençlik değişimleri projelerinde birbirlerinden karşılıklı olarak öğrenmeleri, girişimcilik ruhunu geliştirmeleri ve Avrupa vatandaş olma duygularını kuvvetlendirmeleri hedeflenmektedir. Gençlik değişimi projeleri, farklı ülkelerden iki ya da daha fazla ortak grubun ulusötesi ortaklığına dayanarak, gençlerin çeşitli temaları tartışmalarına ve anlatmalarına fırsat sağladığı gibi birbirlerinin ülkeleri ve kültürleri hakkında bilgi edinmelerini de sağlar. Gençlik Değişimi projelerinin en büyük özelliklerinden biri yaygın eğitim ilke ve uygulamalarının projenin her aşamasında gözetilmesidir.

Gençlik Programı kapsamında gençlerden oluşan grupların her türlü değişim hareketliliğine “gençlik değişimi” demek mümkün değildir. Bu anlamda, programın gençlik değişimi olarak kabul etmediği ve dolayısıyla da mali olarak desteklemediği faaliyetler şunlardır: akademik eğitim gezileri; mali kâr elde etmeyi amaçlayan değişim faaliyetleri; turizm olarak sınıflandırılabilir değişim faaliyetleri; festivaller; tatil seyahati; dil kursları; performans turneleri; okul sınıfı değişimleri; spor müsabakaları; kuruluşların zorunlu toplantıları; siyasi toplantılar; çalışma kampları.

Gençlik Programı'nın en popüler ve etkili eylemlerinden biri olarak Gençlik Değişimleri projeleri, farklı ülkelerden ve kültürlerden genç insanlara öğrenme hareketliliği imkanı sunmaktadır. Gençlik Değişimleri sayesinde gençler, belli bir süre bir araya gelme ve belli bir temadaki ortak etkinlikleri yürüterek kendilerini ve birbirlerini daha iyi tanıma şansı elde etmektedir.

Gençlik Değişimi projelerinin katılımcıları olarak Türkiye'den toplam 211 genç, 2014 yılında RAY araştırması kapsamında yapılan iki ankete katıldılar (Mayıs: 96; Kasım: 115). Bu bölümdeki tüm tablo ve grafikler 211 gencin cevaplarına bağlı olarak üretilmiştir. İlave olarak, anket bulgularını kalitatif olarak desteklemek amacıyla, 2015 Ağustos ayında, Gençlik Değişimleri projelerine katılan 5 katılımcı ile bir odak grup

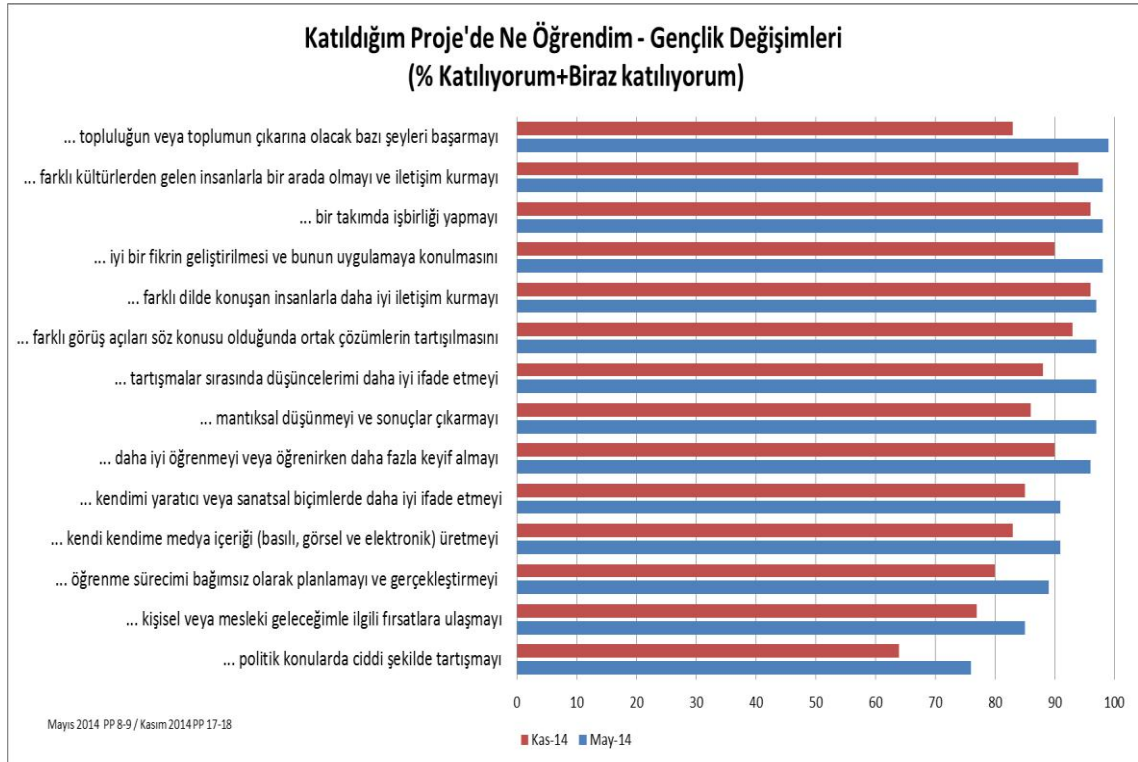
¹⁰ Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli versiyon, sayfa 24.

toplantısı (Eylem 1.1 ve Eylem 3.1) ve aynı kategorideki projelerden bir proje lideri ile bir derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir.

Gençlik Değişimi Projelerinde Öğrenme

Gençlik değişimi projelerinde öğrenme, özellikle gençlik çalışmasındaki (Mayıs 2014) öğrenme üzerine odaklanmış RAY araştırma projesinin özel anketi ve gençlik çalışmasının etkisini ölçmek ve değerlendirilmek için RAY Network ortak ülkelerinin tümünde yıllık olarak uygulanan standart anket bağlamında kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir (Kasım 2014). Bu anketlerde, katılımcılara çeşitli öğrenme temalarını içeren bir liste verilmiş ve bu liste üzerinden öğrenme düzeylerini değerlendirmeleri istenmiştir.¹¹ Aynı sorular sorularak süreklilik sağlanmıştır, bu, nihayetinde, daha geniş bir örneklem içinde analiz yapılmasını mümkün kılmıştır.

Grafik 12 Gençlik Değişimlerinde Öğrenme

¹¹ Mayıs 2014 Öğrenme Özel Anketi, Proje Katılımcıları, Soru 8 ve 9; Kasım 2014 Standart Anket, Proje Katılımcıları, Soru 17 ve 18.

Gençlik Değişimlerinde, katılımcılar tarafından tanımlanan, en çok ortaya çıkan sorunlar, kültürlerarası iletişim ve kültürlerarası öğrenmedir. Bu, Gençlik Değişimlerinin büyük ölçüde projenin temel amaçlarından biri olan farklı sosyal ve kültürel geçmişlere sahip farklı ülkelerden gençleri, birbirlerinden bilgi edinmeleri ve farklı sosyal ve kültürel gerçeklikleri keşfetmelerini ve fark etmelerini, aynı zamanda kendileri hakkında bilgi edinmelerini sağlamak için bir araya getirme amacını yerine getirdiğini göstermektedir. Gençlik değişimlerine katılmış ve soru formunu doldurmuş hemen hemen tüm gençler, projeye katılımlarının, farklı kültürel geçmişe sahip insanlarla daha iyi anlaşmayı öğrenmelerine yardım ettiğini işaret etmişlerdir. Bu sayı Mayıs 2014 anketinde % 97 ve Kasım 2014 anketinde %96 olmuştur. Benzer şekilde, başka bir dili konuşan insanlarla iletişim kurmayı öğrendiklerini söyleyenlerin sayısı %97 (Mayıs) ve %96 (Kasım) olmuştur.

Odak grup toplantılarından elde edilen kanıt da bu bulguyu tamamlamaktadır. Gençlik Değişimlerindeki gençler sadece diğer kültürler hakkında bilgi edinmezler, aynı zamanda kendi kültürlerine dışardan bakmaya ve karşılaştırmalı bir tarzda ve yapıcı bir şekilde sorular sormaya başlarlar. Bu, aslında, kültürlerarası öğrenme sürecinin en önemli yanlarından biridir. Ayrıca, Gençlik Değişimlerinde gençler, farklı kültürlerden pek çok unsurla, örneğin gelenekler, yeme içme, diller, danslar vb. tanışmaktadır.

Gençler ne söylüyor?

“Bir farkındalık oluyor insanda, hem kültürle alakalı hem kendi eksikliklerini görme anlamında. ...kendi kalıbından çıkıp başka bi ülkede başka kültürleri tanımak, biraz kendi kültürünü sorgulamaya itiyor, bir farkındalık yaratıyor, iki kültür arasında.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kendi bulunduğum konuma üçüncü bir kişi gözüyle daha uzaktan bakabiliyorum, bu tür ufuk açıcı şeyleri ben de yaşadım, insanlara saygı konusunda katılıyorum. Mukayese ister istemez yapıyoruz, ama bu beni bir komplekse itmedi, Avrupalılar insan haklarına çok değer veriyorlar, bizim ülkemizde şöyle böyle gibi bir ikileme kapılmadım, ben Türkiye’de yaşamak istemiyorum gibi bir komplekse girmedim. Ama bunları fark etmek de güzel bir şey, yavaş yavaş bunların kırılacağını düşünüyorum.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Mutlaka öğrendik, bizim hepsi kültürel projeydi, ülkelerin kültürlerini öğrendim. Bizim her ülkenin geleneksel yemek yaptığı bir program vardı. Kendi dillerini tanıttığı bir bölüm vardı, her ülke kendi dilini öğretiyordu, orda epey bir kazanımım oldu. Bir de zaten, halkoyunları, ülkelerin tarihleri epey bir bilgi edindik.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Takım çalışması, Gençlik Değişimleri ile geliştirilmesi amaç edinilmiş olan Gençlik Çalışmalarının temel unsurlarından biridir. Gençlik Değişimlerinde gençler, yaygın eğitim yöntemlerini kullanarak, birlikte çalışmayı hayata geçirir ve pasif öğrenme süreçleri yerine, aktif öğrenimi ve çalışma yöntemlerini deneyimlemektedirler. Türkiye’den gençlik değişimi katılımcıları için, takım çalışmasının gençlik değişimi katılımcılarının öğrenme süreçlerinde önemli bir yeri olduğu konusunda yüksek kanıtlar vardır. Ankete katılan gençlerin büyük bir bölümü, bir takımında nasıl bir işbirliği yapılacağını daha iyi öğrendiklerine işaret etmişlerdir (Mayıs: %98 ve Kasım %96).

Gençlik Değişimleri’nde, katılımcılar, başka konularla ilgili bilgilerini de geliştirirler. Topluluğun ya da toplumun çıkarına bir şeyin nasıl elde edileceği; kişilerin kendilerini yaratıcı ve sanatsal bir şekilde nasıl ifade edeceği; kişilerin tartışmalarda düşündüklerini, inanarak, nasıl söyleneceği; nasıl iyi bir fikir geliştirip onun uygulamaya sokacağı; farklı görüş açıları olduğunda ortak çözümler üzerinde nasıl müzakere edileceği ve kişilerin nasıl daha iyi öğrenebileceklerine ilişkin yüksek öğrenme düzeyleri anketlerde ortaya çıkmaktadır.

Gençlik Değişimleriyle, siyasal konuları ciddi bir şekilde tartışmayı öğrenme, Türkiye’den proje katılımcıları için en düşük derecede gelişme göstermiştir. Siyasal konuları ciddi bir şekilde tartışmayı öğrendiğini ifade edenlerin oranı Mayıs 2014’te %76 ve Kasım 2014’te %64’tür. Aslında, hemen hemen on katılımcıdan yedisinin, bu alanda geliştiğini belirtmesi yüksek bir oran olarak kabul edilebilir.

Gençlik değişimi projelerinin kısa dönem ve uzun dönem etkileri

Gençlik Değişimi projelerine katılan gençlere “Sonuçta proje sizi nasıl etkiledi?” diye sorulduğunda, aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

Tablo 5 Gençlik Değişimi Projesinin Etkisi (Genel)

	Büyük Ölçüde %
Sosyal ve/veya politik hayata katılım sağlıyorum	56
Avrupa ile ilgili konularla ilgileniyorum	70
Ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, yabancı düşmanlığı veya ırkçılığa karşı çalışmaya kararlıyım	68
Dezavantajlı insanlara destek sağlıyorum	52

Kasım 2014, PK 19, N=115

Gençlik Değişimlerinin, gençlerin Avrupa vatandaşlığı çerçevesinde, Avrupa ile ilgili konulara ilgisini artırdığı açıktır. Tablo 5’te görüldüğü gibi, %70 ile en yüksek oranda, anketi yanıtlayan her dört gençten üçü projenin bir etkisi olarak Avrupa ile ilgili konularla ilgilendiğini ifade etmiştir. Gençlik değişimi proje katılımcılarının %68’i ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, yabancı düşmanlığı veya ırkçılığa karşı çalışmaya kararlı olduğunu ifade etmiştir. Yaklaşık 10 gün süren bir etkinliğin gençler üzerinde böyle önemli bir etki bırakmış olması ve sosyal ve yapısal ayrımcılığa yönelik bilinçlilik düzeyinin yükselmesine katkıda bulunması gerçeği olağanüstü bir faydadır.

Bu bağlamda, Gençlik Değişimi projelerinin gençler üzerindeki etkisinin önemli yanlarından birinin; projenin bir sonucu olarak, saygıyı ve hoşgörüyü artırarak, önyargıları ortadan kaldırmak olduğu görünmektedir. Gençlik Değişimi projelerinin genç katılımcıları, bir yandan başkalarına karşı kendi önyargıları ile yüzleşirken, diğer yandan başkalarının kendilerine karşı önyargılarıyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu anlamda, Türkiye’den gençler, bu tür önyargıları değiştirmenin ve bunlarla başa çıkabilmenin yollarını öğrenmektedir. Bu etki, farklı kültürlerle ya da genelde Avrupa’ya karşı önyargıları açısından, sadece Türkiye’den katılımcılar üzerinde görülmez. Aynı zamanda, odak grup katılımcıları, kendi projelerinde diğer ülkelerden olan katılımcıların, Türkiye’den gelen katılımcıların kültürüne ilişkin algılarını gözden geçirerek, önyargılarını sorgulama şansını yakaladıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda, odak grup katılımcılarından birinin ifadesi, Türkiye’den gençlerin kendi kültürlerine, ülkelerine ve kimliklerine yönelik olarak önyargıları ortadan kaldırma konusunda

gönüllü bir rol üstlendiklerini aktarmaktadır: “Basit bir şey gibi görünüyor, ama projelerimizde herkes temsilci bir role sahipti, büyükelçiler gibiydik.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek).

Gençler ne söylüyor?

“Bazı ülkelere karşı önyargılarımız var, Türkiye içinde de bu geçerli. Doğuluysa böyledir, Egeliyse böyledir vs. Yurtdışında projelere katılan arkadaşlar bir nevi kendi ülkelerini temsil ediyorlar, üç kişi ile Gürcistan’ı iki kişi ile Ermenistan tanıyorduk, onlarla dostluklarımız geliştirmemiz, o ülkelere olan bakış açımızı da değiştirdi. Bu ülkelere daha olumlu bakıyoruz. Katılımcılarla Akdeniz ikliminin özellikle birbirlerinin kültürlerinin çok yakın olduğunu fark ettik, ablasının düğününü gösteriyor, bizim düğünlerimize yakın, bazı kültürel geleneklerinden bahsediyoruz, bizimkine yakın, biz de bunu böyle yaparız, yemekler, kültür gecelerinde, onları da bizim tatlarımıza yakın tattalar, bunlar bizi daha çok birbirimize kenetledi diyebilirim, daha çok yakınlaştırdı.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Genelde önyargılarını dini boyutta gördüm, bazıları bayağı abartı, çok eşlilik hala var mı diye sorular soruyorlardı, İstanbul’a bir kez gelmiş sanırım Arap bir vatandaş görmüş, yanında birkaç tane bayan görünce, çok eşlilik mi var, ben genelde din üstünden algılar gördüm.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Avrupa’da genelde insana insan olduğu için saygı duyuyorlar, bu bizde biraz geri kalmış. Bunlar bizim davranışlarda da değişikliğe yol açtı. Ayrımcılık yapmamaya daha çok dikkat ediyorsun, karşıdaki bazen insanı beğenmiyorsun, ama insan olduğu için saygı ve ilgi gösteriyorsun.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Siyasi ve dini görüşüne bakmadan muhabbet kurabiliyoruz, farklı düşünebilirsin ama birlikte yaşamamıza engel değil bir algı yaratıyor.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Gerçekten hoşgörü saygı daha çok artıyor ki bunlar benim için daha değerli.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben de tarihsel olarak pek çok kişiyle tartışmalara girdim bu tartışmalar olumlu, onların tarihini öğrenme fırsatım oldu, kültürel anlamda birçok şey kattı bana.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

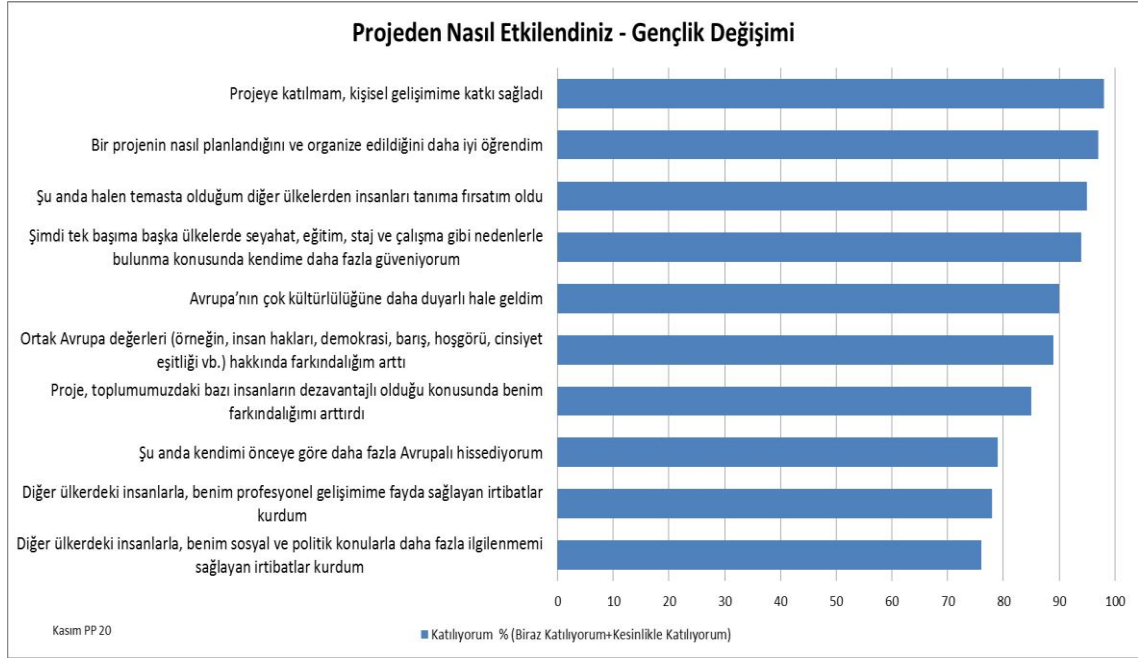
“Onların bize önyargıları çok fazla, mesela Türkler şöyledir böyledir, ...ama bizi tanıya tanıya bu algılar yıkılıyor.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Önyargılar bence yemekler ve danslarımız üstünden yıkılıyor gibi geliyor çünkü güzel tatlar sunmak ve eğlendirmek, insanları düşündürüyor ve önyargıları kaldırdığını düşünüyorum. (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Proje önyargılarımızı yıktı gerçekten. Onun dışında Sırlara karşı bir algı vardı, pek sevmeyiz, ama Sırp insanlarla tanıştığında bunu yapanın halkın olmadığını anladım, onlar da gayet iyi insanlardı hatta en iyi anlaştığımız insanlar Sırp grubuydu nedense, bunu yapanların politikacılar olduğunu anladık, halkın olmadığını anladık, sonra Belgrad’a geçince bunu daha çok anladık.” (Gençlik Değişimi, Proje Lideri, Erkek)

Gençlik Değişimi'nin gençler üzerindeki etkisini daha iyi analiz etmek için, Gençlik Değişimi katılımcılarına anketlerde daha fazla soru soruldu. Tablo 5'te görüldüğü gibi, büyük olasılıkla, Avrupa ile ilgili konulara ilgideki artışla bağlantılı olarak, her on gençten sekizi, projeden sonra kendilerini daha Avrupalı hissettiklerini ifade etmektedir (Grafik 13).

Grafik 13 Gençlik Değişimi Etkisi – Detay

Gençlik Değişimi projeleri yoluyla yurtdışına seyahat etmek, kısa dönem için bile olsa, gençlerin özgüvenlerinin artmasında, geleceklerini planlamalarında ve kişisel gelişimleri üzerinde etkili olabilecek fırsatlar verme noktasında önemli bir rol oynamaktadır. Anket sonuçları, katılımcıların kişisel gelişim düzeyleri üzerindeki etkinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Ankete katılanların hemen hemen hepsi (%98) Gençlik Değişimi'ne katılımlarının kişisel gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmektedir.

Gençlerin hareketliliği ile ilgili olarak, Gençlik Değişimi projeleri gençler için yurtdışına seyahat imkanı sağlamak ve orada yaşam fırsatları geliştirmektedir. Anket sonuçları, projeden sonra, ankete katılanların büyük bir çoğunluğunun, seyahat, eğitim,

staj ve iş gibi nedenlerle diğer ülkelere hareketlilik konusunda çok daha fazla kendilerine güven duyduklarını göstermektedir.

Ankete katılanların %97'si, bir projeyi nasıl planlayacaklarını ve organize edeceklerini daha iyi öğrendiklerini ifade etmektedir. Türkiye, AB Gençlik Değişimleri projelerinde en etkin ülkelerden biri konumundadır ve her yıl Gençlik Değişimi projelerinin sayısında dikkate değer bir artış görülmektedir. Sayıyı artırmak kadar kaliteyi de artırmak amacıyla, proje yönetimi ve planlamasına ek olarak proje deneyimini de transfer etmek oldukça önemlidir. Gençlerin, Gençlik Değişimi projelerine katılmalarının bir sonucu olarak proje yönetim yeteneklerinin gelişmesi bu bağlamda değerlendirilmelidir.

Gençler ne söylüyor?

“Bu tarz mesela etkinlikler olduğunu bilmiyordum, Ukrayna’ya ilk projeye gittiğimde, yeni bir proje yazma nasıl olur onu öğrendim, İzmir’e döndüğümde ben de bir proje yazmak istedim, denedim, ama biraz çetrefilli olduğunu farkettim, biraz üzerine yoğunlaşmak gerekiyor, okulumdan dolayı yoğunlaşamadım, ama bir projeyi yazmayı ben de isterdim.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben proje yazmayı da projelere katılarak öğrendim. Proje dışında bir araya gelmelerde paylaşımlar oluyor, özellikle Türkiye’de katıldığım projelerden çok bilgi aldım, yurtdışında da hazır bir uygulamayı gördüğünde, onu kurgulayıp, kağıda dökmek daha kolay oluyor. Projeyi somut olarak görmek katkı sağlıyor.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Odak grup toplantısının bulguları da, Gençlik Değişimi projelerinin, gençlerin kişisel gelişimi üzerindeki etkisini ortaya koyan resmi tamamlamaktadır. Odak grup toplantısına katılanlar, Gençlik Değişimi projesine katılmalarının, özgüvenlerini, yabancı dil becerilerini, özgürlük duygularını, iletişim becerilerini, toplumda iyi ve rahat hissetmelerini ve analitik düşünme ve davranma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Dil öğreniliyor, ikili iletişim konularında da bir şeyler öğreniliyor, yeni danslar şarkılar öğreniliyor. Öğrenmeye açık oluşumuz bunları sağlıyor.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Yabancı dil, en çok etkisi orda. Başka, bilgisayar programları.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben en çok İngilizce alanında kısıtlıydım, orda toplantılara katıldıktan sonra kimsenin iyi İngilizce konuşmadığını öğrendim, sonra kendim de artık çat pat, benimki zaten iyi değildi, bizdeki gramer her şeydir, cümleyi kuramıyorsan susardım. Baktım ki, arkadaşlarımız hiçbiri grameri kullanmadan konuştuğunu gördüm.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Kendini çok özgür hissediyorsun, biz açıkçası Türkiye’de bir olaya yaklaşırken, o ne der bu ne der şeklinde yaklaşıyoruz, çevrem ne der, nasıl algılar? İnsanlar orada istedikleri gibi yaşıyor. Bir ömür bize bir kere geliyor, istediğimiz gibi yaşamamız lazım.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Değişim bende illaki oldu. Dediğim gibi önyargılarım yıkıldı, en büyük değişiklik bana buydu. İngilizcem gelişti. Sürekli konuşuyorsun ve bu pratiklik kazandırıyor. Bundan önceki projede katılımcı çoktu, grup yönetmeyi öğrenmişim. Toplum içinde daha rahat ve aktif olmayı ve iletişim kurmayı öğrendim.” (Gençlik Değişimi, Proje Lideri, Erkek.)

“Biraz daha içime kapanık bir çocuktum, biraz daha kabuklarımdan sıyrıldım, kim ne der korkusu baskısı çıktı, kendimi biraz daha rahat hissediyorum. Dediğim gibi, kendimize uzaktan bir bakış açısıyla bakma yeteneğini alıyorsun.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“İletişim olarak kendimizi daha açık bir insan olmaya itti.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Biz o kadar rahat değiliz, o rahatlık bana yansıdı. Türkiye’ye gelince, örneğin bir markete giderken şort ve terlikle gidemiyordum, [mesela]. Bu rahatlık, onlar işyerinde de böyle giyiniyorsa, ben mahalleimde çok rahat davranabilirim kattı bana. ... Türkiye’de senin değerini, senin arabana göredir, Avrupa’da kimse senin arabanın değerini bilmez. Bunu bilmek bana çok şey kattı, en son nesin, ne okuduğunla ilgilenir.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Bir ilişkiyi daha kısa sürede öğrenmek, demek istediğini daha iyi bir yolla anlatmayı öğrenmiştir.” (Gençlik Değişimi, Proje Lideri, Erkek.)

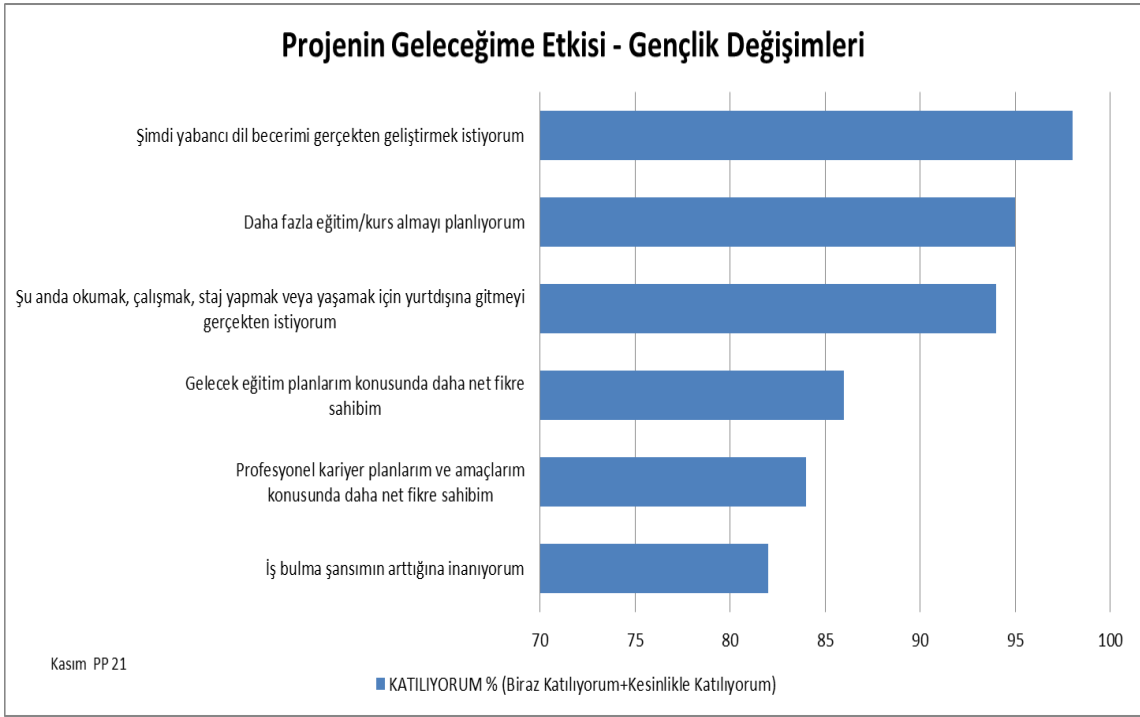
Grafik 13’teki sonuçlar Gençlik Değişimlerinin gençler üzerindeki olumlu etkisi için başka güçlü göstergelerin var olduğunu da ortaya koymaktadır. Ortak Avrupa değerleri, kısıtlı imkanlara sahip gençlere ilişkin farkındalık, farklı ülkelerden insanlarla iletişimlerin kurulması ve sürdürülmesi gibi diğer etkilere bakıldığında, olumlu cevapların oranı, %80 ve üzerinde gerçekleşmiştir.

Bu raporun bulguları, önceki RAY Ulusal Raporu’nun (2014) bulgularını, Gençlik Değişimleri projelerinin gençler üzerinde güçlü bir etkisi olduğu ve Gençlik Değişimi

projelerinin farklı ülkelerden bir grup gencin birlikte vakit geçirmesinden daha ileri, daha derin ve daha güçlü etkileri olduğu noktasında desteklemektedir.

Gençlik Değişimleri sadece katılımcı gençlerin özgüvenini geliştirmek ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda, gençlerin gelecek planlarında da etkilidir. Türkiye’den gençlik katılımcılarının büyük bir çoğunluğu, katıldıkları projenin, eğitim, iş, kariyer ve kişisel gelişim açısından gelecek planlarını etkilediğini ifade etmiştir. (Grafik 14).

Grafik 14 Gençlik Değişimlerinin Geleceğe Etkisi

Hiç şüphe yoktur ki Gençlik Değişimi projelerinin gençlerin gelecek planları üzerindeki en önemli etkisi, yabancı dillerinin gelişimi üzerinedir. Uluslararası bir ortamda yer almak ve yabancı bir dilde kendini ifade etmenin zorunluluğu, gençleri, yabancı dil yeteneklerini geliştirmek için cesaretlendirmektedir. Gelecekte yabancı dil yeteneklerini geliştirmeye karar verdiklerini söyleyen gençlerin oranı %98’dir. Benzer şekilde, yurtdışına seyahat etme ya da orada yaşama konusundaki gözlemlenen özgüven artışı da, bunun, gençlerin gelecek planları içinde kendine yer bulacağını göstermektedir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, ankete katılanların %94'ü düzeyinde, gelecek planları içinde yurtdışına gitmeye karar verdiklerini ifade etmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Mesela dil konusunda, gittiğimiz zaman, benim de dilim çok gelişmemişti gittiğin zaman insanlarla temas sohbetlerin dışında, derinlemesine sohbet ettiğin zaman eksikliklerini görüyorsun. Geldiğin zaman diyorsun ki ben dil öğrenmeliyim.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Eğitim, Gençlik Değişimi projelerine katılımın bir sonucu olarak olumlu şekilde etkilenmiş bir başka tema olarak ortaya çıkmaktadır. Projelerde kullanılan yaygın eğitim yöntemlerinin değerinin anlaşılmasına ilave olarak, bu tür etkinliklerde yer alan gençlerin, örgün eğitimlerine yönelik ilgi ve motivasyonlarının da arttığını gözlemlemek mümkündür. Gençlik Değişimlerine katılmış gençlerin %95'i, etkinlikten sonra, daha ileri düzeyde eğitim ve/veya kurs almayı planladıklarını ifade etmişlerdir (Grafik 14). Benzer şekilde, %86'sı, gelecek eğitim planları konusunda daha net bir fikre sahip olduklarını ifade etmişlerdir. %84'ü ise kariyer beklentileri konusunda daha net bir fikre sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Son olarak, bulgular, Gençlik Değişimleri gibi uluslararası hareketlilik etkinliklerine katılmanın, katılımcılar tarafından algılandığı gibi, iş bulabilme imkanlarını artırdığını göstermektedir. Gençlik Değişimlerine katılan on gençten sekizi, iş bulma şanslarının projeden sonra arttığını düşünmektedir. Odak grup katılımcılarının ifadeleri de, bu algıyı desteklemektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Projelere katıldım, aslında çok fazla yere gitmedim, 3-5 yere gittim. Çalıştığım ofiste ABD’de bir iş toplantısı vardı. Patronun gözündeki gidecek insan bendim. Benden mevki olarak daha üstün insanlar vardı, beni gönderdi. Sen daha aktifsin, bu tarz projelere katılıyorsun, insanları tavlamaı seviyorsun, açıksın, nasıl davranacağımı biliyorsun [dedi]. Ben gitmişim ABD’ye. Bana çok güzel avantajdı. Bir ay kaldım, bu projelerin sayesinde oldu.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“İş başvurusu konusunda projelerin insana çok faydası olduğunu düşünüyorum. Sana bir vizyon yüklüyor, bir işe girdiğin zaman, sadece işini yapmak dışında bu tarz ilgili alanlarının olması, o kuruma ayrı bir vizyon katmanı sağlayabilir.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Cv’de mutlaka olması gereken bir şey.”
(Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben de şu an iş arıyorum, birkaç görüşmeye gittim. Havaalanında bir tane şirket vardı, mühendis arıyorlardı, orda çok işe yaradığımı gördüm. Beni 3. mülakata kadar çağırdılar, sonuç bekliyorum. O işe girersem, bu projenin çok katkısı olduğunu düşüneceğim.” (Gençlik Değişimi Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

3.2. Gençlik Girişimleri (Eylem 1.2)

Gençlik Girişimleri (Eylem 1.2)¹²

Gençlik Girişimleri projeleri, gençlerin kendi başlarına karar verme, girişimde bulunma ve yaratıcılıklarını geliştirmek için kendi düzenledikleri ulusal ve ulusötesi faaliyetlere doğrudan ve aktif katıldığı projeleri kapsar. Gençlik Girişimleri çok sayıda gencin günlük hayatlarında üretken ve yaratıcı olmalarını ve yerel ihtiyaçları, ilgi alanları ile birlikte temel dünya meseleleri hakkında seslerini duyurmalarını amaçlar. Gençlik Girişimleri projeleri vasıtasıyla gençler, yaşamın değişik alanlarını etkileyen kendi projelerini başlatarak, kurarak ve gerçekleştirerek fikirlerini hayata geçirebilirler/ uygulama fırsatı bulabilirler. Gençlik Girişimleri derneklerin, STK'ların ve sosyal ekonomi, kar amacı olmayan ve gençlik sektörlerindeki diğer aktif kuruluşların kurulmasına ve serbest çalışmalarına öncülük edebilir.

Bir Gençlik Girişimi, ister ulusal ister ulusötesi olsun, gençler tarafından başlatılır, gerçekleştirilir ve oluşturulur. Gençlik Girişimleri, gençlere projelerin planlanmasında ve gerçekleştirilmesinde doğrudan ve aktif yer alma imkanı vererek girişimcilik yoluyla fikirlerini uygulama şansı sağlar. Bir Gençlik Girişimini uygulama yoluyla gençler, Avrupa'nın inşasına katkıda bulduklarını ve böylece Avrupa vatandaşı olduklarını hissedebilmek amacıyla Avrupa bağlamında bir konuyu tartışma ve yorum yapma fırsatını elde ederler. Gençlik Girişimlerine katılmak gençlere önemli bir yaygın öğrenme deneyimi sağlar.

Yerel topluluklar üzerinde özel bir öneme sahip olan Gençlik Girişimi (Eylem 1.2) projeleri, gençlere kendi proje fikirlerini geliştirmeleri ve onları uygulamaları için bir fırsat sağlar, gençler bu şekilde, sorumluluk duygularını geliştirirler, profesyonel yeteneklerini geliştirirler ve girişimcilik üzerine deneyim ve bilgi sahibi olurlar. Gençlik Girişimi projeleri, çoğunlukla, ulusal projelerdir, projelerin en önemli etkisi, proje hazırlamak ve uygulamak bakımından, gençlerin profesyonel ve kişisel gelişimleri üzerinde görülmektedir. Gençlik Girişimi projelerinin, uluslararası bir boyuta sahip olduğu örnekler de vardır. Bu örneklerde, projelerin etkisi, kültürlerarası etkileşimin artması ve uluslararası bağlantıların kurulması konularında gözlemlenebilir. Her durumda, analizlerinde gösterdiği gibi, Gençlik Girişimi projelerinin yerel topluluklar ve yerel ortam üzerindeki olumlu etkisi, ciddi bir şekilde üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

Analiz, Gençlik Girişimi projelerine katılmanın, bu eylemin amaçları ve hedefleri doğrultusunda gençler için önemli deneyimler getirdiğini göstermektedir. Anketlerin farklı sorularına katılımcılar tarafından verilen olumlu cevapların yüzdesinin, dikkate değer bir şekilde yüksek olmasına bağlı olarak, analizin kapsamında yer alan Eylem 1.2

¹² Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli, sayfa 34.

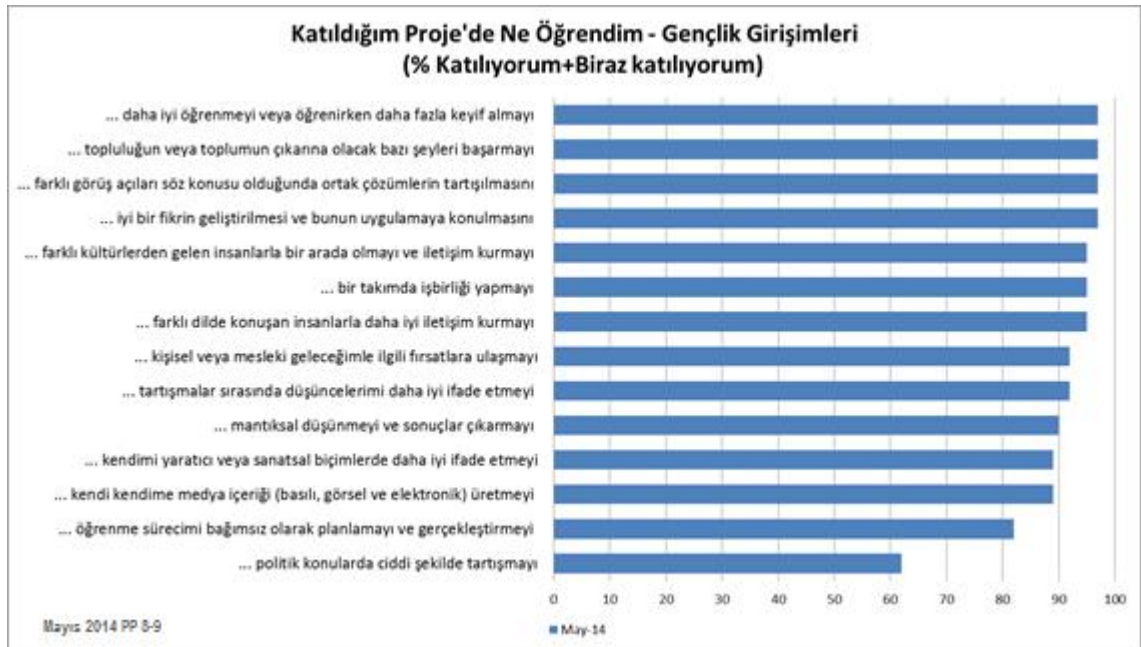
Gençlik Girişimi projelerinin başarılı olduklarını ve bu projelere katılan gençlerin yeteneklerini geliştirmeleri açısından önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür.

Toplam 61 Gençlik Girişimi projesi katılımcısı, RAY Network'ün Mayıs 2014 anketine katılmıştır. Maalesef, hiçbir Gençlik Girişimi proje katılımcısı 2014 Kasım anketine cevap vermediği için Mayıs 2014'e ait ilave hiçbir niceliksel veri bulunmamaktadır. Analizi zenginleştirmek amacıyla, beş proje katılımcısıyla bir odak grup toplantısı ve bir Gençlik Girişimi projeleri proje lideri ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Bu nedenle, bu bölümdeki tüm analizler, niceliksel ve niteliksel araştırma yöntemleriyle derlenmiş veri üzerinden yapılmış ve sunulmuştur.

Gençlik Girişimi ve Öğrenim ile Profesyonel ve Kişisel Gelişim

Mayıs 2014 anket formunda Gençlik Girişimi projeleri proje katılımcılarına farklı öğrenme konularında bir liste verilmiş ve bu temalar üzerinden öğrenme düzeylerini değerlendirmeleri istenmiştir.

Grafik 15 Gençlik Girişimleri ve Öğrenme

Grafik 15'te gösterildiği gibi, Gençlik Girişimi projeleri genç katılımcıları, hem kişisel hem de sosyal ve profesyonel gelişim bakımından önemli yararlar gördüklerini ifade

etmişlerdir. Bütünüyle bakıldığında, öğrenme düzeyleri anlamlı derecede yüksektir, %90 ya da daha yukarı düzeylere ulaşmaktadır.

Sosyal ve profesyonel gelişim açısından, bulgular, bu eylemin kendine özgü amaçları ve hedeflerinin büyük ölçüde başarılı olduğunu kanıtlamaktadır. Projeye katılmakla, topluluğun ya da toplumun yararına bir şey elde etmeyi öğrendiğini ifade eden Gençlik Girişimleri katılımcılarının oranı, %97'dir. Bu oran, projeler ve toplum arasında güçlü bir bağlantıyı işaret etmektedir. Bu, belki de Gençlik Girişimi projelerinin, Türkiye'de de görülen, en ilginç özelliklerinden biridir. Araştırma bulguları, gençlerle içinde buldukları toplum/ yaşadıkları toplum arasında çok daha güçlü bağlantılar kurulması amacını başarılı bir şekilde yerine getirdiğini ortaya koyuyor.

Odak grup toplantısı, Gençlik Girişimi projelerinin, bir şekilde toplumun farklı kesimlerinin, özellikle imkanı kısıtlı olanların doğrudan yerel halk ve yerel problemlerine destek olmak amacını, taşıdığını göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Cezaevinde kalan hükümlüler üzerinde yaptık projeyi. Hükümlülerin bilindiği üzere eğitim seviyeleri çok düşük olduğu için, toplum içinde kopararak ayrıştırıyoruz. Biz bunu daha çok toplumla iç içe getirmek için onları sanatla buluşturmaya çalıştık, onlara tiyatroyu öğretip ve tiyatrodan oynamalarını sağladık; böylelikle onları topluma katmaya çalıştık. ... Onlara çok iyi geldi, onlar artık, proje biterken bitmesin, yine devam edelim diyorlardı, orada yapacak bir şeyleri yoktu.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Geçmişten geleceğe çocuk şarkılarıydı [proje]. İçeriğinde imkanı kısıtlı gençlerin bulunduğu çocuk yurtlarındaki çocuklara ulaşmak amacıyla bir koro oluşturmayı planlamıştık, o şekilde gerçekleştirdik.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Bizim su geleceğimiz projesinde konumuz tabii ki suyun israfını önlemek[ti]. ...su olmadığı zaman, su kesintisinde yokluğunu yaşamamak için şimdiden tedbir almak adına yapılmış bir projeydi.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

Özellikle, bir takımında nasıl işbirliği yapacağını; topluluk ya da toplumun yararına olan bir şeyi nasıl elde edeceğini; farklı bakış açıları olduğunda ortak çözümler üzerinde müzakere etmeyi; öğrenirken nasıl daha iyi öğrenebileceğini ya da eğlenebileceğini; tartışmalarda düşündüklerini inanarak söylemeyi; iyi bir fikir geliştirmeyi ve onu uygulamaya koymayı; öğrendiklerini bağımsız bir şekilde planlamayı ve gerçekleştirmeyi; mantıksal olarak düşünüp sonuçlar çıkarmayı; kendi adına (yazılı,

işitsel-görsel, elektronik) medya içeriği üretmeyi ve projeye katılmakla kendini yaratıcı ve sanatsal bir şekilde ifade etmeyi öğrendiklerini söyleyen katılımcıların oranı %90 ve üzerinde gerçekleşmiştir. Her on Gençlik Girişimi proje katılımcılarının dokuzu, projeye katılmakla, Grafik 15’te listelenen bütün temalarda kendilerini geliştirdiklerini ve becerilerini arttırdıklarını ifade etmiştir.

Odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşme bulgusu da, bu bulguları desteklemektedir. Gençlik Girişimi projelerinin katılımcıları, proje etkinlikleri sonucunda kendilerini sadece verimli hissetmekle kalmayıp aynı zamanda, nasıl üretim yapılacağını ve bunun için yeni becerilerin gerekli olduğunu da öğrenmektedirler.

Gençler ne söylüyor?

“Beraber, proje çıktılarını, kitapçıklar, afişler hazırladık; kendimizi verimli ve üretken hissettiğimizi gördüm.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Avm’lerde tişört giyip yetkili biri olduğumuzu belli etmek amacıyla bir tişört tasarladım, projenin konularını bilgisayar ve benzerini içeren bir tişört tasarlamıştım. ...tasarlamayı daha önce hiç denememişim. ...kendime yüklenen misyonu, yerine getirme konusunda kaygılarım vardı, fakat bunları günden güne aştım; ekip arkadaşlarım destek oldu. Tasarımda yorulduğum zaman başka bir arkadaşım fikir verdi; çok renkli bir şey tasarlıyorsun, ya da sade oluyor vs. orada ekip arkadaşlarımın görüşünü aldım. Diğer ekip arkadaşlarıma da ben yardımcı oldum; yaptığımız faaliyetin fotolarını web sitesine koyduk ve web sitesinin tasarımını yaptık.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

Gençlik Girişimi projelerinin başlıca özelliği, kendi proje fikirlerini geliştirmeleri, uygulamaları ve değerlendirmeleri konusunda gençlere yardım etmektir. Bu anlamda, Gençlik Girişimi projelerinin, gençlerin öğrenim süreçlerine, onları inisiyatif almaya teşvik etmekle, girişimciliklerini desteklemekle ve projelerinde sosyal, finansal ve yasal sorumluluklar almak için onları cesaretlendirmekle, katkı sağladığını gözlemlemek mümkündür. Ayrıca, bu projeler, yaparak öğrenmenin bir sonucu olarak, öğrenme sürecinin etkili bir şekilde işlenmesini sağlıyor görünmektedir. Öğrenme süreci, aynı zamanda, Gençlik Girişimleri yoluyla da gelişmektedir. Ankete katılanların %97’si, projeleri sayesinde, öğrenmelerini geliştirmeyi ya da öğrenirken eğlenmeyi daha iyi öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu, yaygın eğitime dayalı öğrenmede gençlik projelerinin etkisine yönelik bir başka güçlü kanıttır. Bireyler, değişen çevreye uyum sağlamak konusunda sürekli baskı altında oldukları için, öğrenmeyi öğrenmek, modern toplumda

gereklilik gösteren önemli bir yetenektir. Yaygın ve informal düzenlemelerde bu yeteneği geliştirmek, topluma, büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Gençlik Girişimlerine dahil olmuş gençler, projeye katılımlarıyla, kişisel ya da profesyonel gelecekleri açısından fırsatları nasıl tanıyacaklarını daha iyi öğrendiklerine de inanmaktadırlar. Gençlik Girişimleri anketlerinden gelen cevapların %92'si, bu ifadeyi paylaşmaktadır. Bu, geliştirilmiş diğer yeteneklerle çok fazla paralellik gösterir ve örneğin, bir takımda işbirliği yapmak; tartışmalarda düşündüğünü inanarak söylemek; başka bir dil konuşan insanlarla iletişim kurmak ve farklı bakış açıları olduğunda ortak çözümler üzerinde müzakere etmek gibi kişisel ve profesyonel gelişim ile oldukça bağlantılıdır. Odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşme, aynı zamanda, Gençlik Girişimi proje katılımcılarının, kişisel ve profesyonel etkinlikleri ve gelecekleri için ortaya çıkan fırsatların daha fazla farkında olmaya başladıklarını da göstermektedir. Örneğin, proje katılımcıları, yeni beceri ve deneyimlerini zaten varolan meslekleriyle birleştirebildiklerini ifade etmişlerdir; yetenek sahibi oldukları yeni beceriler ve alanlar keşfetmişlerdir; gelecek beklentilerini tespit etmişlerdir ve projelere katılımlarının sonucunda bir takımda çalışma kapasitelerini fark etmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Benim kişiliğim üzerinde en basitinden yeni bir insanla tanışıp onunla iletişime geçmek bile bana çok fazla şey kazandırıyor. Yani, benden farklı bir görüşte ve kültürdeki bir insanın, aynı şeyi söylediğimde farklı bir tepki verebileceğini anlayabiliyorum ben en azından. Farklı bir insanın farklı bir tepki vereceğini biliyorum, anlaşma şekli geliyor, insanları tanımaya başlıyorsun, onlarla daha etkili iletişim kurabiliyorsun. Benim bölümüm de sosyal hizmet, bu nedenle bana çok katkısı oldu.”(Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben de şunu fark ettim, grup çalışmalarında çok uyumluyum o yüzden beni davet ediyorlar sanıyorum. Gerçekten grupça bir şey yaptığımızda üzerime düşeni çok titiz şekilde yapmaya çalışıyorum en iyi şekilde sunmaya çalışıyorum ve uyumluyum, sert tepkiler göstermiyorum insanlara, normal ve iş hayatımda da böyleydim. Bunu, bu projeler esnasında farkettim ve daha da ilerliyorsun, projelerde uyumlu olmanın artısını farkediyorsun ve devamı geliyor.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ben mesela, tiyatro oynadık ilk defa yapıyorum ilk defa öğreniyorum sahnede nasıl hareket edileceğini. İlk kez öğreniyorum, ben öğreniyorken, bir yandan mahkûmlara öğretiyorum, yani hem öğreniyorum hem öğretiyorum onu keşfettim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben dediğim gibi sosyal hizmet bölümünde okuyorum. Çocuk, yaşlı, genç, yetişkin, engelli, herkesle uğraşabiliyoruz. Gençlik derneklerinde çalışmaya başlayınca bu alandaki eksiklikleri daha iyi anladım gerçekten. Türkiye’de bunla ilgili çok az şey var, bu konu üzerine yoğunlaşmayı ve

araştırmalar yapmayı hedeflemeye başladım. ...Derneklerde farklı gönüllükler gerçekleştiriyorum. Buraya yöneldim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben kendimi gençlik çalışmaları alanında bir gençlik çalışanı olarak geliştirmek istiyorum. Bu yolda ilerleyeceğim. Açılmayan kapılar derken, KPSS mağduruyum, ama şu anda gençlik çalışması yapacağım, gönüllüğümü de projemi de çalışarak devam ettireceğim hem de. Bakanlık alışanı olarak devam ettireceğim inşallah.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Bu projeden sonra, bu projeyi ben bizzat kendim yazmadım ama yazabileceğimi gördüm çok da zor olmadığını gördüm. Biraz daha cesaretlendim, diğer arkadaşlarda da aynı etkiyi yarattı. Daha önce çok zor olduğunu dūřünüyordum, bende yarattığı en büyük etki buydu.” (Gençlik Giriřimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

“Bu tarz faaliyetleri biraz daha bilinçli şekilde eskiye göre çok daha bilinçli şekilde yürütüyorum. Ne yapabilirim, nereden yardım alabilirim, prosedür nasıl işliyor... Bu anlamda bana çok şey kazandırdı. Alanıma yakın olduğu için ğretmenliğimi de geliştirdi. Birliktelik duygusu öğrencilerle birlikte. ..Bu taraflarda bu tarzda olmuyor, ğretmen bir şeye karar verir, planlar; öğrenciler sadece yapar. Ama biz öğrencileri plan kısmına da kattık, fikirlerini aldık, görüş alişverişi oldu, bu anlamda bana çok şey kattı.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

Ayrıca, odak grup toplantısı katılımcıları, Gençlik Girişimi projelerinin iş imkanlarını ve iş seçeneklerini artırmada bir potansiyele sahip olduğunu da ifade etmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Tabii ğrenci ıktılarımı ekledim CV’de gözüküyor mesela benim bu yaptığım projelerim. Onu birisi hani eline aldığında ‘aa bunlarla da ilgileniyormuş, uluslararası projeler de yapıyormuş’ diyebiliyorlar, bunu dedirtebiliyorum.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Bir hafta önce proje liderimiz ile konuştuk, okulda okuyor halen. şunu söyledi iş başvurusunda bulunduğunu, ‘yüzlerce [başvuran] vs. vardı, fakat benim projemin kazandırdığı bazı belgeler sayesinde, CV ekledim ve daha rahat işe alındım’ dedi.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

Gençlik Girişimi projelerinin en önemli etkilerinden biri, katılımcılar üzerindeki ileri derecedeki kişisel etkidir. Odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşmede, kişisel gelişim konusunda açıkça görülecek unsurlardan biri Gençlik Girişimi projesi katılımcılarının zgüvenlerindeki artış olmuştur. Açıkça görülmektedir ki, toplum yararına iyi bir şey elde etmek; başarılı bir şekilde bir projeyi tamamlamak ve bu anlamda sorumluluk almak, gençlerdeki zgüven duygusunu geliştirmektedir. Bu, sadece proje katılımcılarıyla bağlantılı bir bulgu değil, aynı zamanda, proje liderleri için de geçerlidir.

Gençler ne söylüyor?

“Ben lise öğrencisi idim. Proje başlayıp bir sorumluluk üzerime gelince, baştan güvensizdim; daha sonra projelerinin çeşitli aşamalarında yer aldıktan sonra özgüvenim yerine geldi.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Tabii, [proje katılımcılarına] biraz daha birliktelik duygusu kazandırdı. Birlikte bir şeyler yapma, bir şeyleri başarma... Eskiden biraz daha bireysel olarak faaliyetler yapılıyordu, şimdi okulumuzda biraz daha birliktelik duygusu kazandırdığını düşünüyorum. Çünkü proje ekibi oluşturuldu okumuzda, bu projeden sonra. Bir çok yere de aslında proje başvurusunda bulunuldu, geçemedi ama olsun. Artık bir şeyler yapmaya başladık, biraz daha özgüven kazandırdı.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

“Özgüven, gerçekten yüklü miktarda geliyor. Ben böyle toplum önünde konuşmak ya da toplum önünde çıkmak gibi şeyler yapmaktan son derece çekinen bir insandım. Karakter olarak hemen konuşurum, ama insanların önüne çıkıp bir şey yapmaktan son derece korkarım. Ama orada tiyatro yaptıktan sonra, ‘ben boş geçirmişim, keşke daha önce çıksaymışım’ demeye başladım.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kesinlikle, özgüven kazandırdı. Bir proje yaptık, onu başlattık, sonuna kadar sürdürdük. Bir şeyi başarmış olmanın verdiği, başarılı olmanın verdiği bir hazdı. Kendini çok iyi hissettirdi ve hem beni hem diğer arkadaşları.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

“Projeyi yaygınlaştırıyorsunuz, yerel ortaklarınız ve belediye desteklediler; basınla bir toplantı yaptık, yerel basınla. Bunun dışında kişisel olarak bir kere özgüvenim gelişti onlara dair.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

Odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşmenin gösterdiği üzere, özellikle uluslararası bir boyuta sahip olan Gençlik Girişimi projeleriyle elde edilen bir başka kişisel gelişim ögesi, proje katılımcılarının önyargılarıyla yüzleşmeleri ve onları sorgulamaları ve üstesinden gelmeleri ile farklılıklara karşı daha hoşgörülü olmaya başlamalarıdır. Ayrıca, proje katılımcıları diğer katılımcılara yönelik bir empati duygusu geliştirmekte ve sahip olabilecekleri önyargıları ortadan kaldırmaya çalışmaktadırlar.

Gençler ne söylüyor?

“Önyargılarımı kırdım. Şöyle bir şey var: hep yurtdışındakiler bize nasıl bakıyor, ya da nasıl bakacak kaygılarımız var. Anlaşabilecek miyiz, arkadaş olabilecek miyiz, biz onların beklentilerini karşılayabilecek miyiz, bizim ekip çalışmamızdan memnun kalacaklar mı, diye böyle gün sonlarında liderler toplantısı yapıyorduk. En son o kadar iç içe geçmiştik ki artık, ağlayarak gidenler oldu, çok içselleştirdik. Ve onlar da farklı konulardan konuşabildik.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Önyargı olarak yabancılarla ilgili onların kafasındaki Türk algısı ile bizim onlara hissettirdiklerimiz nedir diye düşündüm.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Mesela kültür olayını birebir görüyor olmak çok daha güzel. İnsanlara çok daha esnek ve toleranslı

olabiliyorsun. Böyle küçük bir yerde yetiştiğinizde kalıplar içindesiniz, işinizde gücünüzde bir rutininiz var. Sonra bakıyorsunuz, insanların hayata bakışı çok farklı, yeme beslenme, hayata bakış açısı, din, her şey çok farklı. Dünya üzerinde tek olmadığını görüyorsun. Kendi hayatın kendi ülken değil sadece, başka bir ülkede olan bir olay seni de etkileyebiliyor, etkiliyor ki bu yüzden bu proje yapılıyor, daha geniş bakış açısıyla bakabiliyorsun olaylara. ...Bunu gördüğün zaman, gerçekten de kendi kabuğunda yaşamamak gerekiyor.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Bir kere hoşgörülü davranmayı öğreniyorsun. Mesela, böyle ister istemez, yabancılarla siyasi ve dini tartışmalara, girmek istemeseniz bile, onlar bazen sizi çekiyorlar, farklı bir dinden olduğunuz için. Biz bu noktada mesela, kız bana, neden arkadaşının başı kapalı da sen değilsin dedi. Normalde, burada pek öyle bir soru gelmez. Ama yabancılar bunu çok merak ediyorlar. ...Aynı soru, orada mesela normal biri sorsa, ters bir şekilde cevap verebilirim, orada tercih meselesi deyip geçiştirebiliriz.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Belki hiç bilmediğimiz bir grup, size karşı önyargılı olabilecek bir grup, onların hepsinin aşıldığını gördüm ve gerçekten yeni insanlar tanıdıkça, ufkunuz genişliyor. Hayata bakış açınız değişiyor, daha esnek ve toleranslı oluyorsunuz, daha aktif olmak gerekiyor, üşenmeyerek [projelere] gelmek gerekiyor.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

Gençlik Girişimleri projeleri, öz güvenin artmasına, önyargıların ortadan kalkmasına ve hoşgörünün artmasına ilave olarak, aynı zamanda, tutumları değiştirerek ve yeni beceriler kazandırarak, kişisel gelişime olumlu bir şekilde katkı sağlamaktadır. Odak grup toplantısına ve derinlemesine görüşmeye katılanlar, projelerinin bir sonucu olarak, korkularıyla yüzleşmeyi ve onların üstesinden gelmeyi öğrendiklerini; bir plan ve program doğrultusunda çalışma ve yaşama becerilerini geliştirdiklerini; problemlerle ve kriz durumlarıyla nasıl başa çıkacaklarını öğrendiklerini; bir takımında birbirlerini desteklemeyi deneyimlediklerini ve ikna kabiliyeti ve kendilerini daha iyi ve daha açık bir şekilde ifade etme; daha sabırlı ve daha aktif olma gibi yeni beceriler geliştirdiklerini dile getirmişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Arkadaşlar bir iki defa gitmişler cezaevine ama, sadece proje liderimiz gitmiş, sonra biz benle birlikte bir-iki arkadaş daha dahil olduk projeye. Gidiyoruz ama çekincemiz şöyleydi, acaba ne olur? İçerde mahkumlar var sonuçta, bize bir şey yapar mı? Nasıl bunları ikna edeceğiz? vs. Hep bir korku vardı cezaevi kapısına gelince böyle, ejderha kapısı gibi bir şeydi, çekincemiz çok fazla, korkularla yüzleşmek gerekir, girelim dedik ve girdik hep beraber.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

”Plan, program, bu bana kazandırıldı. Her şey planlı programlı yapmak. Daha sonra bazı problemlerimiz oluyordu. Arkadaşlarımız bir etkinlik yapacak, bir arkadaşımızın işi çıkıyor vs. kriz yönetimi devreye giriyordu. Bir gün kalmış, hazırlıklara bir başka arkadaş dahil oluyordu, onun yapacaklarını yapmak üzere çalışıyordu. Bunlar benim kazancım oldu.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kriz yönetimi kavramı gelişiyor. İstenmeyen bir durum olduğu zaman bir b planın var mı, yoksa nasıl baş edeceksin bununla? Sorunlarla baş etme yeteneği gelişiyor insanlarda.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Sabrı öğreniyorsun. Normalde yapmayacağın şeyleri ya da sana birisi kızdığında vereceğin tepkiyle, proje esnasında verdiği tepki arasında fark var. Ben bunu nasıl absorbe ettim, normalde bu tepkiyi vermezdim diyorsun, ama orada seni törpülüyor proje, sinir katsayımı aşağıya çekiyor.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Biz de tiyatro yaptık. Sağlıklı olmayan çocuğun annesini oynuyordum, normalde tiyatro yapmak çok zor ve yetenek gerektiriyor, biz bunu İngilizce yaptık. Bütün projeler zaten İngilizce, İngilizce yaptık. Bir de üstüne, benim normalde benim topluluğa konuşma fobim var, benim tahta fobim var, normalde kendini ifade eden birisiyim, ama topluluk olunca, heyecanım bir adrenalim yükseliyor, bir kanıma ağrılar giriyor sürekli, çünkü çocukluktan kalan bir şey yenemiyorum çok deniyorum ama yenemiyorum. Bunu nasıl daha yatıştırdığımı farkettim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ben de mesela daha da sabırlı olmayı ve ikna etme kabiliyetimin geliştiğini fark ettim, çünkü mahkum ilk defa çıkacak sahneye, cayıyor çıkamam diyor, ama biz onu ikna ediyoruz, bak öyle olur böyle olur.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Tutum ve davranış olarak ben projelerden sonra, fikirlerimi daha saf daha sade ve daha net söyleyebildiğimi fark ettim. Çünkü şöyle bir grup ortamında projelerden önce, bu çalışmalara katılmadan önce, böyle bu kadar etkin olduğumu düşünmüyorum, daha sonra kendimi geliştirdiğimi hissettim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Şunu öğrendim gerçekten bağımlılık denen şeylerin şakaya gelmeyeceğini öğrendim, irade dışında yaptığı bir şeyi, dışardan kolay kopabileceğini sanıyorsunuz, ama içine dahil olduğunuzda öyle olmadığını gördüm, dolayısıyla, bağımlılık yapabilecek şeylere karşı, yoğurdu üfleterek yiyorum.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben daha aktif olmam gerektiğini fark ettim, rutin bir hayatım olsun, belli bir maaşım olsun sabah sekiz akşam beş çıkıyorum değil, bunun dışında ekstra bir proje olsa büyük bir zevkle giderim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Öğrencilerin bu konuda biraz daha aktifleşmesi daha çok bilinçlenmesi, çünkü genellikle onlar da aktif oldu, biz yapmadık, genellikle öğrenciler yaptı. Onlar çok aktif oldular, amaç buydu aslında.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

Kişisel gelişimin bir diğer yanı, bireyin yabancı dil yeteneklerinin geliştirilmesidir. Odak grup görüşmelerindeki bulgular, Gençlik Girişimi projelerinin, sadece katılımcıların yabancı dil yeteneklerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda, gençlere kendi dillerini daha iyi anlamaları ve daha iyi kullanmaları konusunda yardım ettiğini de göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“İngilizce pratiğim daha ilerliyor. Dil nankör bir şey konuşmadığınızda unutuyorsunuz. Konuştukça unuttuğum kelimelerin [geri] geldiğini fark ettim. İngilizce pratik oldu.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ben konuşamam olmuyorsun orada. Şöyle bir şey, o konuşabiliyorsa sen de konuşabilirsin; o katılabiliyorsa sen de katılıp fikrini söyleyebilirsin. Çıkıp kendini ifade etmek zorunda kalıyorsun. Konuşamadığında kimse sana niye konuşamıyorsun demiyor, çok iyi İngilizcesi olmayan insanlar vardı ve biz onları, onlar bizi tolere etti.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Sokak röportajı yaptığımız zaman kelimeleri kekeleyerek söylüyordum. Daha doğrusu Türkçemin iyi olmadığını varsayıyordum. Orada pratik yaptıkça, hızlı konuşmaya başladım; bir de ses tonunu ayarlamayı, insanların verdikleri tepkiye göre kendini düzenlemeyi öğrendim. Yani dünyanın benim çevremde dönmediğini diğer insanların da tepkilerini dikkate alarak konuşmayı öğrendim.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

Belki de, Gençlik Girişimi projelerine katılımın en çarpıcı sonucu, çeşitli düzeylerdeki sosyal problemlerin daha fazla farkında olmaya başlamaktır. Özellikle, projelerin hedef grubuyla gerçekleştirilen proje etkinlikleri sayesinde, ki bunlar çoğunlukla imkanı kısıtlı gençler olarak görülmektedir, proje katılımcıları, toplumsal problemlerin çok daha fazla farkına varmaktadır. Bu açıdan, odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşme katılımcıları, yaptıkları proje etkinlikleri ile problemlerin şiddetini ve onlarla mücadele etmenin zorunluluğunu fark ettiklerini; hedef gruplarına ulaşmakta zorluklarla karşılaştıklarını ve projelerini buna göre düzeltmek zorunda kaldıklarını; çok daha kapsayıcı olmanın zorunluluk olduğunu farkettiklerini ifade etmişlerdir. Toplumsal sorunlara yönelik artan böyle bir ilginin bir sonucu olarak, proje katılımcıları, daha ileri düzeyde, girişimleri geliştirmek ve yeni projeleri hayata geçirmek için çok daha motive olmuştur.

Gençler ne söylüyor?

“Zaten orada ben, bu kadar vahim olduğunu düşünmemiştim. Gençleri görünce, ben oturma bozukluğu bekliyordum. Saatin akıp gittiğini fark etmeden bir iş gücü oluşturabilecek insan kitlesinin kayıp gittiğini gördüm, ki bu dünya çapında olan bir şey. Ciddi anlamda bir insan gücü yitip gidiyor. En verimli çağlarında. Ekonomik kullanmaları lazım. Projede böyle bir gerçekliği görmüş oldum.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Tabii, eskiye göre, mesela bu tarz faaliyetlere olan ilgi arttı; dayanışma ve hoşgörü arttı öğrenciler arasında. Çünkü hepsi birlikte yaptılar ve sahiplenme duygusu gelişti; çevre bilinci oluştu; bu tarz etkileri oldu katılımcılar için. Bir şeyi başarmış olmanın hissini yaşadılar hala da anlatanlar oluyor, biz böyle yapmıştık vs. güzel hissettirmişti onlara.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

“Bizde şöyle sıkıntılar oldu, ilk başta Sevgi Evleri’nde başlayıp sonra TEGV’e (Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı) döndüğümüzü söylemişim. Burada sevgi evlerindeki çocuklarla iletişim tam sağlanamadı, onları olayın için adapte edemedik. Çünkü çocuklar söylediğim gibi pek böyle aktiviteye dahil olmamış çocuklar, tahmin edebileceğiniz gibi ailesi olmayan çocuklara dayalı sorunlar yaşıyorlardı; saldırganlık, söylenen bir şeyi anlamama gibi durumlar yaşıyordu. Böyle durumlar olunca, sonuçta koro oluşturacaksınız orada, belli bir süre de olduğu için, oradan vazgeçmek zorunda kaldık. TEGV’de maddi imkanları kısıtlı ama aileleri yanında olan çocuklar vardı. Onlarla çalışıldı.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Toplumumuzda cinayet işlemiş, diyelim ki uyuşturucu kaçakçılığı yapmış. Bunları dışlıyoruz, ama onlarla konuştuk. Haşır neşir olunca, bunun gerçekten çok yanlış olduğunu anladım. Onlarla konuşmak gerekiyor. Sen onu dışladığın için, adam suça meyilli oluyor tekrar. Onlarla haşır neşir olunca anlıyorsun. Öyle bir şey oldu, önyargıları kırma anlamında bir kişisel yetenek kazandım.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Bir de projenin sonunda aldığın haz, zaten o direkt seni daha sonraki projelere itiyor. Orda aldığın duygu, seni motive ediyor, sorunları görüyoruz, onları dezavantajlı grup olarak görüyoruz ve topluma katmak istiyoruz. Bunu başardığımızda da inanıyorum bir nebze olsun. Orada onları değiştirirken başka yerdeki sorunları fark ettik. Orada onlara içerdeki davranış şekilleri; oradaki gardiyanların düşünce tarzı; onlar direkt düz, hükümlü diye bakıyorlar. Onları biraz daha suça itiyorlar. Onlar aslında açık fikirli olsalar, mahkumlar daha farklı olurlar. Biz yanlış yaptık dedik, onlara da yapacaktık bu projeyi dedik.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Yeni proje çıktıkları fikri geliyor, proje yaparken.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

Artan ilgi ve motivasyon aynı zamanda Gençlik Girişimi projelerinin yerel halk üzerindeki olumlu etkisini de artırmaktadır. Odak grup toplantısı ve derinlemesine görüşme bulguları, yerel halkın yararı için gerçekleştirilmiş projelerin, proje katılımcıları tarafından yaygınlaştırıldığını ve proje katılımcılarının projelere dahil etmek üzere yeni ve daha ileri fikirler geliştirdiklerini göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Biz burada çocuklarla çalıştık. Yani çocuklar zaten insanların ilgisini çeken varlıklar olduğu için, hele bir de imkan kısıtlı, bir şeyleri engellenmiş çocuklarla birlikte bir şey yaptığımız zaman onların mutlu olduğunu görmek bizi de etkiliyor. Sürekli aynı şekilde yaşıyor çocuklar, çocuk esirgeme kurumunda, bir yurttaki kalıyorlar, günlük rutin okula git gel orda yemeğini ye, bundan farklı olarak yeni bir şey yaptılar, yeni bir koro oluşturdular ve müzikal çıkardılar. Yani mutlu etti beni onların mutlu olduğunu görmek. Müzik öğretmenleri geldi koro oluşturuldu, enstrümanlar dahil oldu.” (Gençlik Girişimleri Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Batman’da bu tür projeler çok azdı, biz biraz da öncülük yapmak istedik. Ki bizden sonra zaten, başvuru sayısı oldukça arttı. Hatta okulumuzdan da birkaç tane başvuru oldu. Geçmedi ama artık insanlar, biliyor böyle şeylerin gerçekten verimli olduğunu da. Özellikle okulumuzdakiler gördü, onlar da bizden etkilenip başvuru yaptılar. Başka okullar da aynı şekilde, Batman’dan örnek alıp, hala bir çok kişi soruyor, nasıl yaptınız, bize yol gösterin gibisinden danışıyorlar.” (Gençlik Girişimleri Derinlemesine Görüşme, Proje Lideri, Kadın)

3.3. Avrupa Gönüllü Hizmeti (Eylem 2)

Avrupa Gönüllü Hizmeti (Eylem 2)¹³

Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) , bir gencin ikamet ettiği ülkeden başka bir ülkede gönüllü hizmette bulunarak, gençlerin aktif vatandaşlığını güçlendirmeyi, aralarındaki dayanışma ve karşılıklı anlayışı pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Gençler arasındaki dayanışmayı güçlendiren Avrupa Gönüllü Hizmeti gerçek anlamda bir “öğrenme hizmeti”dir. Yerel topluma katkı sağlamasının yanı sıra, gönüllü yeni beceriler elde eder, yeni diller öğrenir ve diğer kültürleri keşfeder. Bir AGH projesi, kültür, gençlik, spor, sosyal hizmet, kültürel miras, sanat, sivil savunma, çevre, kalkınmada işbirliği gibi bir dizi temanın bileşiminden oluşur, ve gönüllü gençlere önemli bir yaygın öğrenme deneyimi sağlar. Gençlik Programı çerçevesinde her türlü gönüllü hareketliliği faaliyetine Avrupa Gönüllü Hizmeti olarak adlandırmak mümkün değildir. Bu bağlamda, AGH,

- Geçici, dağınık, yarı-zamanlı bir faaliyet değildir.
- Bir şirket ya da kuruluşta stajyerlik değildir.
- Ücretli bir iş değildir; ücretli bir işin yerine geçirilemez (iş ikamesi).
- Bir eğlence ya da turistik faaliyet değildir.
- Bir dil kursu değildir.
- Ucuz iş gücü sömürsü olamaz.
- Yurt dışında öğrenim ya da mesleki eğitim değildir.

Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH), gençler için kısa dönem (1-3 ay) veya uzun dönem (3-12 ay) toplum yararına başka bir ülkedeki bir gençlik örgütünde bir projede, gönüllü çalışma etkinliğidir. AGH, önemli ölçüde, diğer Gençlik Programı eylemlerinden ayrılır; şöyle ki bireysel bir etkinliktir ve gönüllünün başka bir ülkede harcayacağı uzun bir zamanı öngörür. Buna göre, AGH projelerinin, proje katılımcıları (yani, gönüllüler) üzerindeki etkisi oldukça dikkat çekici ve çok güçlüdür. AGH projeleri, gençlere, sadece, yurtdışında yaşadığı tüm dönem boyunca önemli kişisel ve profesyonel beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda elde edilen deneyimle, gönüllülerin gelecek planları üzerinde bir etki oluşturmaktadır. RAY araştırması, AGH eyleminin amaçlarının, projeler sayesinde, önemli ölçüde gerçekleştirildiğini göstermek üzere bu yargıyı destekleyecek önemli kanıtlar sunmaktadır.

Uzun bir süre yurtdışında gönüllü olan ve yaşayan gençler için en önemli yararın, kültürler arası etkileşim ve iletişim becerileri ile kendini başka bir dilde ifade etme yeteneğini geliştirmesi noktalarında gözlemlenmesi şaşırtıcı değildir. Gönüllülük deneyiminin bir sonucu olarak, AGH gönüllülerinin, kişisel ve profesyonel

¹³ Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli, sayfa 51-52

gelişimlerine katkı sağlanmaktadır; gelecek planları daha açık hale gelmektedir ve belki de en önemlisi, gelecekle ilgili kendilerine olan öz güvenleri artmaktadır.

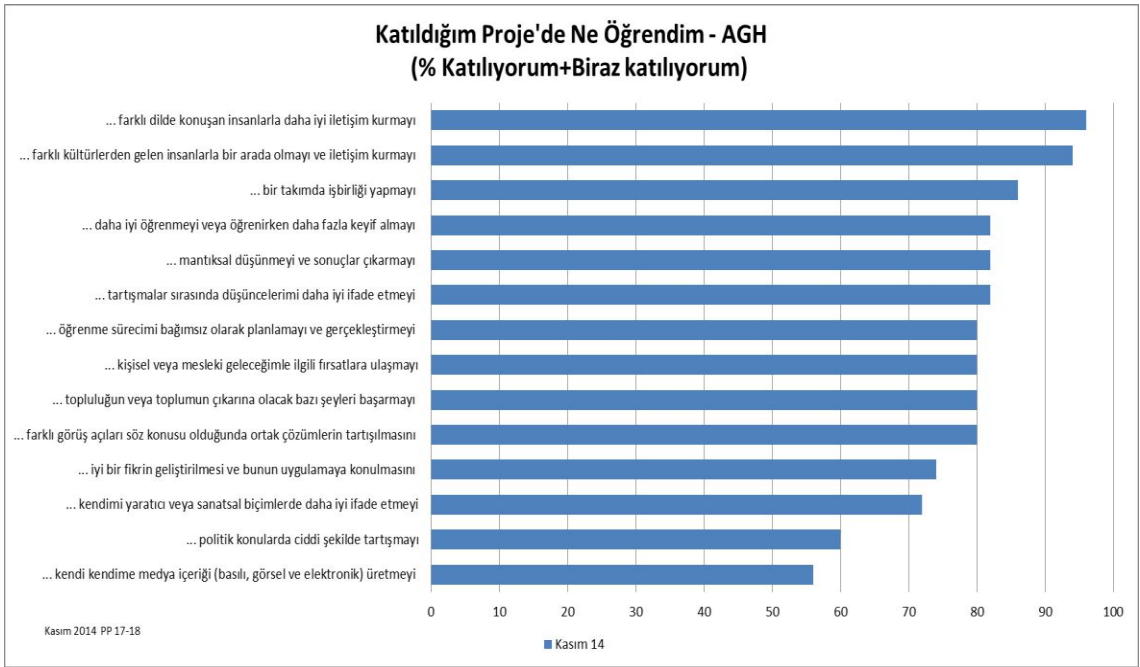
RAY araştırmasının niteliksel ve niceliksel verileri, AGH deneyiminin, AGH gönüllülerinin yaşamında bir dönüm noktası yarattığını ve AGH deneyiminden elde edilen kişisel ve profesyonel kazanımların olumlu bir şekilde yaşamlarını etkilediğini göstermektedir. AGH, gençlere, gelişim ve öğrenme fırsatları ve eylemin yarattığı etki açısından yegane bir deneyim sunmaktadır ve analizin bulgularına göre, çoğu AGH projesi başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. Burada dikkat çeken hususlardan biri, özellikle uzun dönem AGH projelerinde yer almış olan önceki AGH gönüllülerinin, kendi deneyimlerini, organizasyonların projelerdeki başarısına bakmadan, çok olumlu bir şekilde algılamaları ve böyle bir deneyimin, onlara anlamlı kazanımlar ve fırsatlar sağladığını vurgulamalarıdır.

Toplam 50 AGH eski gönüllüsü, RAY araştırması kapsamında yapılan Kasım 2014 anketine cevap vermiştir. Bu bölümdeki bütün tablolar, grafikler ve analizler bu 50 gencin cevaplarından üretilmiştir. Ayrıca, analizi zenginleştirmek için yedi katılımlı iki ayrı odak grup toplantısı ve bir AGH proje lideri ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. AGH eylemi için, bir ölçüde farklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Öncelikle, odak grup toplantılarına katılan bütün katılımcılar, farklı dönemlerde ve farklı katılımcı kategorileri altında olmakla birlikte, aynı kısa dönem projesine katılmıştır. İkinci olarak, proje, engelli gençlere odaklı olması nedeniyle seçilmiştir. Üçüncü olarak, odak grubun katılımcı kompozisyonu, projenin karakteri nedeniyle, birbirinden farklıdır. Odak grubun birinde üç AGH gönüllüsü yer almıştır. Diğer odak grup toplantısında, iki engelli katılımcı ve iki refakatçi katılımcı yer almıştır. Böyle bir çeşitlilik bir yandan, özellikle önceki AGH gönüllülerinin deneyimlerine bakarak niteliksel veriyle niceliksel verinin bulgularını bütünleme imkanı sunmakta, diğer yandan, özellikle, engelli katılımcıların ve refakatçilerinin, proje sırasında ve sonrasında yaşadıkları deneyimlere bakarak ilave bulgular sunmaya olanak sağlamaktadır.

Avrupa Gönüllü Hizmeti: Kapsamlı Gelişme ve Öğrenme

Öğrenme ve kişisel gelişim dikkate alındığında, önceki AGH gönüllüleri, kişisel gelişimlerini ve kültürlerarası etkileşimi ve iletişimi en olumlu şekilde değerlendirenlerdir. Ankete katılmış hemen hemen bütün önceki AGH gönüllüleri (%96), projeler aracılığı ile farklı bir kültürel geçmişe sahip insanlarla nasıl geçineceklerini öğrendiklerini ifade etmektedirler. Bu yüksek oran, genel olarak AGH projelerinin, kültürlerarası iletişim ve etkileşim açısından gençler üzerinde en büyük etkiye sahip olan proje tipi olduğunu ortaya koymaktadır. (2014 Kasım Proje Katılımcıları Soru Formu, Sorular 17 ve 18).

Grafik 16 Avrupa Gönüllü Hizmeti ve Öğrenim

Grafik 16'da görüldüğü üzere, AGH projelerine katılan gençler, yeteneklerini, daha kapsamlı olarak, çeşitli alanlarda ve diğer eylemlerden daha farklı bir şekilde sadece tek bir alanda değil, farklı yeterlilikler gerektiren çeşitli alanlarda da geliştirmektedirler. Ankete katılan önceki AGH gönüllülerinin %95'inden fazlasının, AGH deneyimlerinin bir sonucu olarak, başka kültürlerden insanlarla bir araya gelmeyi ve onlarla iletişim kurmayı daha iyi öğrendiklerini ifade etmeleri çarpıcıdır.

Aynı zamanda, uzun bir dönemde başka bir ülkede yaşamının ve çalışmanın doğal sonucu olarak, katılımcıların %96'sı, başka bir dil konuşan insanlarla daha iyi iletişim kurmayı öğrendiklerini belirtmektedirler. Bu açıdan, ankete katılan hemen hemen tüm önceki AGH gönüllülerinin, farklı dillerdeki insanlarla nasıl iletişim kuracaklarını öğrendiklerini söylemeleri anlamlıdır. Bazı katılımcıların yer aldıkları projeler süresince, önceden herhangi bir yabancı dil bilgisi olmamasına rağmen, birden fazla dil öğrenme imkanı elde etmeleri, dikkate değer bir kişisel ve profesyonel kazanımdır ve gelecek planlarını ve fırsatlarını olumlu bir şekilde etkilemektedir.

Odak grup toplantılarının bulguları tarafından desteklendiği üzere, AGH projelerinin önemli bir karakteristik özelliği olan gidilecek ülkenin dilini bilme zorunluluğunun olmaması, bu projelere katılımı mümkün kılmaktadır. Türkiye, AGH eylemi kapsamında gönüllü hareketliliği açısından, en hareketli ülkelerden biri olduğu için, Türkiye'den gönüllüler, her yıl birçok farklı Avrupa ülkesine gitmektedirler. Pek çok farklı dilin konuşulduğu ülkeleri ziyaret eden gönüllüler, sadece İngilizce dilindeki becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda, buldukları ülkelerin kendi dillerinde de belli ölçüde iletişim kurma becerisi de edinmektedirler. Genel olarak, yabancı bir dilde iletişim kurma yeteneklerini geliştirme konusunda önemli bir fırsat elde etmektedirler.

Gençler ne söylüyor?

“Yurtdışına ilk kez tek başıma gittim. İngilizcem kötü durumdaydı. Oraya gittiğimde neler yaparım diye önceden çok strese girmiştım. Daha sonra gittiğimde İngilizce bilmeyenlerin çoğunlukta olduğunu görünce bayağı bir zorluk çekeceğimi düşündüm. Sonra teknoloji kullanmanın nimetleriyle, yazıları önce İngilizce'ye sonra Türkçe'ye çevirip öyle anlaşıldım insanlarla ve birinci ayın sonunda baktım ki ben İngilizcemi de geliştirmişim, çünkü proje koordinatörümle İngilizce konuşuyordum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Ben gittiğimde kötü bir İngilizcem vardı, liseden öğrendiğimiz İngilizce kötüdür çünkü, iyi bir eğitim almıyoruz. Ama dönerken, ciddi anlamda her şeyi anlatabiliyor olduğumu gördüm, çok iyi bir İngilizce ile geri döndüm. Ve burda kursa gittim, sonuçta İngilizce öğrendim yani. İngilizce konuşma ve gramer diye ayrılıyor, konuşma konusunda tamamen her şeyi aşmışım zaten, gramer de sıkıntım vardı. Onu da hallettim, İngilizceyi öğrenmiş oldum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Biraz Bulgarca da öğrendim. Bir dil öğrenmenin çok zor olmadığını yerine giderek öğrenmenin, hani bize hep anlatılır, İngilizce okulda değil de yerinde öğreneceksin, biz sallamazdık, ama oraya gidince, sadece İngilizce değil bütün dillerin böyle olduğunu öğrenmiş olduk.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Önceki AGH gönüllülerinin projelerinden elde ettikleri önemli bir fayda olarak deneyimledikleri bir başka temel konu, takım çalışmasıdır. Ankete katılanların %86'sı, bir takımda nasıl işbirliği yapacaklarını öğrendiklerini belirtmişlerdir. AGH, temel olarak, bireysel bir deneyim olmakla birlikte, bir yapı içinde bir takımın parçası olarak gönüllü çalışmayı gerektirmektedir. Bu nedenle, bu gerçek, gönüllünün, kültürlerarası iletişim ve problem çözme becerileri üzerinde çalışmasını, bu beceriyi geliştirmesini ve güçlendirmesini gerektirmektedir.

Avrupa Gönüllülük Hizmeti: Kısa Dönem ve Uzun Dönem Etkisi

Avrupa Gönüllülük Hizmeti projeleri, gençlere, çeşitli alanlarda yeteneklerini geliştirme şansı verirken, değerli öğrenme fırsatları da sunmaktadır. Öğrenme sürecinin bulgularına benzer şekilde, önceki AGH gönüllüleri, çeşitli alanlarda kazanım elde ettiklerinden bahsetmişler ve AGH deneyiminin dikkate değer bir şekilde, yaşamlarına katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Mayıs 2014 anketi, önceki AGH gönüllülerinin, deneyimlerinin en güçlü etkisini kişisel gelişim ve özgüven alanlarında, hissettiklerini ortaya çıkarmaktadır. Ankete katılanların tamamı (%100), proje deneyimlerinin kişisel yaşamlarına katkı sağladığını ve projeden sonra, başka ülkelere (örneğin, gezi, eğitim, staj, iş vb.) konularda kendi başlarına gitmek konusunda çok daha özgüvenli hissettiklerini ifade etmektedirler. Özgüvende yükselme olduğuna ilişkin kanıt, odak grup bulgularından da elde edilmektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Bir proje ve iş olarak yurtdışına gitme planlarım vardı ama hep yapamam derdim. Çünkü o kapıdan çıktıktan sonra hiç anlayamayacağımı, tek başıma bir şey yapamayacağımı düşünürdüm. Özgüven, motivasyon, ileri dönük planlarımı ve ufku çok iyi derecede açtığıma inanıyorum, hiç pişman olmadım iyi ki katılmışım diyorum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Tek başıma bir şeyler yapabileceğime olan inancımı biraz daha artırdı. Ben mesela ailemden uzakta, uzun süre hiç yaşamamışım ülke içinde bile. Yurtdışına gittim, bu çok daha farklı bir şey. İleri dönük de benim yurtdışına daha doğrusu farklı kültürlerle daha rahat uyum sağladığımı gözlemleyebilmem, bunu daha önce bilemezdim, bunu deneyimlemiş oldum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Örneğin, oraya gittik işte, projeye, sonrasında bir özgüven ister istemez geliyor insanın kendisine. Orada çeşitli şartlarda yaşamayı öğreniyorsun; yabancı bir ülke yabancı dil bilmediğin dil, yemekle, bunlarla beraber yaşamak insana bir özgüven veriyor.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Bir örgüt/kurum çatısı altında toplum yararına bir proje için çalışmanın ve başka bir ülkede yaşamının en önemli etkilerinden biri, diğer ülkelerden insanlarla kalıcı bağlantılar kurmak olarak ortaya çıkmaktadır. (Grafik 17). Ankete katılan gönüllülerin hemen hemen hepsi (%98), katıldıkları AGH projesi ile başka ülkelerden şu anda da irtibat içinde oldukları kişilerle tanışma fırsatı yakaladıklarını belirtmektedirler. AGH projelerinde birden fazla gönüllünün çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda, ya da evsahibi kurumun, farklı projeler içinde birden fazla gönüllüye evsahipliği yapabileceği düşünüldüğünde, Türkiye’den bir AGH gönüllüsü, sadece evsahibi ülkeden insanlarla tanışmakla kalmaz, aynı zamanda, başka pek çok ülkeden de insanlarla tanışma, sosyalleşme ve çalışma şansına sahip olmaktadır. Bu nedenle, AGH kapsamında kurulan irtibatlar, gerçek anlamda, çok kültürlülük ve çok ulusluluktur.

Gençler ne söylüyor?

“Çok samimi arkadaşlarımız oldu. Başka ülkelerden. Bu yıl tekrar böyle bir tekrar gittik ziyaret ettik, o derece arkadaş olduk yani. Şimdi proje bitti ama biz bu yaz tekrar bir ay Bulgaristan’a ziyarete gittik.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Odak grup toplantıları ve derinlemesine görüşmeler de aynı zamanda, AGH projelerinin, gönüllüler için, kültürel etkileşim ve iletişim açısından olumlu değişimlerle sonuçlandığını göstermektedir. Başka bir ülkede belli bir zaman geçirmenin ve başka ülkelerden gençlerle tanışmanın, aynı zamanda evsahibi ülkenin yerel halkıyla temas etmenin bir sonucu olarak, genç gönüllüler, evsahibi ülke ve onun kültürü hakkında yeni bilgiler edinmekte; yaşayarak ve yaparak öğrenme fırsatına sahip olmakta ve onların hakkında daha fazla öğrenmek amacıyla, başka ilgi alanları ve meraklar geliştirmektedir. Bütün bunlar, önyargıların ortadan kaldırılması ve başka kültürlere karşı hoşgörünün artırılması sonucunu önemli derecede etkilemektedir. Ayrıca, gönüllüler, sadece evsahibi ülkenin geleneklerini ve kültürlerini öğrenmekle kalmamakta, aynı zamanda kendi kültürlerini tanıtmaya ve kendi kültürlerine yönelik önyargıların ortadan kaldırılmasına yardım etme fırsatını yakalamaktadırlar.

Gençler ne söylüyor?

“Farklı bir ülkeye gittim, başka ülkelerden gelenler vardı. Yeni alışkanlıklar edindim; farklı şehirleri gezdim bu sayede.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Dil, din, ırk ne kadar farklı olsa da aslında insanların özünde birbirine çok benzediklerini görmüş oluyorsunuz. Farklılığın, kültür ve yemek tatları her şey farklı ama baktığımız zaman iyi onlarda da iyi, kötü onlarda da. Aslında insanların yani ne kadar değişirlerse değişsinler özünde birbirine benzediklerini görüyorsunuz.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Kültürel anlamda, orada bazı insanlarla tanışyorsun. O insanlar Türkiye’de herkesin kara çarşafı gezdiğini, Arabistan gibi olduğunu düşünüyor. ...Oraya gidince insanlar seni gördükçe, sen onu gördükçe, sen önyargılarını yıkıyorsun, bize ne kadar benziyorlar diyorsun. Örneğin İspanyolla tanıştım, onların Türklere inanılmaz benzediğini farkettim; baklava tarzında yemekleri var. Ya da bizim yaptığımız tarzda kültürleri, kişilik yapıları, olaylara verdikleri tepkiler falan. Yani, kültürler arasında -bu projeler zaten genelde böyle- iki aylık bir sürede başka biriyle vakit geçirdiğinde, hatta aynı evde kaldığında, bayağı gelişmiş ve öğrenmiş oluyorsun.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Oradaki insanlarla iletişime geçip dil ve kültürlerini öğrenmek güzeldi. Bu arada onların sayesinde benim biraz kültür ve medeniyetleri araştırmaya yönelik bir hevesim oldu ve şu anda okuyorum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Bizim kültürümüze yönelik şeyler öğrettik, müzik, oyun... Mesela kültür gecesi oluyordu kendi evimizde, bizim müziklerimizle oyun oynuyorduk. Mesela Ramazan ayı içinde ordaydık; çeşitli yemekler yaptık arkadaşlara kendi elimizle; onlar da biz de çok mutlu olduk. İftara davet ettik, onlar da bizi davet etti. Müslüman değiller ama onların evinde iftar yemeğine gittik.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Odak grup bulguları da, gönüllülerin, tutumlarındaki ve kendi yansımalarındaki değişimlerin eşlik ettiği, kişisel gelişim hissini önemli ölçüde yaşadıklarını göstermektedir. Başka bir ülkede geçirdikleri zaman boyunca, gönüllülerin önceki davranışlarını ve tutumlarını değerlendirerek, kendilerine yönelik bir öz değerlendirme yapma; sahip olduğu yetenekleri keşfetme ve onları geliştirme fırsatına sahip oldukları görülmektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Oraya gidince, insan kendinin farkına varıyor bence, özgüven olsun, öğrenebilme olsun, paylaşabilme olsun, arkadaşlık olsun...” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“İnsana karşı önyargıdan kurtulmak, daha hümanist bakmak. Kişisel gelişim açısından inanılmaz bir değişim geçirdim. Oraya gittiğimde yemek yapmayı bilmeyen, biraz böyle şımarık şahısken, oradan döndüğümde, işte ne biliyim, yemek yapan... Bu tür şeyler insanı gerçekten çok değiştiriyor. Ailemle birlikte yaşadığım için bir sıkıntı yaşamıyordum, yemek yapmıyorum, çamaşır yıkamıyorum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Gönüllü, Erkek)

“Çocuklar bir yana, engelliler bir yana, iki grupta da ayrı ayrı iletişime geçme yeteneğimin var olduğunu öğrendim. Bunu dışarıya yansıttım, bu benim için en büyük kazanım bu oldu.” (AGH

Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Davranış ve tutumlarda, oraya gidince, bazı şeylerin değerlerini anlayabiliyorsun. Mesela iki aydır - ben ailemden iki ay hiç uzak kalmadım- iki ay uzak kalınca ailemin değerini, annemin değerini daha iyi anladım. Burada olduğumuz zaman ekmek elden su elden diyorlar ya, yemeğin hazır, çamaşırın hazır. Mesela geldikten sonra, bazı şeylerin zor olduğunu anladık. Oraya gittik bu işleri kendimiz yaptık; bu işlerin zor olduğunu anladık; burada da anneme yardımcı olmaya başladım. Ben de bu işin içinde olayım ki, deneyim kazanayım.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Ben mesela çok sessiz sakin bir insanım, özgüven eksikliği değil de... Orada biraz daha farklı bir moda girdim; o çekingenliğimi, suskunluğumu biraz daha aştım. İfade etmede sıkıntım yok ama ben kalabalık bir ortamda bile yalnızlığı seçen bir tiptim. Ama orada biraz aştım olayı. Şimdi çok rahatım, kalabalık ortamdaki kaçmıyorum. Sosyal fobi değil ama sevmiyordum, artık onu da aştım ve bu da çok rahatlıkla çevremden anlaşıldı.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Kendim yemek yaptım. Başta sıkıntı çektim, zor olduğu zamanlar da oldu ama genel olarak güzel vakit geçirdim iki ay.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Diğer kültürlere karşı önyargıların ortadan kaldırılmasının yanında, gönüllüler aynı zamanda, hedef grup olarak tanıştıkları ve/veya projenin yararlanıcıları olan imkanı kısıtlı gençlere ya da belli bir engeli olanlara karşı önyargılarının da üstesinden gelmekte; onlarla çalışırken özgüven kazanmakta ve olumlu bir şekilde toplumun bu kesimlerine karşı tutumlarını değiştirmektedirler. Odak grup bulguları, önceki AGH gönüllülerinin, bu bakımdan önyargılarını ortadan kaldırdıklarını ve kendi yerel halklarındaki sosyal problemlerin çok daha fazla farkında olmaya başladıklarını göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

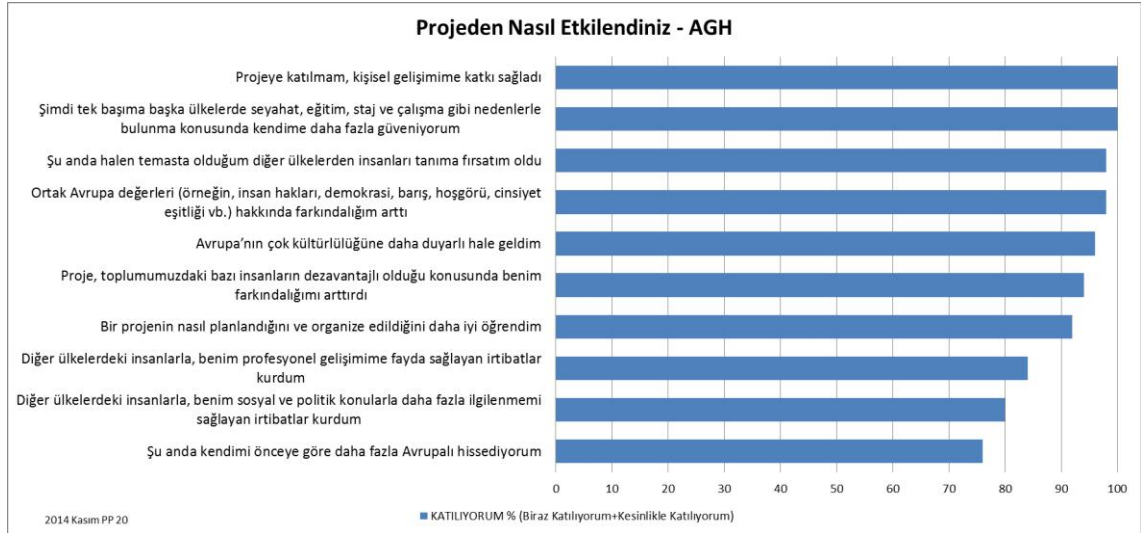
“Ben daha önce engelli bir insanla tanışmamıştım, çok fazla bir yakınlığım olmamıştı. Oraya gidince onlarla birlikte olmak beni biraz daha olgunlaştırdı, onlara karşı önyargılarımı kırdı. Mesela, yemek yedirdim engelli birine. Bunu yapamam diye düşünürdüm ya da korkardım sonuçta. Şu an öyle hissetmiyorum. Onların da sevgiye muhtaç olduğunu görüyorsun, bu durumu aşmış olmak seni heyecanlandırıyor, daha iyi bir insan olduğunu düşünüyorsun, yani önyargımı kırıyorsun.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“O insanların aralarına girmeden önce bazı önyargılar olabiliyor. Mesela, engelli bir insan gördüğüm zaman, onunla bir etkileşimde bulunabileceğimi düşünmezdim. Oraya gittiğim iki-üç gün ben kenarda kalmayı tercih ettim; izledim. Ama belli bir zaman sonra, kendimi onlar arasında buldum, yani ben böyle olacağımı düşünmezdim.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Ben daha önce engellilerle bir ortamda olduğumda bile onlarla pek iletişime geçemezdim, çünkü yapacağım bir hareketin onları kırabileceğini düşündüğümden dolayı, onlara yanlış bir şey ifade edebileceğimden dolayı çok çekinirdim. Ama proje sonunda bunları bayağı yıktım, hatta internet üzerinden oradaki ailelerle ve engelli çocuklarla görüştüğüm insanlar var.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Grafik 17 bir bütün olarak analiz edildiğinde, cevaplar, kişisel ve profesyonel kazanımlara ilave olarak, AGH katılımcılarının, aktif vatandaşlık ve Avrupa konuları ile ilgili alanlarda dikkate değer bir ilerleme gösterdiklerini ortaya koymaktadır. AGH gönüllülerinin büyük bir çoğunluğu (%98) proje deneyimlerine bağlı olarak, ortak Avrupa değerlerinin (örneğin, insan hakları, demokrasi, barış, hoşgörü, cinsiyet eşitliği vb.) farkına varmaya başladıklarını ifade etmektedir. %96'sı, projenin, kendilerini Avrupa'nın çok kültürlülüğüne karşı daha anlayışlı yaptığını ifade etmişlerdir. AGH gönüllülerinin onundan yedisi, şimdi, öncekinden çok daha fazla Avrupalı hissettiklerini vurgulamışlardır.

Grafik 17 AGH Etkisi - Detay

Bir AGH gönüllüsü olarak sosyal bir projenin parçası olmak da, açık bir şekilde, sosyal anlayışı ve toplumdaki diğer bireylere karşı duyarlılığı artırmaktadır. Ankete katılanların %94'ü, AGH projesine katıldıktan sonra, toplumumuzdaki bazı insanların dezavantajlı olduğu gerçeğine yönelik farkındalıklarının arttığını ifade etmişlerdir.

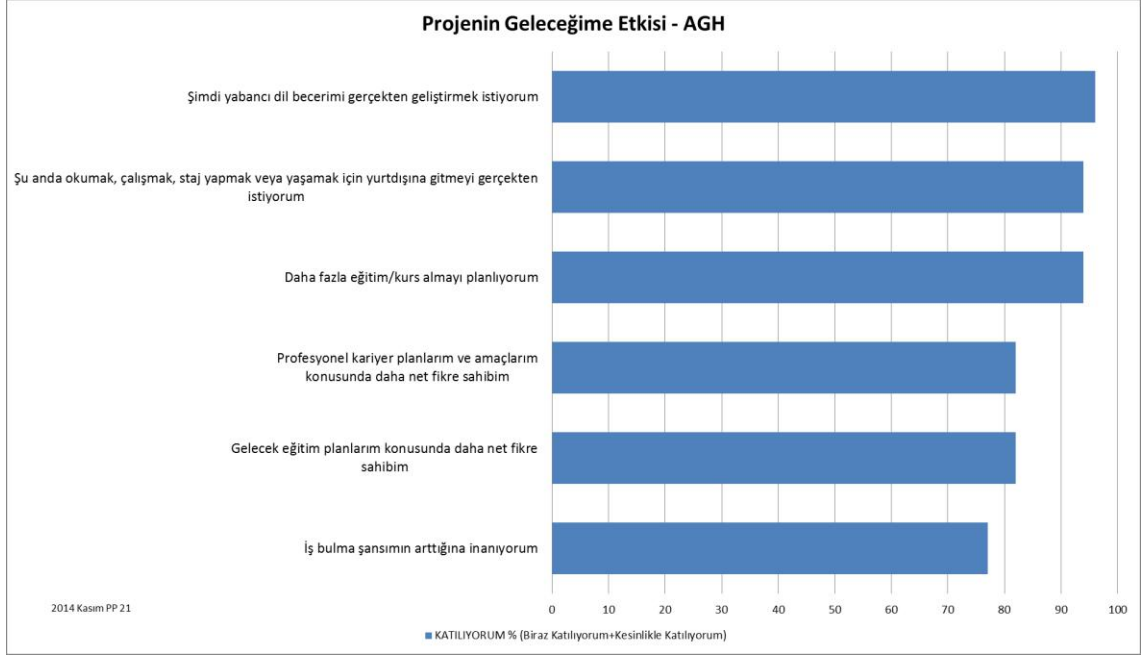
Tablo 6 AGH'nin Etkisi (Genel)

	Büyük Ölçüde %
Sosyal ve/veya politik hayata katılım sağlıyorum	56
Avrupa ile ilgili konularla ilgileniyorum	70
Ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, yabancı düşmanlığı veya ırkçılığa karşı çalışmaya kararlıyım	68
Dezavantajlı insanlara destek sağlıyorum	52

2014 Kasım PK 19, N=50

Tablo 6'yı incelersek, davranışsal değişimler de gözlemlenebilir. Ankete katılanların görüşlerinin ve tutumlarının sorulduğu önceki sorulardan farklı olarak Tablo 6, davranışlardaki değişimi ifade etmektedir. Daha önceki bulgularla aynı doğrultuda, Avrupa ile ilgili konular önde gelmektedir (%70). Sosyal hassasiyetlerdeki değişim, davranışlarda da gözlemlenebilir, örneğin her 10 AGH gönüllüsünden 7'si, projenin bir sonucu olarak, ayrımcılığa, hoşgörüsüzlüğe, yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa karşı kararlı olduklarını ifade etmektedir. Bu doğrultuda, ankete katılanların yarısı, AGH deneyiminden sonra, sosyal ve siyasal yaşama daha fazla katıldıklarını ve dezavantajlı insanları desteklediklerini belirtmektedirler.

Grafik 18 Avrupa Gönüllü Hizmeti ve Gelecek

Daha önce bahsedilen nedenlerle, AGH projeleri, katılımcıların yaşamları üzerinde önemli etkilere sahiptir ve onların gelecek planlarını önemli derecede etkilemektedir. Grafik 18’de gösterildiği gibi, AGH’nin, katılımcıların proje deneyimleri ve gelecek planları üzerindeki ortalama etkisi, oldukça yüksektir. Yabancı dil becerilerine ilave olarak, bir başka ülkede yaşamının ve çalışmanın doğal bir çıktısı olarak yurtdışında yaşama konusundaki heves ve planlar, diğer eylemler için daha düşük derecede ortaya çıkarken, AGH için daha yüksek bir ortalamayı göstermektedir. Örneğin, işe girme şanslarının, katıldıkları AGH projesi nedeniyle yükseldiğine inanan AGH gönüllülerinin oranı %77’dir ve bu yüzde bütün eylemler arasında en yüksek oranlardan biridir. Proje deneyiminin bir sonucu olarak istihdam şansını artırmakla ilgili önceki AGH gönüllülerinin algısı da odak grup toplantılarında dile getirilmiştir.

Gençler ne söylüyor?

“Yeni mezun olduğunuz zaman çok fazla önemsemiyorlar [sizi]. Özgeçmişinizde çok fazla bir şey olmuyor. Ama bunu [proje deneyimi] eklediğiniz zaman, hemen soruyorlar ‘ne yaptın, kimler aracılığıyla ile gittin, nasıl geçti’ vs. Onların da dikkatini çekiyor. Orada yurtdışı deneyimi olarak görüldüğü için, diğer kişilere göre bir adım önde olduğunuzu düşünüyorsunuz. Davranışsal olarak, onların gözünde Avrupa’ya gitmiş bir insan oluyoruz. Avrupa’ya gitmiş ama gittiğine göre demek bu çocuk bir şeyler yapmış, bir alanda iyi ki [yapabilmiş], birkaç kişi arasında seçildiğine göre demek bir cevheri var ki seçilmiş... Onların gözünde biraz daha değerli oluyorsunuz, Avrupa ile ilgili bir konu olursa ilk size geliyorlar.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“İş konusunda, insan kaynaklarının dikkatini çekiyor, çok soruyorlar. Mesela ben internet üzerinden CV oluştururken, yurtdışı deneyimi var mı yok mu sorusuna çok rahatlıkla evet diyebiliyorum, o da beni bir adım öne çıkartıyor.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

İstihdam şanslarına ilave olarak, önceki AGH gönüllüleri, aynı zamanda, gelecek planları açısından deneyimlerinden olumlu bir şekilde etkilenmektedirler. Ankete katılanların %82’si, AGH projelerinin bir sonucu olarak, profesyonel kariyer istekleri ve hedefleri konusunda daha açık bir fikre sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda, bir AGH projesine katılmanın, gelecekteki eğitim ve öğrenim için çok güçlü bir motivasyon olduğu da görülmektedir; ankete katılanların %94’ü, daha ileri eğitim ve öğretim yapmayı planlamaktadır.

Ayrıca, odak grup bulguları, AGH projelerinin, aynı zamanda, farklı gençlik çalışmalarına katılmak konusunda gönüllülerin girişimcilik duygusunu ve motivasyonunu artırmakta olduğunu göstermektedir. Projelerden sonra, gönüllüler yeni projelere ve sosyal, kültürel ve akademik etkinliklere katılmakla daha çok ilgilenmeye başlamakta; hatta bazı durumlarda, kendi projelerini planlayıp ve başlatarak orada kendi AGH projelerinden edindikleri deneyimleri yansıtabilmektedirler.

Gençler ne söylüyor?

“Bu projeye katıldıktan sonra arkadaşlarla, bu eğitim yılı başlangıcında bir proje yazma kararı verdik. Mesela benim bu AGH projesine katılmam sonucunda, bu projenin de konusunun engelli olması konusunda karar verdik; katıldığım bu proje yeni projemizin tasarımını etkiledi.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Önce ben mesela, bu projeye katılmadan önce, böyle hiç sosyo kültürel olaylara girmezdim. Projeden sonra okuldaki tüm eğitimlere, konferanslara, bu tarz etkinliklere katılmaya başladım. Bunun başlangıcı oldu.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

“Ben bu katıldığım proje sonrasında, Türkiye Ulusal Ajansı’nın yürütmüş olduğu diğer projelere yöneldim. Araştırma ruhumu ortaya çıkardı ve bu yönelme sonrasında Karaman’da bir gençlik değişim projesine katıldım. Yedi ülkeden kırk kişi geldi toplam. Bu projeye katıldıktan sonra da, oradaki arkadaşlarla beraber, herkes bir proje yazıyor biz niye projeye yazmıyoruz diye yola çıktık ve bu çıktığımız yolda yazdığımız proje Ulusal Ajans tarafından kabul gördü. Ayrıca, bu proje haricinde de diğer Türk arkadaşlarla beraber Ekim sonunda on beş gün Romanya’ya gençlik değişim projesine gideceğiz. Yani bunların hepsini bu katıldığım projeye bağlıyorum. Kendi projelerime yönelmeme sebep oldu, girişimcilik ruhumu ortaya çıkardı.” AGH Odak Grup Toplantısı, Önceki Gönüllü, Erkek)

Bütün bu analizler, Avrupa Gönüllülük Hizmeti projelerinin kapsamlı öğrenim çıktıları olduğunu ve genç katılımcıların yaşamlarında dönüm noktaları olarak görülebilecek şekilde derin etkiler yarattığını göstermektedir. Nitel analizlere göre, bu etki sadece, projelerde gönüllü olarak yer alan gençlerle sınırlı değildir. AGH projelerinin yararlanıcıları, hedef grupları ve gönüllüleri gönderen kuruluşlar ile aynı şekilde, AGH projelerinde yer alan yerel topluluklar da, bu kültürler arası ve öğrenim hareketliliği fırsatlarından büyük ölçüde yararlanmaktadırlar.

İki engelli AGH proje katılımcısının ve onların iki refakatçısının yer aldığı odak grup toplantısı ve bir gönderen kuruluşun temsilcisi ile yapılan derinlemesine görüşme, AGH projelerinin bu katılımcılar üzerindeki değerini ortaya çıkartmaktadır. Refakatçiler, proje deneyimlerinin bir sonucu olarak, engelli katılımcıların, daha sosyal ve disiplinli olma gibi yeni tutumlar kazandıklarını ve yemek pişirme ve el işleri yapma gibi yeni beceriler edindiklerini ifade etmişlerdir.

“Engelli bir insanın ve ailelerinin, ki bunlar büyük ölçüde maddi olanaklardan yoksun, onların bir uçağa binmeleri bile müthiş değişim yaratıyor.” (AGH Derinlemesine Görüşme, Gönderen Kuruluş Temsilcisi, Erkek)

“Ben ilk defa uçağa bindim, gittim gezdim.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ben de çok heyecanlandım ama uçağa bindiğimde, uçakta çok heyecanlandım. Uçak maketi yaptım orda kaldı, kâğıttan. Mesela gezmeye gittik, gezdik. Kiliseye gittik. Ama bir girdim, orada da heyecanlandım. Bu kadar.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Biz, bisküviden tatlı öğrettik. Ben kendim, karıştırdım. Yardım ettim anneme. Onlar bana uçak yapmayı öğretti, başka yemek yapmayı öğretti. (AGH Odak Grup Toplantısı, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Avrupa’yı görme, biraz daha sosyal olma... Farklı yerlere sohbet gittiğimizde ben Avrupa’ya gittim, ben İvo’yu tanıdım diye sohbet ediyor. Anlatacak bir şeyleri oldu; sosyal olarak gelişti. Kendisinin dinlenilmesi de hoşuna gidiyor. Sosyal olarak sanki bir tık öne geçti gibi.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Tuğba oradan geldikten sonra, neler yaptın diye abisi ve babası soruyor. Uçak yaptığını boyama yaptığını anlatıyor, tekrar gideceğini anlatıyor. Sevdin mi diyoruz, sevdim diyor. Kimi gördün diyor, tarif ile İvo’yu Ahmet’i anlatıyor, anlıyoruz. Gayet güzel duyuyor ama anlatamıyor. Orada arkadaşları görünce epey mutlu oldu, hepsi bizdenmiş gibi sarılıyordu.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Yeşim bileklik - o kültüre ait bir uğur getirdiğini düşündükleri- onu yapmayı öğrendi, ben eline veriyorum yapabiliyor.” AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Yeşim daha böyle bir prensipli oldu. Orada saatliydi her şey, Yeşim’de bir zaman [algısı] pekişti. Sırası var, zamanı var, bekle, ben evde diyorum seninle, saati gelmedi, bekle daha var diyor, disiplin kazandı sanki.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Elbette tutum ve davranışları değişiyor. Onlar da farklı arkadaşlar ediniyorlar, belki dilini konuşmuyor ama ona dokunuyor, bir anlaşma zemini bir iletişim imkanı yakalıyorlar, çekinmeden bunu başarıyorlar. İtalya’ya gönderdiğimiz bir engelli annesi, proje koordinatöründen de izin almadan, engelli çocuğu ve oradan edindiği engelli arkadaşı ile birlikte izin almadan gitmişler; zihinsel engelliler, gitmişler gezmişler akşama kadar. Annesi ve koordinatör çok endişe etmiş. Gitmiş yemek yemişler, gezmiş dolaşmışlar. Şimdi annesi diyor ki ‘benim çocuğumun bunu başarabileceğine mümkün değil inanmazdım, benim çocuğum bunu başardı’ diyor; ‘biz dokuz doğurduk ama o bunu yapabildi; bana söylense inanmazdım’ diyor.” (AGH Derinlemesine Görüşme, Gönderen Kuruluş Temsilcisi, Erkek)

“Bir engellinin kendi imkanıyla Avrupa gitmesi çok uzak ama bana göre böyle projelerin olması ve engellilerimizin de yurtdışına çıkabilmesi benim için çok değerli bir getiri.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

Çoğunlukla ailede veya okulda ailenin genç engelli üyesinden büyük ölçüde sorumlu olan kişiler olan refakatçiler de, yeni deneyimler ve bilgiler elde etmektedirler. Odak grup bulgularına göre, bu kişiler, başka ülkelerin eğitim sistemleri hakkında yeni bilgiler elde etmekte ve bunları kendi ülkelerinin sistemiyle kıyaslama fırsatına sahip olmakta; yeni kültürler öğrenmekte ve kültürel karşılaştırma yapabilmekte; yeni kültürel beceriler geliştirip kendi tutumlarında değişim yaşamaktadırlar. İlave olarak, çoğunlukla, ağır bakım sorumlulukları sebebiyle hareketlilik yapabilmeyen zorluklarıyla karşı karşıya oldukları için, böyle bir imkana sahip olmak değerli görülmektedir.

“Değişik bir ülkeyi gördük, değişik insanları tanıdık, değişik örf adet ve kültürü tanıdık, yaşadık. Biraz yemek sıkıntısı çektik, e ne yaptık, alıştık, yemek yemedik sürekli kahvaltı türü yedik.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Yemek kültürü, sosyal kültür, eğlence, müzik, onlara da katıldık. Konser, piyano konserine katıldık. Biz burada hiç piyano konserine gitmemiştik. Orada bu artı oldu, burada da fırsat buldukça gitmeye çalışacağım, bana kazanımı bu oldu.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Ben samimi davranayım, biraz ukala oldum. Avrupa gitmenin ukalalığı... Bir toplumda oturup konuşurken farklı bir kültürü anlatmak, ben şuraya gittim buraya gittim diye. Biraz ukala oldum, kendimde de kızım da farkettik, bu tabii tatlı bir ukalalık.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Daha kuralcı oldum ben. Trafik kuralları orada muhteşem, ben daha kuralcı oldum burada. Lambanın olduğu yerde kırmızı yeşil farketmiyor geçiyorduk, şimdi araba da geçmese, yaya olarak bana ayrılan süreyi bekliyorum.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Bence değerli, değişik bir ortam; değişik bir öğretim, farklı bir insanları, kültürü. Her şeyi bence güzel. Ben çok memnun oldum, şimdi gönderseniz yine giderim.” (AGH Odak Grup Toplantısı,

Refakatçi, Kadın)

“Gittiğimiz ülkedeki engellileri görmek beni çok heyecanlandırdı, yani onlarla bir arada olmak, onları tanımak, neredeler ne durumdalar, eğitimleri hangi düzeyde bu beni çok heyecanlandırmıştı. Bizi götürecekleri zaman ben çok merak ediyordum, Avrupa’daki engelli eğitimi nasıldı. Gittiğimiz ülke, Bulgaristan, onlara göre çok ilerdeyiz, çok iyiyiz, çünkü orada, engelli gruplarının hepsi bir arada. Bir ayırıştırma yok, farklı engellilere yönelik bir eğitimi yok.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Bizim buradaki eğitimle oradaki eğitim arasında çok fark var. Burada belirli bir saatlerimiz oluyor, öğrencilerimiz geliyor gidiyor velileri yanında, orada hepsini bir yere doldurmuşlar, orada grup yok, herkes aynı yerde, ağır engelliler hafif engelliler var.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Gönüllü engelli ebeveyni olarak böyle biri projenin içinde gitmem özellikle bu camiadan olan birkaç arkadaşım tarafından takdir edildi. Durup dururken gezmeye gitseydim, bu kadar değerli olmazdı ama böyle bir projede bulunup gitmen, destek olman çocuğunu alıp götürmen, çocuğunla birlikte oraya gitmen, her anne bunu yapmadı diye öyle bir takdir aldım çevremden.” (AGH Odak Grup Toplantısı, Refakatçi, Kadın)

“Bir heyecan yaşıyorlar. Bazı anneler diyorlar ki, ‘biz buradan Kızılay’a gitmiş değiliz’, imkan olmadığı için değil, engelli çocuğunu bırakıp gidemediği için. ...Engelli bir ailenin burdan uçağa binip yurtdışına gitmesi ve geri dönüp gelmesi, sosyal rehabilitasyon açısından onların sosyal yaşantılarına büyük katkı yapıyor.” (AGH Derinlemesine Görüşme, Gönderen Kuruluş Temsilcisi, Erkek)

“Yeryüzüne kendi köyünden, mahallesinden, evinden bakabiliyor dünyaya ve her şeye. Engelli ve aileleri bu dünyada yalnız olmadıklarını, başka ülkelerin de olduğunu, başka inançtan ve kültürden insanların da olduğunu fark ediyorlar. Daha bir toleranslı oluyor ve vizyon elde ediyorlar, kültürleri öğreniyorlar, arkadaş ediniyorlar. Türkiye’ye dönünce yine sosyal medya üzerinden iletişimlerini sürdürüyorlar. İnanılmaz bir vizyon ediniyorlar ve hayata daha farklı bakıyorlar.” (AGH Derinlemesine Görüşme, Gönderen Kuruluş Temsilcisi, Erkek)

“Anne çok korumacı yaklaşırken ben artık çocuğuma güveniyorum başardı tekrar başardı şeklinde çocuğuna karşı güven duygusu geliyor.” (AGH Derinlemesine Görüşme, Gönderen Kuruluş Temsilcisi, Erkek)

3.4. Gençlik Çalışanları Ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim Ve Ağ Kurma Faaliyetleri (Eylem 4.3) ve AB Komşu Ülkeleri İle İş Birliği, Gençlik Değişimleri Ve Eğitim Ve Ağ Kurma Projeleri (Eylem 3.1)

Gençlik Çalışanları ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim ve Ağ Kurma (Eylem 4.3)¹⁴

Eğitim ve Ağ Kurma projeleri, gençlik çalışmalarında ve kuruluşlarında aktif olan özellikle proje liderlerinin, gençlik danışmanlarının ve yöneticilerin eğitimini desteklemeyi amaçlar. Ortaklık ve ağ kurma, sürekliliği olan, yüksek kaliteli projeler, ortaklıklar ve ağlar oluşturulmasına yönelik faaliyetlerin yanında, gençlik çalışmalarında ve gençlik kuruluşlarında ihtisas, iyi uygulamalar ve tecrübelerin değişimini destekler.

Eğitim ve Ağ Kurma Projeleri iki tür olabilir:

Gençlik çalışması alanında değişimleri, işbirliğini ve eğitimi teşvik eden projeler. Gençlik çalışmasına katılanlar arasında deneyim, uzmanlık ve iyi uygulamaların değişiminin yanısıra, katılımcı kuruluşlar arasında kapasite oluşturma ve yenilikçiliği desteklemeyi amaçlar.

Gençlik Programı kapsamında daha fazla projenin geliştirilmesine öncülük edecek bir proje, özellikle, destek ve projelerin geliştirilmesi için teknik bilgi, ortak bulma konusunda destek ve projelerin kalitesini artırmak için araçlar ve yöntemler sağlayarak, Gençlik Programı kapsamındaki yeni projelerin hazırlanması ve geliştirilmesi için bütün olası yararlanıcılara yardım eden bir etkinliği hayata geçirmeyi amaç edinir.

Eğitim ve Ağ kurma projeleri, İşbaşı Eğitimi (Uygulamalı Öğrenme Deneyimi), Fizibilite Ziyareti, Değerlendirme Toplantısı, Çalışma Ziyareti, Ortaklık-Kurma Faaliyeti, Seminer, Eğitim Kursu ve Ağ kurma türlerinde hazırlanmış projeleri kapsar. Yaygın öğrenme prensipleri ve uygulamaları Eğitim ve Ağ Kurma projelerinin de vazgeçilmez bir parçasıdır

Eğitim ve Ağ kurma projeleri önemli ölçüde Gençlik Programı'ndaki diğer eylemlerden farklıdır. Bu projeler, özellikle, gençlik çalışmalarında ve gençlik örgütlerinde aktif olan gençlik liderlerini, gençlik danışmanlarını ve gençlik yöneticilerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle, bu projeler doğrudan gençleri değil, gençlerle çalışanları hedef alır. Eğitim ve Ağ kurma projeleri, sürdürülebilirliği yüksek kalite projeler, ortaklıklar ve ağlar kurmayı amaçlayan etkinliklere ilave olarak, gençlik çalışmalarında ve gençlik örgütlerinde işbaşı eğitimi, iyi uygulamaları ve deneyim değişimlerini desteklemektedir. Bu nedenle, anketlerden ve odak gruplardan elde edilmiş verinin analizi, temel olarak, yukarıda bahsedilen amaçlara ulaşmanın aşamalarına ve özel olarak yeni kurulmuş profesyonel ortaklıklar, proje yönetim yetenekleri ve temel yetenekler ile gençlik çalışanları olarak katılımcıların yeterlilikleri üzerine odaklanmaktadır.

¹⁴ Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli, sayfa 100.

Bu eylemin amaçları doğrultusunda, Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılmış olanların, özellikle, Eğitim ve Ağ Kurma projeleri ile geliştirilen kişisel yeterlilikleri açısından, kapasitelerini geliştirdikleri gözlenmektedir. Öyle ki böyle bir gelişim, onların gelecekte aktif bir şekilde yer alacakları gençlik projelerinin kalitesine de katkıda bulunacaktır.

Eğitim ve Ağ kurma projelerinde yer almış, toplam 49 gençlik çalışanı, Mayıs ve Kasım 2014'te RAY araştırması kapsamındaki iki ankete katılmıştır (Mayıs: 21; Kasım: 28). Bu bölümdeki bütün tablolar ve grafikler ve analizler, bu 49 gençlik çalışanının cevaplarından üretilmiştir. Ayrıca, bir odak grup toplantısı, Eylem 4.3 ve 3.1 projeleri katılımcılarıyla gerçekleştirilmiştir. Böylece, bu bölümdeki tüm analizler, RAY araştırması içindeki niceliksel ve niteliksel veriye dayanmaktadır.

Eğitim ve Ağ Kurma Projeleri ve Öğrenim

Nicel veri, farklı ülkelerdeki farklı kuruluşlarda ve kurumlarda gençlik projelerinde aktif bir şekilde çalışan bireyler için düzenlenen etkinlik tiplerinden elde edilen öğrenme süreçlerinin ve öğrenme çıktılarının çeşitli ve başarılı olduğunu göstermektedir (Grafik 19). Projelerde ortaya çıkan uluslararası ortam ve takım çalışmasının bir sonucu olarak, hemen hemen ankete katılanların tamamı (%97) projeye katılmalarının sonucu olarak farklı kültürel geçmişe sahip insanlarla anlaşmayı ve başka bir dilde konuşan kişilerle iletişim kurmayı ve öğrenmeyi geliştirmeyi ya da öğrenirken daha fazla eğlenmeyi öğrendiklerini belirtmişlerdir. Mayıs 2014 anketine katılanların tamamı (%100) bu üç konuda kendilerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu, uluslararası gençlik projelerini hayata geçiren özellikle gençlik liderleri ve gençlik çalışanları için dikkat çekicidir. Kültürlerarası öğrenme ve iletişimin Gençlik Programı'nın önemli öncelikleri arasında olduğu düşünüldüğünde, gençlik projelerini planlayan ve uygulayan gençlik çalışanları ve liderlerinin bu başarıları, genel olarak, gelecekteki projelerin kalitesinde önemli bir yansıma sahiptir. Kasım 2014 anketindeki Eğitim ve Ağ kurma etkinliklerinin katılımcılarının cevapları da önemli ölçüde bu üç maddenin ikisinde yüksektir: Yabancı bir dilde iletişim için %100 olumlu ve farklı kültürel geçmişlerden insanlarla iyi geçinmek %96 olumlu.

Bununla birlikte, Mayıs 2014 anketinden farklı olarak Kasım 2014 anketinde ankete katılanların %86'sı, öğrenim ve eğlence şıklarını tercih etmiştir, bu halen çok anlamlı

bir şekilde yüksektir, ancak Mayıs 2014 anketinin cevaplarından daha düşüktür. Bu farkın, ankete katılanların katıldıkları etkinliklerin tipinden kaynaklandığı düşünülebilir. Mayıs 2014 örneğinde, öğrenmeye odaklı, eğitim kursuna katılmış olan daha fazla katılımcı varken, Kasım 2014 anketinde, örneklem daha fazla seminer ve ağ kurma toplantısı katılımcısı içermektedir. Profildeki bu farklılık, aynı zamanda iyi bir fikir geliştirme ve onu uygulamaya koyma konusundaki farklılaşmada da gözlenmektedir. Genelde, iki örneklemin cevapları birbirine paralel gitmekteyken, bu maddede, Kasım 2014 örnekleminin cevapları anlamlı bir şekilde Mayıs 2014 örnekleminin cevaplarından daha yüksektir: Mayıs 2014 anketinde bu oran %81 iken, Kasım 2014 anketinde %93'tür. Bir kez daha, bu farkın, proje katılımcılarının katıldıkları faaliyet tiplerindeki farklılıktan kaynaklandığı söylenebilir.

Gençler ne söylüyor?

“Ben de değerli buluyorum, her iki taraf için, karşılıklı iletişim ortamı olduğu için üst kimliklerimiz ötesinde alt kimliklerimizle hepimizin birer birey olduğunu gözlemliyoruz bu da insanları üst kimlikleri ile değil birey olarak değerlendirme fırsatı sağlıyor.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Bence farklı kişilerin gelmesiyle oluşan bir ortam vardı orada. Din, dil, ırk ayrımı yapmadan o kişilerin ne zorluklarla neler yaptığını gördük. Ülkesini anlattı, ya da bizim Şanlıurfa'ya gelerek projeye dahil oldular; gördüler zorlukları, bu güzel bir proje oldu.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Eğitim ve Ağ kurma etkinliklerinde öğrenme boyutu, projelerde önemli bir rol oynar. Bu bağlamda, yaygın eğitim yöntemleri, geniş ölçüde gençlik eğitimi kurslarında kullanılır. Anketlere katılanların büyük bir çoğunluğu, bu projelerden elde ettikleri temel kazanımların, öğrenmeyi daha iyi öğrenmek olduğunu ya da öğrenirken daha çok eğlenmek olduğunu ifade etmişlerdir. Odak grup toplantısından elde edilen örnekler, Eğitim ve Ağ kurma projelerinde yer alan gençlik çalışanları, gençlik lideri ve eğitimcilerinin, projelere katılmayı, bir öğrenme deneyimi olarak gördüklerini; yaygın eğitim yöntemlerini öğrenme ve iletişim becerileri, örgütsel beceriler ya da matematik becerileri gibi yeni beceriler öğrendiklerini göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Yönetim anlamında organizasyon becerileriniz yeterliliklerinizin gelişmesi anlamında artıları oluyor. Uluslararası ortamın vermiş olduğu bir avantajımız oluyor mutlaka. Yine kültürel bir problem çok fazla uluslararası değiliz; çok içe dönük çok kapalıyız. Bize bu artısı oluyor, diğer insanlardan farkımız da bu oluyor.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Uzun konuşmaya başladım. Sadece fikrimi belirtiyordum, şimdi [bunları] açmayı öğrendim. Bana en büyük katkısı bu oldu. Bize bir şey sorulduğunda evet-hayır diyoruz, ben de öyle düşünüyorum diyoruz, şu kısa “i think so”, deyip bırakmayan toplumlar... Biz ise bırakıyoruz, onlar ise bununla yetinmiyor. Öyle düşünüyorum şu yüzden, öyle düşünmüyorum şu yüzden... Bunu aşmam [sonucunda] insanlarla iletişim becerilerimde çok çok büyük bir artış olduğunu gördüm.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kısa film yapma konusunda korkuyordum, çok zor olduğunu düşünüyordum. O kadar zor değilmiş. Hep video çekiyoruz insanlar birbirine veriyor ama ortaya bir şey çıkmıyor. Aynı anda gitmeden, projenin içerisinde o kısa film yapıldı. Her akşam oturuldu, iş bölümü yapıldı ve böylece tecrübe aktarımla kısa film çekilmiş oldu.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“İşaret diliyle ilgili bir kaç şey öğrenmiştik. O da olumlu bir şeydi. İşitme engelli bir katılımcımız vardı; sabah bir on dakikamızı onun için ayırmıştık. Bu zamanda temel düzeyde işitme engelliler diliyle ilgili öğretti. En sonunda, katılımcılarımızın büyük bir çoğunluğu çok ufak çaplı kendini ifade ediyordu.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

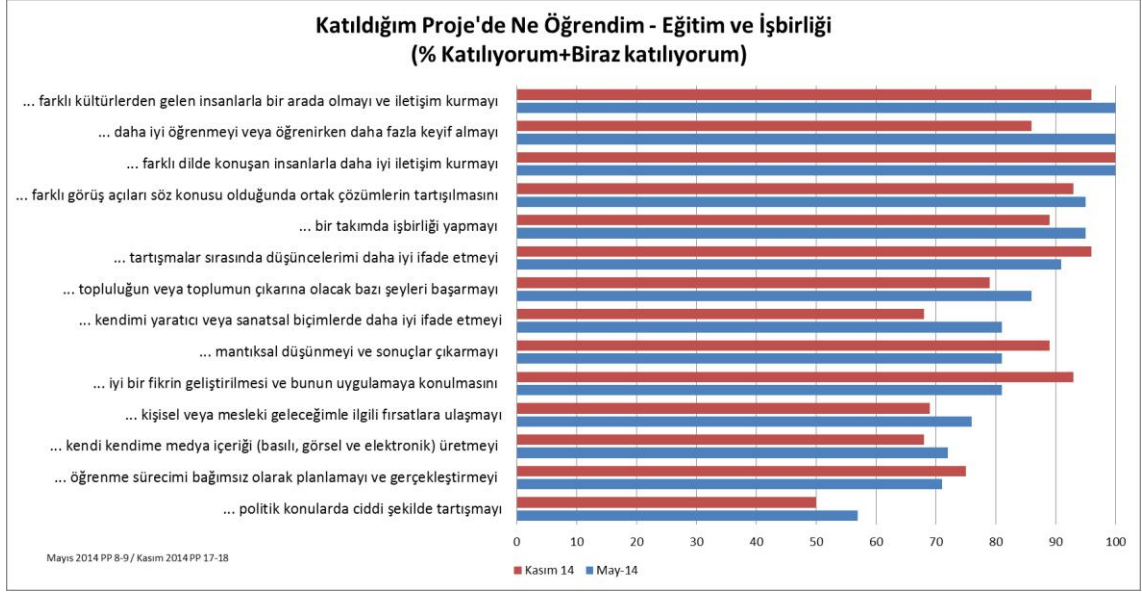
“Ben cetvelle dahi düz çizgi çizemeyen insandım; ama bu projelerde renkli şu olsun, akıstır vs. benim çizim yeteneğim gelişti.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“İletişim becerisi geliştirdi ve matematiksel olarak hesaplama yapma yeteneğini geliştirdi. Proje bütçesini uygun bir şekilde uygulamak için hesap gerekiyor. Projenin amacına ulaşması için, sadece hesaplama değil, evraklar, deadlinelerin takip edilmesi, planlama ve diğer sorumluluklar...” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Mesela sınıfta yeterli malzemeleri ve görsel efektleri yerleştirmeyi öğrendik bu çok büyük bir artı katılımcılara nasıl hitap edileceğini gösterdi bize bunlar en büyük artı. (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Genel anlamda, analizlerde, bir takımda işbirliği yapmak; iyi bir fikir geliştirmek ve onu uygulamaya sokmak; farklı görüş açıları olduğunda ortak çözümler üzerinde müzakere etmek; tartışmalarda, düşünceni inanarak ifade etmek, kişisel ve profesyonel gelişim açısından öne çıkan konulardır. Anketlerin çıktıklarına göre, yer aldıkları Eğitim ve Ağ kurma projeleri sayesinde kendisini geliştirdiğini söyleyenlerin oranı %90 ve üzeridir (Grafik 19).

Grafik 19 Eğitim ve Ağ Kurma Projelerinde Öğrenim

Eğitim ve Ağ kurma projelerinin katılımcılarıyla yapılan odak grup toplantısı, Eylem 4.3 ve Eylem 3.1 projelerinin, bir fikir geliştirme, projelere yeni insanları katma ve projeyi uygulama açılarından yararlı olduğunu göstermektedir. Katılımcılara göre, bu tür projeler, ortak problemlerin farkına varma ve sosyal problemleri tanımlama gibi konularda katılımcıları becerilerle donatmaktadır. Ayrıca, yerel halkın projelere dahil edilmesi de projelerin etkisini artırıcı bir faktör olarak görülmektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Gençlik çalışmaları kavramının ülkemizde nerdeyse hiç olmadığını görüyorum. Daha net gördüm bunu. Bunun geliştirilmesi için bir şeyler yapmamız gerektiğini gördüm, net olarak. Benim için daha belirsizdi, artık şundan eminim: karşılaştırma olarak başka ülkeler bakıyorum, Türkiye’ye bakıyorum, burada yok. (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Benim için de şöyle bir durum oldu. Sosyal medya projeleri üretmelerini istedik biz onlardan. Bu projeler üretirken yerel halkla da bütünleştirdik; projelerini onları dahil ettik ve onlarla beraber bize sundular. Bu çok etkileyiciydi güzel bir şeydi yerel halk ile yapılması.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Gerçekten bir değişiklik oluyor. İlk başlarda projeye dahil değilsin, girdiğinde çekingenlik oluyor. Belli bir süreç geçtikten sonra aşına oluyorsun, sonra başka arkadaşlara bunları lanse ediyorsun ve bunları da heyecanlandırıyorsun, bir daha projeye onları da dahil ediyorsun.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

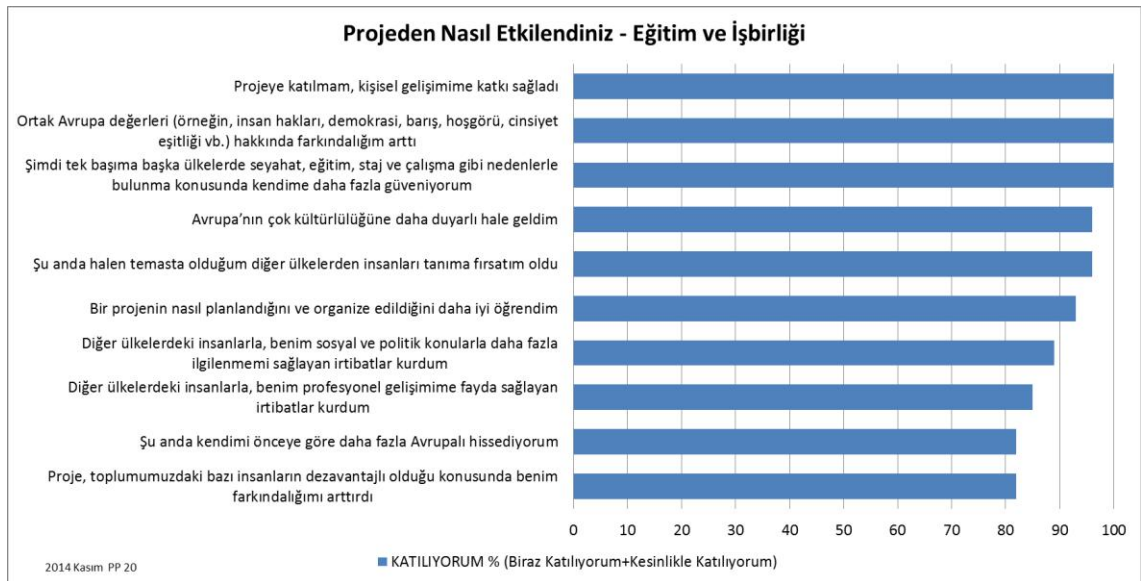
Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılan bireylerin kazanımları açısından, “politik konularda ciddi bir şekilde tartışma” konusu, en düşük değerlendirmeye sahip olmasıyla

dikkat çekmektedir. Her iki ankette de, katılımcıların sadece yarısı, bu kabiliyetlerini geliştirdiğini ifade etmiştir. %50 anlamlı bir oran olmasına rağmen, genelde %70 ve üzerinde oranlara sahip olan ölçekteki tüm diğer maddelerle kıyaslandığında, bu, bir ayrıklıktır. Bu durumun muhtemel nedeni, gençlik çalışanlarının, gençlik liderlerinin ve eğitimcilerinin, organize ettikleri gençlik etkinliklerinde görülebilecek olan politik çatışmaları önlemek ve bu tür çatışmaları idare etme konusunda iyi bir şekilde hazırlanmak istemeleridir.

Eğitim ve Ağ Kurma Projelerinin Kısa Dönem ve Uzun Dönem Etkileri

Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılan gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin nasıl etkilendikleri ve hangi alanlarda kendilerini geliştirdikleri de anketlerde ve odak grup toplantısında detaylı bir şekilde incelenmiştir. Grafik 20, ankete katılanların, onlara verilen bir dizi ifadeden hangisinden etkilendiklerinin sorulduğu soruya verdikleri olumlu cevapları göstermektedir. Çok yüksek olumlu değerlendirme puanları, 2014'te Eğitim ve Ağ kurma katılımcılarının deneyimlerinden fazlasıyla memnun olduklarını ve dikkate değer bir şekilde yararlandıklarını göstermektedir. Bu oran, analizin genelindeki en yüksek oranlardan biri olup, tüm maddeler için ortalama puan %93'tür.

Grafik 20 Eğitim ve Ağ Kurma Projelerinin Etkisi – Detay

Değerlendirmelere göre, Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılan bireylerin, bu projelerden çok büyük yarar gördükleri ve projelerin en fazla etkisinin kişisel gelişim,

Avrupa değerlerinin farkında olma ve yurtdışına seyahat konusunda kendine güvenme konularında ortaya çıktığı görülmüştür. Kasım 2014 anketine katılanların %100'ü, şaşırtıcı bir şekilde, içinde yer aldıkları projeden sonra bu konuları daha iyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bu temel bulgu, Eğitim ve Ağ kurma projelerinin başarılı olduğunu ve temel amaçlara ulaştığını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, başka ülkelerden insanlarla tanıştıklarını ve onlarla halen temasta olduklarını ve projenin Avrupa'nın çok-kültürlülüğüne karşı kendisini daha anlayışlı yaptığını söyleyen katılımcıların oranı ise %96'dır.

Odak grup toplantısından, özellikle kişisel gelişimin artışı konusundaki bulguları destekleyen çeşitli örnekler elde etmek mümkündür. Odak grup katılımcıları, bilgiyi, gündelik yaşamlarına transfer etmeyi becerdiklerini, çeşitli sosyal konulara olan farkındalıkların arttığını; bazı tutumlarının, Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılmalarının bir sonucu olarak olumlu bir şekilde değiştiğini ifade etmektedirler.

Gençler ne söylüyor?

“Mesela ben öğrenciyim, sosyoloji okuyorum. Çoğu dersler Avrupa vs. kültür ile ilgili çok konu geçiyor. Ben anlatıyorum, orada dahi bende bir farklılık oluyor. Diğer öğrenci arkadaşların görmediği bilmediği şeyleri anlatabiliyorum, bana çok olumlu yanları oldu.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Ben genelde düz mantık hareket eden birisiyim. Biraz hiperaktif birisiydim; sürekli bir şeyle uğraşan. Konuşurken de amacım o olmadığı halde ağzından bir çok kelime çıkan, masumane olan, hiç kastetmediğim halde (kızın birisi bayağı bir üzümüş, bağırdığımı sanmış, sonradan daha deneyimli bir arkadaşımız bizi uyarıyordu böyle çok hassas olabiliyorlar şuna dikkat edin). Bunu öğrendim, özellikle hiçbir kelime kaçırmamam gerektiğini öğrendim, bir şeyi çok iyi bilmeden konuşmamam gerektiğini öğrendim.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Girdiğimiz ortamlarda yaşadıklarımız gördüklerimiz veya gözlemlediklerimizden kaynaklı bir farkındalığımız oluyor. Konuşurken, bir konuda anlatırken, örneklerin içinde anlatıyoruz; onları örnek olarak kullanarak anlatıyoruz veya bulunduğum çevrede kişilerin bana karşı bakışı değişiyor. Uluslararası düzeyde de bir şeyler biliyor gibi.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben de öz olmayı öğrendim, ne aşırıya kaç, ne de çok kısa kal. Ama davranışlarımda düzeyli olup, söylemek istediğimi tam olarak söyleyip, fazla ve eksik olmadan, öz bir şekilde halletmenin iyi bir şey olduğunu öğrendim.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Eğitim ve Ağ kurma etkinlikleri, Avrupa'daki gençlik projelerinin kalitesini güçlendirmeyi ve aynı zamanda, bu projelerin ulaşmak için mücadele ettikleri değerlere yönelik farkındalığın artırılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, bu

projeleri gerçekleştiren gençlik çalışanları ve eğitimcilerinin bu değerlerin farkında olmaları ve onları kavramaları çok önemlidir. 2014 anketi, Eğitim ve Ağ kurma etkinliklerinin bu açıdan çok başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Avrupa'ya ait değerlerin ve Avrupa'nın çok-kültürlülüğünün daha fazla farkında olmaya başlayanların oranı sırasıyla %100 ve %96 olup oldukça yüksektir. Ayrıca, Tablo 7'de gösterildiği üzere, ankete katılanlar, Avrupa ile ilgili konularla ilgilenmeye başlamışlar (%76) ve Gençlik Programı projelerindeki başlıca Avrupa değerleri olan ayrımcılığa, hoşgörüsüzlüğe, yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa (%69) karşı çalışmaya kararlı olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7 Eğitim ve Ağ Kurmanın Etkisi (Genel)

	Büyük Ölçüde %
Sosyal ve/veya politik hayata katılım sağlıyorum	46
Avrupa ile ilgili konularla ilgileniyorum	76
Ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, yabancı düşmanlığı veya ırkçılığa karşı çalışmaya kararlıyım	69
Dezavantajlı insanlara destek sağlıyorum	62

2014 Kasım PK 19, N=28

Odak grup toplantısı, aynı zamanda, bütün bunlara ilave olarak, Eğitim ve Ağ kurma projelerinde yer almakla, katılımcıların deneyimlerinde kişisel gelişim açısından dikkate değer bir ilerleme, özgüven ve sosyal farkındalık konusunda ilerleme olduğunu göstermektedir. Önyargıları ortadan kaldırma, özgüveni geliştirme, empati duyma ve kendine dışardan bakma kabiliyetinin gelişmesi gibi yeteneklerdeki ilerleme, odak grup toplantısında katılımcılar tarafından örnek olarak verilmiştir. Özellikle, önyargıların ortadan kaldırılması konusunda, katılımcılar, sadece kendi önyargılarını sorgulamak değil, aynı zamanda, farklı ülkelerden Türkiye'ye gelen diğer katılımcıların önyargılarını da ortadan kaldırmak konusunda kendileriyle gurur duymaktadırlar.

Gençler ne söylüyor?

“İster istemez, farklı bir dünya. İlk Makedonya’ya gitmiştim, farklı insanları görmek, o insanların da sizin de önyargınız oluyor; ya korkarsınız, ya bir şey yaftalarsınız. İlk Türkiye dışı çıkışında, onların da bizimle aynı duyguları yaşayan hatta heyecanlanıp ağlayan insanlar [olduğunu gördüm]. (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Çok farklı kesimden insanlarla, kendimizden, kültürden, dinden farklı insanlarla bir arada oluyoruz. Onlarla konuştuğunda bunları anlıyoruz, ve biz de biraz daha farklı bakmaya başlıyoruz. Bizden farklılıkları da var, daha farklı yaşayanları da, daha farklı yaşayabilecekleri de var.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Değişik insanlar tanıyoruz, geliş gidip yapıyoruz vs. ama bir de projenin gerçekten vermek istediği şeyler var. Oradan da bir şeyler çıkartabiliyoruz: empati, hoşgörü, önyargıları kırma. Mesela bizim Mayıs ayındaki projemizde bunu çok çok iyi yaşadık. Benim de mesela Sırlara ve Yunanlılara karşı bir önyargım vardı. İşte onları tanıdıktan sonra, onun bana Yunan fesi hediye etmesi, benim ona tesbihimi hediye etmem, bu tür şeyleri giderdi. Kesinlikle değerli buluyorum, projemize katılan kişiler ilk defa Türkiye’ye gelen kişilerdi, hiçbir bilgisi olmayan, hatta sadece İstanbul’u duymuşlar; Ankara’yı bile bilmiyorlar; oraya da gelmemişler zaten. Bana dün Romanya’dan hediye geldi mesela, böyle çok güzel. Romen katılımcılardan birisi, el işi oymacılık yapıyordu; elleriyle bana satranç takımı yapmış. Yani hiç tanımadığınız bir insan veya İtalya’daki Pisa kulesinin maketini göndermiş ve kartpostal göndermişler. Bizim için çok çok şey ifade ediyor, biz sizi böyle bilmiyorduk vs. Yani kültürlerin kardeşliği.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kendimize güven, projeler sonunda ortaya çıkıyor. Burada bile konuşurken heyecanlanabiliriz, ama çok farklı farklı kültürde insanlar karşısında konuşuyorsun ve İngilizce konuşuyorsun ve aynı duyguları paylaşıyorsunuz. Bunu yapabilmek çok güzel bir özgüven getirdi.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

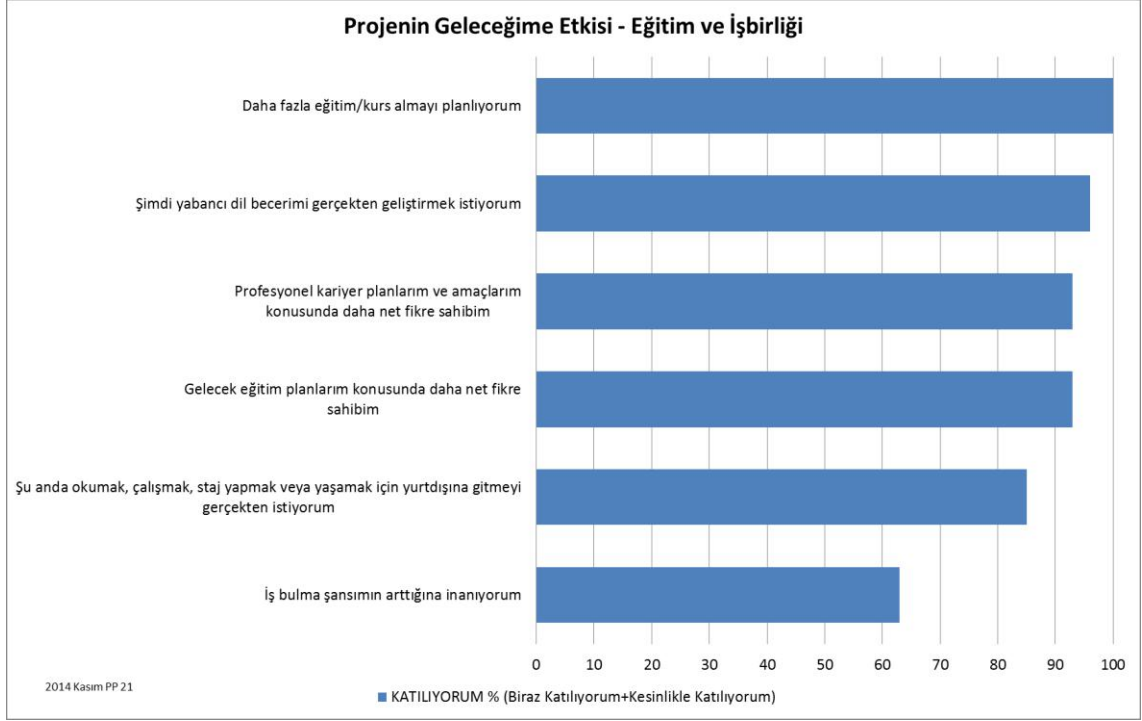
“Özgüven çok geliyor. Ve referanslı konuşma, ben de böyle düşünüyorum yerine, şurada şu yazıyor, benim fikrim de buna göre bu diyorum. Daha kısa ve net konuşma...” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Karşıdaki insanın düşüncelerini düşünerek konuşmak... Onlar gibi düşünebilme, evet, bana kazandırdığı şeylerden biri de bu. Mutlaka önyargı vardı; empati yapmayı bana öğretti açıkçası.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Hem kişisel gelişim için ve özgüven konusunda çok önemli oluyor. Bir de katılımcılarla tanışma fırsatı oluyor, bence çok mükemmel.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Eğitim ve Ağ kurma projeleri, özgüven geliştirme ve yüksek derecede kişisel gelişim deneyimi sağlamanın yanında, katılımcıların gelecek planlarını da etkilemektedir. Bu tür projelerde yer almış olan gençlik çalışanlarının büyük bir çoğunluğu, gençlik çalışanları ve eğitimcileri katıldıkları projenin, gelecekteki eğitim, iş ve kişisel gelişim planları üzerinde bir etkisi olduğuna işaret etmişlerdir. (Grafik 21)

Grafik 21 Eğitim ve Ağ Kurma Projeleri ve Gelecek

Eğitim ve Ağ kurma etkinlikleri açık bir şekilde 2014'teki katılımcıların gelecek planlarını etkilemiştir. Bu bölümde, daha önceki analizlere benzer şekilde, ankete katılanların ortalama puanı bütün eylemler arasındaki en yüksek orandır. Bu maddeler, özellikle, kişiyle ve profesyonel gelişim ile bağlantılıdır. Kasım 2014 anketine katılanların tamamı, deneyimlerinin bir sonucu olarak, daha ileri eğitim ve öğretim yapmayı planladıklarını ifade etmişlerdir.

Gelecekle ilgili bir başka önemli etki, pek çok eylem tipinde olduğu gibi yabancı dil alanında görülmektedir. Daha önce yabancı dil yeteneklerinin düzeyine bakılmaksızın, uluslararası bir ortama girmiş ve kendini, çeşitli düzeylerde ve farklı biçimlerde, yabancı bir dilde ifade etmek zorunda kalmış gençlik çalışanları, etkinlikten sonra yabancı dil yeteneklerini geliştirmek konusunda oldukça kararlı görünmektedirler. Gelecek planları içinde yabancı dili geliştirmenin yer aldığını söyleyen gençlerin oranı, %96'dır. Odak grup katılımcıları da, yabancı dil yeteneğini geliştirmenin önemini fark ettikleri proje deneyimlerinden bazı örnekler vermişlerdir.

Gençler ne söylüyor?

“Ben dezavantajlıydım, dil konusu ile alakalı. Artı bu projelerin çok güzel yanlarından birisi. İngilizce eğitimi Türkiye’de kesinlikle yeterli değil, pratik zaten yok, İngilizce öğretmenlerimiz bile, kekeleyerek konuşuyor, heyecandan konuşamıyor. Ben gittiğim zaman, İngilizcem berbattı, ama şunu öğrendim. Gider gitmez, kendimi tanıtırken şunu söyleyicem diye ezberledim, arkadaşlar siz çok şanslısınız, benim berbat İngilizceme muhatap olacaksınız. Bunu ezberledim, benim ufak tefek pot kırmalarım, Türk usulü ile İngilizce konuşmam hiç problem olmadı, o dezavantajı orda yıktım. ...Bu durum da beni İngilizce öğrenme konusunda motive etti.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

Aynı zamanda, Eğitim ve Ağ kurma etkinliklerine katılan gençlerin, eğitimlere ve kurslara katılarak yeteneklerini daha fazla geliştirmek için motive oldukları ortaya çıkmıştır. Eğitim ve Ağ kurma projelerine katılanların %93’ü, projeden sonra, kendilerinin daha ileri seviyede eğitim konusunda ve profesyonel kariyer istekleri ve amaçları konusunda daha net bir fikre sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, katılımcıların %63’ü, projelere katılmanın iş bulmada ve iş fırsatları konusunda küçümsenemeyecek olumlu bir fark ve avantaj sağladığını belirtmişlerdir. Bu bulguyu destekleyici kanıtlar, odak grup toplantısında da dile getirilmiştir.

Gençler ne söylüyor?

“Bir kere insan kabuğunu kırıyor. ...Yüksek Seçim Kurulu’na bağlı olarak çalışıyorum ben, mesela bir projem bununla alakalı idi. YSK ile birlikte bir proje hazırlıyorum, bu çok inanılmaz bir şey benim için. Geleceğimi inşaa etti.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Ben CV koymuştum, orada dikkatlerini çekti. Aynı zamanda bir dernek vardı, ben tanıyordum o kişiyi, ben konuşurken filan youtpass’tan bahsettim, döndü youthpass var mı dedi. O zaman artık bizimle çalışıyorsun dedi, daha sonra onun dernekte yönetici olduğunu sonra öğrendim.” (Eylem 4.3 ve 3.1 Odak Grup, Proje Katılımcısı, Kadın)

3.5. Gençler Ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar (Eylem 5.1)

Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanların Toplantıları (Eylem 5.1)¹⁵

Bu tür projeler, gençler, gençlik kuruluşları ve yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası düzeyde gençlik alanındaki karar-vericiler/uzmanlar arasında Yapılandırılmış Diyalogu desteklemeyi amaçlamaktadır. Yapılandırılmış Diyalog terminolojisi seçilen temalarda gençlik alanında tüm düzeylerde politika-yapıcılar ile gençler arasında politika-yapma açısından faydalı olacak sonuçlara ulaşmak üzere yapılacak tartışmalar için kullanılır. Bu tartışma, temalar ve zamanlama açısından yapılandırılmıştır ve uzlaşılan temalarda gençlerin hem kendi aralarında hem de AB politika yapıcıları ile tartışmalarına imkan veren faaliyetleri içerir. Yapılandırılmış Diyalog faaliyetleri seminer, konferans, danışmanlık etkinlikleri veya yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası düzeydeki diğer faaliyetler biçiminde olabilir. Bu tür faaliyetler tüm ilgili taraflar arasında tartışma için uygun bir zemin oluşturarak öneri ya da tavır oluşturma ve bunları eyleme dönüştürme amacıyla gençlerin aktif katılımını ve onların karar-vericiler ile karşılıklı etkileşimini hedeflemektedir. Yaygın öğrenme prensipleri ve uygulamaları Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanların Toplantılarının tüm aşamalarına yansıtılır.

Eylem 5.1. kapsamında bir proje aşağıdaki faaliyetlerden birini veya fazlasını uygulamak üzere hazırlanır:

Ulusal Gençlik Toplantısı, program ülkelerinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde, aşağıda belirtilen türlerde bir dizi faaliyeti ya da bu faaliyetlerin farklı bileşenlerini kapsar:

- Yapılandırılmış Diyalog veya Avrupa Birliği politikaları ve konularıyla ilgili olarak müzakere/tartışma ortamı, danışma, aktif katılım ve bilgilendirme için fırsat oluşturmak;
- AB Dönem Başkanlığını yürütmekte olan AB üye devleti tarafından düzenlenecek resmi gençlik konferansının altyapısını hazırlamak;
- Avrupa Gençlik Haftasıyla bağlantılı faaliyetleri düzenlemek;
- Örgün ve yaygın eğitim alanları arasındaki sektörler arası diyalog ve işbirliğini artırmak.

Ulus ötesi Gençlik Semineri, Yapılandırılmış Diyalog ve Gençlik alanındaki yenilenmiş politik çerçevenin öncelikleri ve hedefleri odaklı konuları görüşmek, iyi uygulamaların ve fikirlerin değişimini sağlamak ve/veya tavsiyelerde bulunmak üzere gençlerin ve politika yapıcıların bir araya gelmesini amaçlamaktadır.

Eylem 5.1'in kapsamadığı toplantılar ve faaliyetler ise şunlardır: akademik eğitim gezileri; mali kâr elde etmeyi amaçlayan değişim faaliyetleri; turizm olarak sınıflandırılabilen değişim faaliyetleri; festivaller; tatil seyahati; dil kursları; performans turları; okul sınıfı değişimleri; spor müsabakaları;

* Kuruluşların zorunlu toplantıları; siyasi toplantılar ve çalışma kampları.

“Gençler ve gençlik politikalarından sorumlu olanlar için toplantılar (Eylem 5.1)” tipi projeler, gençler ve gençlik politikalarından sorumlu olanlar arasında kendi alanlarında fikir alışverişini ve deneyim değişimini sağlamak amacıyla, gençleri, gençlik örgütlerini

¹⁵ Gençlik Programı Kılavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli, sayfa 106-107.

ve gençlik politikacılarını ya da uzmanlarını yerel, bölgesel ya da uluslararası düzeyde, bir araya getirmektedir. Yapılandırılmış bir diyalogun oluşturulması Eylem 5.1 projelerinin nihai amacıdır.

Bu projeler, gençlerin kendi aralarında ve farklı düzeylerdeki politika yapıcılarla tartışabileceği etkinliklerden oluşmaktadır. İlgili taraflar arasında tartışma için uygun bir ortam sağlayarak, öneriler ya da tutumlar geliştirmeyi ve bunları faaliyete geçirmek için, gençlerin aktif katılımını ve onların, politika yapıcılarla karşılıklı etkileşimlerinin geliştirilmesini sağlamayı amaç edinmektedir. Eylem 5.1 toplantıları, bu anlamda kurs ya da ağ etkinliklerinden farklıdır. Eylem 5.1 projelerinin önemli bir özelliği, diğer eylem türlerine kıyasla yüksek sayıda bir katılım (en az 15, ortalama 50-100) içermesidir. Genellikle Türkiye örneğinde olduğu gibi ulusal düzeyde organize edilmektedir.

Eylem 5.1 proje toplantılarının öğrenmeye etkisi çoğunlukla, katılımcıların kişisel gelişimleri, meslek hayatları ve daha ileri gençlik çalışması faaliyetleri için sağladığı motivasyon açısından olmaktadır. Araştırma bulguları, Eylem 5.1 projelerinin katılımcılarının, kişisel gelişim fırsatlarından büyük bir ölçüde yararlandıklarını; projeye katılmalarının bir sonucu olarak, özellikle projelerin temalarına ilişkin bilgi ve deneyimlerini artırdıklarını göstermektedir. Bir anlamda, onların katıldıkları toplantılar genç katılımcıları kendi alanlarında derinleşmek ve yeterliliklerini geliştirmek konusunda motive etmektedir.

Toplam 105 gençlik toplantısı katılımcısı Mayıs 2014 anketine katılmıştır. Bu bölümde sunulan analizler bu cevaplardan geliştirilmiştir. Ayrıca, gençler ve gençlik politikalarından sorumlu olanlar için yapılan toplantıda (Eylem 5.1) yer alan altı proje katılımcısıyla bir odak grup toplantısı yapılmıştır. Böylece, bu bölümdeki bütün analizler niceliksel ve niteliksel araştırma yöntemleriyle elde edilmiş veriye dayanmaktadır.

Toplantılar ve Öğrenme

Farklı temalarda organize edilmiş ulusal ve uluslararası toplantılardan ne öğrendikleri sorusuna proje katılımcılarının verdikleri en güçlü yanıtlar, camia ya da toplum yararına bir şeyler elde etmek ve farklı görüşler ortaya çıktığında ortak çözümler üzerine müzakere etmektir. Ankete katılanların %95'i bu iki seçeneği tercih etmiştir (Grafik 22).

Grafik 22 Toplantılar ve Öğrenme

Grafik 22’de gösterildiği gibi, “iyi bir fikir geliştirmek ve onu uygulamaya sokmak” ve “tartışmalarda düşüncelerini daha iyi ifade etmek,” en çok tercih edilen cevaplardır (%94). Benzer şekilde, farklı bakış açılarının tartışıldığı ve deneyimlerin paylaşıldığı bu toplantıların doğal bir sonucu olarak, ankete katılanların %92’si, bir takımında nasıl işbirliği yapacaklarını ve nasıl mantıksal olarak düşünüp, sonuçlar çıkaracaklarını daha iyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Bu toplantıların amaçlarına uygun olarak, bu toplantı projelerinin katılımcılarının, farklı bakış açılarının bir araya geldiği ve tartışıldığı projelerde bilgi ve yeteneklerini geliştirdikleri önemli bir bulgudur. Odak grup toplantısı, gençlerin gerçekten diğer gençler ve gündelik yaşamlarında düzenli olarak iletişim içinde olmadıkları politikacılarla bir araya geldikleri Eylem 5.1 toplantıları ile ortaya çıkan fırsatlara değer verdiklerini göstermektedir. Bu tür deneyimler, yapılandırılmış diyalog açısından

gençlik çalışmasının farklı aktörleri için önemli fırsatlar sağlamaktadır. Bazı durumlarda, diğer katılımcılarla ve politika yapıcılar ile böyle bir diyalog, yeni proje fikirlerine dönüşmektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Hiç uğraşmadan, kabuğu kırdım o katılımı aslında, daha sonra işte ulaşılmaz diye kodladığın kişilere aslında ulaşabileceğimi gördüm ve ulaştım da zaten. Farklı isimler de oldu, sadece gözümde büyütüyormuşuz, aslında ulaşabiliyormuşuz dediğim birçok kişi oldu.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Bende şöyle bir değişiklik oldu. Oradaki yöntemleri kullanarak farklı proje fikirleri çıkıyor ve oradaki yöntemlerden yeni proje yöntemleri ortaya çıkıyor.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Kırsal kalkınma zirvesinde, ...arka plan sağladı, organizasyon yapıları sağladı, deklarasyon hazırlandı, deklarasyon büyük ihtimalle boşa gitmiştir, devlet[in] dikkate aldığını düşünmüyorum, neticede bizim böyle bir şey sunmamız önemliydi, karşı taraf almasa bile biz gönderdik.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“İŞKUR’un düzenlediği Antep’teki çalıştayda, tabii İŞKUR’un yönetmeliklerinde ve uygulamalarında bazı hataları bildiğim için, bunları Antep’te dile getirme fırsatı buldum, açıkça ifade ettim. Fakat, amacına ulaştı kısmına gelmeden söylüyorum, kendim de tabii ekstra da bilgiler aldım. Kendim de bazı eksiklikleri görme olanağı buldum.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“O zamanlar son geldiğimiz toplantı gençlerin bakışı ile yönetim modelleriydi, başkanlık yarı başkanlık ve parlamenter sistem üzerine tartışılıyordu, haliyle Türkiye’nin gündemini meşgul eden konulardan biriydi. O zaman tartışılıyordu, toplantıdan sonra ister istemez daha bir fikir sahibi oluyorsunuz. Bu konuya yabancı olmadığınızı görüyorsunuz, gündemi takip edebildiğinizi o an düşünüyorsunuz. Oradan hareketle tabii yabancıysanız için en azından güncel olana sizi bir şekilde entegre etmiş diyebiliriz.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Yani en azından şöyle bir şey söyleyebilirim. Ben bu projelerde, ulusal ajansın ya da diğer fonların sağladığı birçok projede farklı kültürlerden aslında uç noktalardan insanların birbirine diyalog kanalını kapatmadığı takdirde, nasıl anlaşabileceklerini nasıl müzakere edebileceklerini gördüm, bu da ülkem adına çok mutlu edici tabloydu açıkçası.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

Kişisel gelişimin bileşenleri açısından, odak grup toplantısı, Eylem 5.1 projelerinin gençlere, farkındalığın ve hoşgörünün artması ve önyargıların ortadan kaldırılması gibi yeni tutumlar geliştirmesine yardımcı olduğunu göstermektedir. Özellikle ulusal toplantılar sözkonusu olduğunda, Eylem 5.1 projelerinin, tüm Türkiye’den çok sayıda genci bir araya getirmesi ve aynı ülkenin farklı kültürel geçmişlerine sahip ya da farklı bölgelerinden gelen gençler arasında karşılıklı anlayışı yerleştirmeye yardımcı olması çok önemlidir.

Gençler ne söylüyor?

“Onun dışında aslında insanların, birbirlerini tolere edebildiklerini de gördük, fikir anlamında düşünce anlamında, belki yan yana gelmeyecek, iki zıt kutbun yine bu anlamda bir araya gelebildiğini de oradan arkadaş çıkabildiğini de gördük, tuhaf bir şekilde, bu yani.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Beni projelerde her zaman için heyecanlandıran şey, yeni arkadaşlıkların olması, farklı insanların bir arada bulunuyor olması, farklılıkları yeniden bir daha tanıyabilecek olmamız. Onun dışında hissedilebilir gelişme şu, ... toplantılara bürokrasiden ya da siyasetten birinin katılımı orada olan arkadaşların ilgisinin çekiyor.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Beni çok heyecanlandıran yen insanlarla tanışmak oluyor. ...Bu projede de ulaşım ve konaklama ...inanılmaz bir teşvik. Sonuçta beni kimse kalkıp da İzmir'den Hakkâri'ye götüremez, ya da ben öğrenci olarak gidemem. Bu ayrıca, yine bu yeni arkadaşlık başlığı altında, yani, katılımcı sayısı, ne olursa olsun, az veya çok, birbirinden farklı yörelerden olduğu zaman daha fazla somut bir çıktı alınıyor diye düşünüyorum. Tamamen Karadeniz'den tamamen İç Anadolu'dan gelenlerin olmasıyla farklı bölgelerden farklı gençlerin farklı yaş grubundaki gençlerin katılımı, sonucu farklılaştırıyor.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“...önyargılarımı kırmama etken oldu. Çok yargım vardı, onları bir bir kırmama vesile oldu. Tamamen demokrasi projesiydi; burada farklı ülkelere de katılımcı arkadaşlarımız vardı. Siyasal anlamda, ülkemiz açısından söylüyorum, bazı önyargılar, kalıp düşüncelerim vardı. Onları da, farklı görüşleri dinleyerek, gerek hazmedebilmek ve gerekse onların başka perspektifini anlayabilmek açısından da kendime büyük bir deneyim kazandırdım.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Özgüven meselesinde ...ben şöyle düşünüyorum. sizin katıldığınız şeyler tek bir bölgeye odaklı ve konular alışlageldik konular olduğu için, oralarda insan kendini aşamaz, bir adım öteye geçemez, olduğu yerde sayar. Ama ...farklı bölgelerden gelen insanların belki gerçekten de kendi bilmedikleri özellikleri var ve o ortamdakiler bunu keşfetme şansı yakalıyor. Özgüven konusunda ben buna çok katılıyorum, mesela, geldiği zaman, orada hiç değilse bir kelime söylediye evet ya da hayır, kalktığında bir cevap verdiyse, o kişiye o özgüven belki bir ömür boyu çok faydalı olacak.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Bence benim empati yeteneğimi kesinlikle geliştirdi, ...çünkü çok daha farklı noktada yaklaşırken bazı insanlara çok büyük bir önyargım söz konusuken, artık belli kesimlere daha ben olsaydım ne yapardım diye yaklaşıyorum. Olumsuz bir önyargım varken, atıyorum haberlerden izleyerek, belli ülkelere karşı önyargım oluyordu ya da cinsel tercihlerle alakalı olarak, dinimizin getirdiği öğretilerden dolayı belli bir önyargılar ile yaklaşıyorum. Ama artık daha anlamaya çalışır bir şekilde yaklaşıyorum.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Beni anlayan insanlarla birlikte olmak isteği var, ama anlamayan insanlarla bir araya gelmek yeteneği ve cesaretini göstermek de işin içine giriyor bence, çünkü farklı siyasi düşünceden etnik düşünceden olsun, bu iki dişli olarak düşünecek olsak, bu dişlilerin sürtüşmesi sonucunda bir şey çıkıyor ortaya. ...Biz sevsek de sevmesek de beğensek de beğenmesek de tahammül edip onu dinliyoruz, yani o düşüncenin olduğunu da fark ediyoruz onu yok saymıyoruz.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

Odak grup bulguları, gençlerin, Eylem 5.1 toplantı projelerine katılmakla, sadece insanlarla tanıştıklarını, onlarla bağlantılarını koruduklarını göstermekle kalmayıp, aynı zamanda, gelecekte sivil toplum ve gençlik çalışmaları etkinliklerinde birlikte çalışabilecekleri insanları ve örgütleri de tanıdıklarını ortaya koymaktadır.

Gençler ne söylüyor?

“Arkadaşlık konusunda gerçekten de döndükten sonra ciddi anlamda çok iyi arkadaşlıklar edindim, devamını getirebildiğim insanlar oldu.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Hayatımdaki en önemli dostlarımdan biri bu projede kazandığım insanlardan biriydi, yani, o günden beri benim için çok önemli biri, hiçbir zaman da dargınlığımız olmadı.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

“Sadece kişi değil, aslında aynı zamanda Sivil Toplum Kuruluşu tanıma şansımız da oldu. Böylece, gelecekte yapılacak projeler için yeni ve sağlam ortaklar tanıma şansımız oldu.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“STK’lar, yerel bilmediğim bir şeyde STK var, ama hoşuma giden yanı şu: farklı alanlarda çalışıyorlar. Ben onu öğrenip geldiğim için bunu etrafımdaki insanlara da aktarıyorum, herkes olmuyor sanıyor oralarda etkinlikler, bir şeyleri temas etmiyor, hiç kimse, konuşmuyor zannediliyor, ama bir yandan da, birileri bir şey yapıyorlar, bunu o ortamda öğrenme imkanı oluyor.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Oraya gittiğimde benim proje yaptığımı öğrenen kişiler, benimle ayrıca bağlantı kurmaya ve sohbet etmeye çalışıyorlar, ilerde proje yaptığında çekmek için.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

Toplantıların çoğu ulusal ölçekte olmakla birlikte, gençlerin ve gençlik politikalarından sorumlu olanların katıldığı uluslararası toplantılar da bulunmaktadır. Bu bağlamda, proje katılımcılarının yabancı dillerini geliştirme ve başka dillerde iletişim kurma becerilerini dikkate değer şekilde geliştirme fırsatına sahip olduklarını gözlemlemek de mümkündür, ancak yine de, bu oran (%64) diğer konularla ve Program içindeki diğer proje tipleriyle kıyaslandığında daha düşük düzeydedir. Odak grup toplantısı, dil becerilerinin yanında, katılımcıların, bir soruna çok yönlü bir yaklaşım göstererek, analitik düşünme gibi beceriler geliştirdiklerini göstermektedir.

Gençler ne söylüyor?

“Analiz yapma. Hani ben analiz yapabiliyordum ama hani bir şeyi tamamen bu şekilde bakmak, bir de genç şekilde bakmak var. Burada kişi sayısı çoğunluğu çok yönlü bakmamı [sağladı], böyle bakabiliyormuşum aslında ama ben bunun farkında değildim. ...Analiz yapabildiğim farkındayım ama daha çok profesyonel bir şekilde, tek bir yönüyle değil çok yönüyle değerlendirmek. ...Projede ulusal zirvedeki o dört gün boyunca, her gün farklı bakış açıları ile değerlendirdiğimiz için, ben döndüğümde başka şeylere de sürekli farklı açılardan bakmaya çalışmaya [başladım]. Analiz yaparken biraz daha doğru bir mantık yoluyla analizi yapmayı [öğrendim].” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

Katılımcılar, Eylem 5.1 projelerinde elde edilen yetenekler, yeterlilikler ve deneyimlerin kendi iş imkanlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Özellikle yeni işler bulma ve

profesyonel gelişim imkanları açısından, istihdam ve iş imkanları fırsatlarındaki artışa ilişkin algı, odak grup toplantıları katılımcıları tarafından dile getirilmiştir.

Gençler ne söylüyor?

“Ben en azından eğitimde, özel sektör için söyleyeyim özel sektörde özellikle, sizden daha ilk girerken ders hazırlığınız isteniyor; ama daha sonra bize bir proje gerçekleştirebilecek misiniz diye soruyorlar. Ve sizin o öğrencilerin hayatında bir farklılık yaratabilmenizi, en azından bir şey geliştirmenizi istiyorlar, bunu da ancak siz CV'nizi göstererek etiketlemiş oluyorsunuz.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Kadın)

“Her şey gezmeden ibaret gibi görünüyor ama şu anda TİKA'da staj yapıyorum ve bana TİKA'yı tavsiye eden kişi proje vesilesiyle tanıştığım kişi. Ben şimdi ailemden birine gidip bana stajyer ayarlayın desem kimse ayarlayamaz, hem Ankara'dan uzaktalar, hem de ne olup bitiyor onlardan bihaberler, hem de ayarlayacakları bir yer yok. Başta farklı kapılar açıyor dedik ya en başta- bunun en net örneği idim. Projeye gitmemiş olsaydım başka bir yerde başka bir şekilde staj yapıyor olacaktım.” (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek)

Son olarak, Eylem 5.1 toplantılarına gençlerin katılımı ve aktif görünürlük gençlerin kendilerini gençlikle ilgili konularda ve gençlik politikalarında paydaşlar olarak hissetmelerine yardım etmektedir. Bu bakımdan, odak grup görüşmesindeki bir katılımcının ifadesi oldukça açıklayıcıdır: *“Bence, bu projeler, bize, gençliği, özellikle de bir kavram olarak gençlik ve gençlik tabanının dikkate alındığını farketiriyor. Çünkü, eğer, şu an bile, birisi orada oturuyor ve bizi dinliyorsa, bu, bize ya da katıldığımız projeye ya da katılımcılara verilen önemi gösteriyor; onların düşündüklerinin önemli olduğu değerlendiriliyor. Bunun bir yerde dikkate alınacağını düşünüyorum. İfade ettiğim gibi, eğer biri bizi, 200 kişiyi bir otelde toplayıp, bize bir şeyler öğretmeye çalışıyorsa, bu bize verilen önemden dolayıdır.”* (Eylem 5.1, Proje Katılımcısı, Erkek).

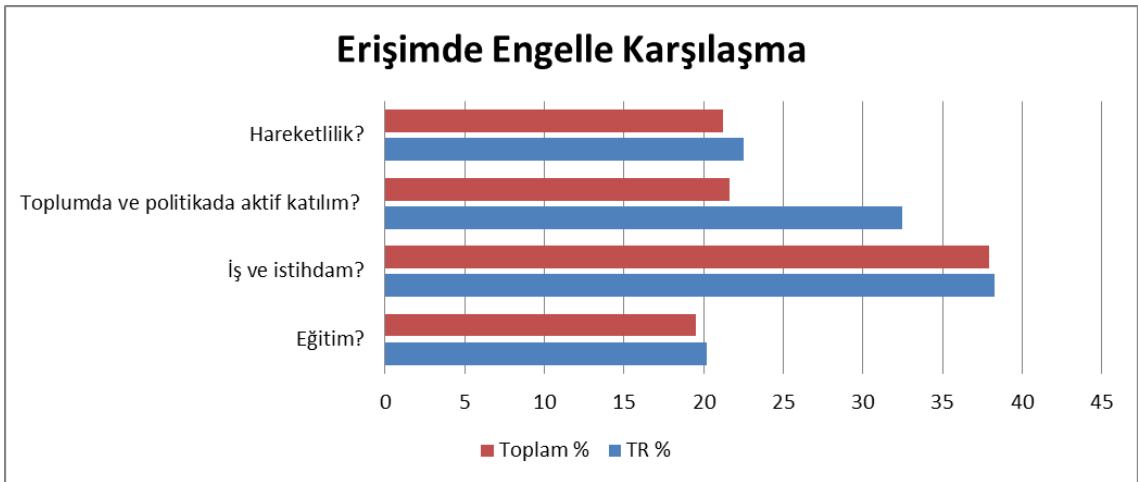
4. Avrupa'daki Türkiye: Karşılaştırmalı Bir Analiz

2014 RAY analizinde bir yenilik olarak, bu Ulusal Rapor, Gençlik Programı'nın, Türkiye'den gençler üzerindeki etkisinin daha geniş bir Avrupa ölçeğinde konumunu saptamak amacıyla karşılaştırmalı bir veri sağlamaktadır. Buna göre, bu karşılaştırmanın başlıca amacı, Türkiye'den proje katılımcıları ve gençlik liderlerinin, programın öğrenme çıktıları ve algılanan etkisi açısından, Avrupa'da RAY Network üyesi ülkelerde yaşayanlarla kıyaslandığında nerede durduklarını anlamaya çalışmaktır. Bu amaçla, Kasım 2014 anketinin cevapları karşılaştırılmaktadır. Bu karşılaştırmada, Türkiye'den toplam 228, RAY Network ülkelerinden toplamda 3.619 cevap alınmıştır. Aşağıda bu karşılaştırmanın bazı önemli bulguları yer almaktadır.

→ *Türkiye'den katılımcılar daha fazla engelle karşılaştıklarına inanmaktadırlar.*

İmkanları kısıtlı gençler, Gençlik Programı'nın başlıca bir hedef grubudur. İmkanları kısıtlı olmak, farklı biçimlerde ve şekillerde ortaya çıkmaktadır. *İstihdama, eğitime, hareketliliğe erişimde ve topluma katılımında* engeller içerebilir. Bu alanlarda, kişinin kendisini değerlendirmesi istendiğinde, Türkiye'den katılımcıların ortalama puanı, RAY Network ortalamasından *biraz daha yüksektir*. Bu, Türkiye'den katılımcıların, RAY Network ülkeleri katılımcılarından daha fazla engelle karşılaştıklarına inandıklarına işaret etmektedir.

Grafik 23 Engellerle Karşılaşma (Kasım2014)

Grafik 23'te görüldüğü üzere, en büyük fark, topluma ve politikaya aktif katılımdadır. RAY Network ülkelerinden cevap verenlerin %22'si toplumda ve politikada aktif katılımın engellenmesi ile karşı karşıya olduğunu ifade ederken, bu oran, Türkiye'den proje katılımcıları arasında %11 daha yüksek olup, böyle bir engelden bahsedenlerin oranı %33'tür. Diğer konularda, farklar daha küçük olmakla birlikte, Türkiye sonuçları, RAY Network ortalamalarının tamamında daha yüksektir.

→ *Avrupa Birliği'nin İmajı*

Bu Ulusal Rapor'da analiz edildiği gibi, Türkiye'den Gençlik Programı projelerine katılan katılımcılar arasında Avrupa Birliği'nin imajında olumlu bir değişme vardır. Türkiye'den ankete katılanların %68'i, projeden sonra, *AB'nin imajının daha iyi yönde değiştiğini* belirtmektedir. Bu sonuç, RAY Network ülkelerinden katılımcıların cevapları ile karşılaştırıldığında, değişim oranı anlamlı bir şekilde yüksektir. RAY Network verisine göre, diğer katılımcı ülkelerden gelen cevapların %44'ü, AB'nin imajının projeden sonra daha iyi olmaya başladığını ifade etmişlerdir. Bu oran, Türkiye'den %24 daha düşüktür. Sözkonusu fark aynı zamanda, projenin, AB'nin imajını etkilemediğini söyleyen katılımcıların yüzdesinde de görülmektedir. Türkiye'den katılımcılar için bu oran %29 iken diğer RAY Network ülkelerinden katılımcılar için %54'tür. Bu sonuç, büyük ölçüde beklenen bir sonuçtur. Türkiye'nin, Avrupa Birliği üyesi devlet olmamasına rağmen, Gençlik Programı'na program ülkesi olarak tam katılım sağlayan bir kaç ülkeden biri olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu veri, temel olarak, AB vatandaşı olmayanların görüşleri ile AB vatandaşı olanların görüşlerini karşılaştırmaktadır. AB üye devletinden gelen bir birey, Türkiye'den gelen bir birey ile karşılaştırıldığında, doğal olarak AB'ye ilişkin bir dizi görüşe ve farklı düzeylerdeki bilgiye sahiptir. Türkiye, bir aday ülkedir ve AB'ye ilişkin genel bilgi ve ilgi düzeyi, bir üye devletinkinden çok daha azdır.

→ *Projeye katılım ve finansman*

Karşılaştırmalı analiz, finansal açıdan bakıldığında, RAY Network ülkelerinden projeye katılan katılımcılara kıyasla, Gençlik Programı kapsamında bir Avrupa gençlik

projesine katılımın, Türkiye’den projeye katılanlar için, daha zor olduğunu ortaya koymaktadır. RAY Network ülkelerinden ankete katılanların yarısı, *katılım ücretlerini ödemenin kendileri için kolay olduğunu* ifade ederken, Türkiye’den katılımcılar için bu oran sadece %39’dur. Ancak, Türkiye’deki proje yöneticilerinin, Türkiye’den gençlerin karşılaştıkları finansal zorlukların farkında oldukları ve katılımcılara yapılan finansal yardımlar konusunda daha iyi bir sisteme sahip oldukları görülmektedir. Türkiye’den ankete katılanların %45’i *projeye katılmak için herhangi bir ödeme yapmak zorunda kalmadıklarını* ifade ederken; RAY Network ülkelerinden katılımcılar için bu oran anlamlı bir şekilde daha düşüktür (%36). Bu veriler, Türkiye’den katılımcıların finansman açısından zorluklara sahip olduğunu ve bu zorlukların, Gençlik Programı’nın öncelikleri doğrultusunda, imkanları kısıtlı gençleri dahil etmek amacıyla, onların finansal zorluklarla karşılaşmaksızın projelere katılımını sağlamak üzere, kısmen organizatörler tarafından giderildiğini göstermektedir.

→ Türkiye’deki proje liderleri ve diğerleri: Gerçek farkın ortaya çıktı yer

Proje katılımcıları açısından, Türkiye, bir kaç istisna dışında, RAY Network ülkelerinin geri kalanıyla oldukça paralel bir durumdadır. Fakat proje liderlerinden gelen veri incelendiğinde, Türkiye’deki proje liderlerinin diğer ülkelerin proje liderlerinden, özellikle profilleri açısından, anlamlı şekilde farklı olduklarını ortaya koymaktadır.

Her şeyden önce, Türkiye’den proje liderleri, diğer ülke proje liderlerinden çok daha eğitimlidir. RAY Network ülkelerinden proje liderlerinin %80’i, üniversite ya da benzer düzeyde okuldan mezunken, bu oran, Türkiye’de çok daha yüksektir. Türkiye’de, üniversite ya da benzer düzeydeki okuldan mezun olan proje liderlerinin oranı %95’tir. Yine, proje liderlerinin %12’si, elde edilmiş en yüksek eğitim düzeyi olarak *lise* mezunuyken, bu oran, Türkiye’deki proje liderleri için sadece %2’dir.

İkinci olarak, RAY Network ülkelerinden proje liderleri daha büyük bir yüzde ile, başlıca, projeye dahil olan kurumlar tarafından istihdam edilmektedir. Proje liderlerinin %36’sının kurumları dışında profesyonel bir yükümlülükleri yokken, bu oran, Türkiye’deki proje liderleri için, %30’dur. Bununla bağlantılı olarak, Türkiye’den proje

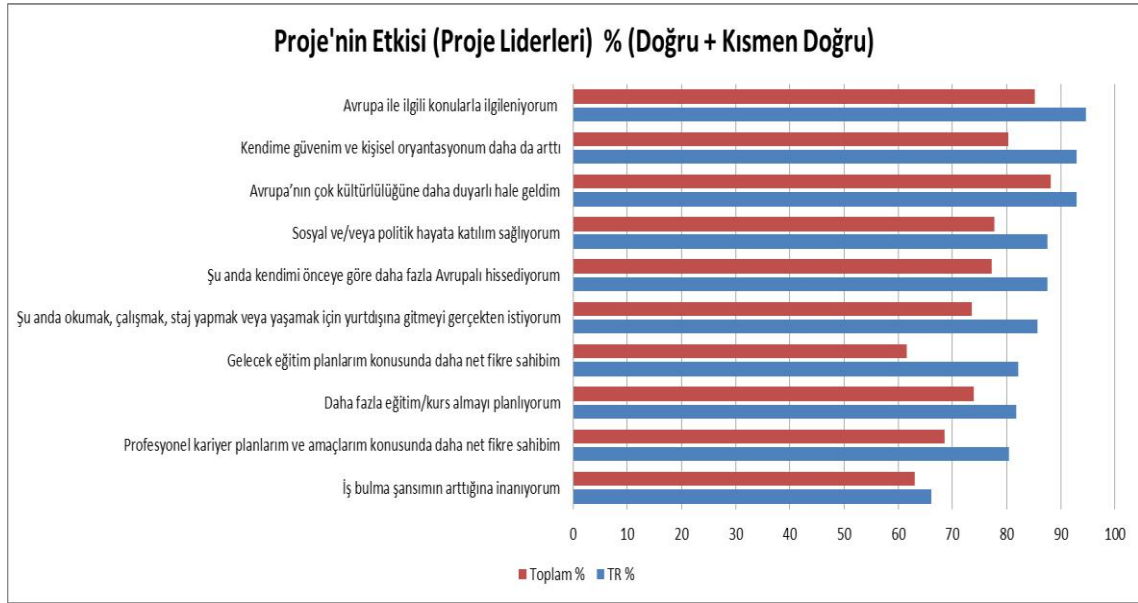
liderlerinin %40'ı, başka bir kurum/işveren tarafından tam zamanlı olarak istihdam edilmekteyken; bu oran, diğer RAY Network ülkelerinde çok daha düşüktür (%26). Bu durum, Türkiye'den proje liderlerinin, temel olarak, diğer kurumlar tarafından istihdam edilirken profesyonel ya da maddi bir beklentileri olmaksızın kurumlarda görev aldıklarını göstermekte; ve proje liderleri olarak davranışları, Türkiye'de gönüllülük düzeyinin çok yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu, aynı zamanda, “*Bu projeye katıldım.*” sorusuna verilen cevaplarla da teyit edilmektedir. Türkiye'den proje liderlerinin %76'sı, gönüllü olarak, herhangi bir ödeme içermeyen şekilde projeye dahil olduklarını ifade etmektedir. Bu oran, diğer RAY Network ülkelerindeki proje liderlerinde %55'tir.

Üçüncü olarak, Türkiye'den proje liderleri ile diğer RAY Network ülkelerinden proje liderleri arasında kimlik açısından büyük bir fark bulunmaktadır. Türkiye'den proje liderleri kendilerini, temel olarak vatandaşlık ve ulusal kimlik üzerinden tanımlarken, diğer RAY Network ülkelerinden proje liderleri, öncelikli olarak daha çok bir Avrupa kimliğine sahiplerdir. Kendilerine en uygun olan kategoriyi belirtmeleri istendiğinde, Türkiye'deki proje liderlerinin şaşkıncu derecede çoğunluğu (%81), *şu an yaşadığım ülkenin vatandaşı* şikkını tercih etmiştir. Temel olarak, ulusal kimliği tercih etmiş olan, diğer RAY Network ülkelerinden proje liderlerinin oranı (%26) çok daha düşüktür. Diğer RAY Network ülkelerinden proje liderlerinin çoğunluğu, *Avrupa vatandaşı ve şu an yaşadığım ülkenin vatandaşı* kategorisini %46 oranında seçerek, Avrupa kimliğini, ulusal kimlik ile birleştirme eğilimindedir. Bu kategoriyi seçen Türkiye'den proje liderlerinin oranı, anlamlı şekilde daha düşük olup sadece %6'dır. Bu, Avrupa kimliği ve Avrupalılık duygusunun, Türkiye'den proje liderleri arasında yaygın olmadığını ve temel kimlikleri olarak Türkiye vatandaşlığına güven duydukları sonucunu göstermektedir.

Son olarak, karşılaştırmalı araştırma bulguları, Türkiye'den proje liderlerinin, diğer RAY Network ülkelerindeki proje liderleri ile karşılaştırıldığında, kendi proje deneyimlerinin sonucundan daha fazla etkilendiklerini ispatlamaktadır (Grafik 23). Grafikte görüldüğü gibi, Avrupa ile ilgili konularda çok anlamlı bir fark vardır. Türkiye'den proje liderlerinin %95'i, Avrupa mevzuları ile çok daha ilgili olduklarını

ifade etmişken, bu oran diğer RAY Network ülkelerinden proje liderleri arasında, %85 ile daha düşüktür. Benzer şekilde, projeden sonra çok daha Avrupalı hissettiklerini söyleyen proje liderlerinin oranı %88 iken, buna karşılık, diğer RAY Network ülkelerinden proje liderlerinin oranı %77'dir.

Grafik 24 Projenin Proje Liderleri Üzerindeki Etkisi (Kasım 2014)

Bununla birlikte, en büyük fark, eğitim ve öğretime yönelik daha ileri niyetlerle ilgili konularda ortaya çıkmaktadır. Türkiye'den proje liderlerinin %82'si, proje deneyimlerinin sonucu olarak, gelecekte alacakları daha ileri eğitim konusunda daha net bir fikre sahip olduklarını ifade etmektedirler, bu oran diğer RAY Network ülkeleri proje liderlerinkinden 20 puan daha düşüktür (%62).

Genel olarak, Türkiye'den proje liderleri, *eğitim geçmişleri (daha eğitimliler), gönüllülük düzeyleri (daha fazla gönüllü çalışma), Avrupa kimliği (ulusal kimliği daha önplanda tutan ve daha az Avrupalı)* açısından belirgin bir şekilde diğer proje liderlerinden farklıdır. Ancak, Gençlik Programı projeleri, programdan daha fazla yararlanmaları ve daha fazla özgüven sahibi olmaları noktasında, Türkiye'deki gençlik liderleri üzerinde daha fazla etkiye sahiptir.

5. Sonuç

2015'ten itibaren Avrupa Birliği Gençlik Programları'nın yeni bir safhaya, ERASMUS+'a girmesi sebebiyle, RAY 2014 raporu Gençlik Programı aşamasını sonlandırmaktadır. Bu programlar, on yılı aşkın bir süredir Türkiye'de gençlik çalışmalarında aktif olan, değişik yaşlarda, değişik kültürel ve sosyo-ekonomik geçmişlere sahip ve Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelen binlerce gence ve bireye akranları ve meslektaşları ile değişik ülkelerde bir araya gelme ve ortak öğrenme hareketliliği faaliyetleri yürütme fırsatı sağlamıştır.

Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi– RAY Network Ulusal Araştırması bu kapsamdaki projelerin katılımcılar üzerindeki kişisel ve mesleki etkilerini izlemeye, değerlendirmeye ve analiz etmeye devam etmektedir. RAY Network, zamana yayılmış dönemsel veri toplama yoluyla ve anketler, odak grup toplantıları ve mülakatları içeren karma yöntemleri kullanarak Avrupalı gençler için bu önemli öğrenme hareketliliği fırsatlarının bilimsel, kanıta dayalı ve dönemler arası analizini sağlamaktadır.

Bu Ulusal Rapor, bu araştırmadaki ikinci rapordur. Geçen yılın raporu 2012 ve 2013 yıllarını kapsamış, Gençlik Programı'nın etkileri üzerine önemli tespitler sağlamaktadır. RAY araştırması, analizi ve bulguları vasıtasıyla gençlik çalışanları, gençlik araştırmacıları ve ilişkili siyasa yapıcılar dahil oldukları işle ilgili daha fazla anlayışa sahip olma fırsatını yakalamakta ve RAY bulguları gelecekte oluşturulacak kanıta dayalı politikalar için bir temel sağlamaktadır.

Bu raporda kullanılan analitik çözümlenmeler ve bunlardan elde edilen sonuçların tamamı, kim olurlarsa olsunlar, nereden gelirlerse gelsinler, proje süresi ne olursa olsun, *AB Gençlik Programı çerçevesindeki projelerin bu projelere katılan bireylerin hayatlarında birer dönüm noktası olduğunu göstermektedir.*

Bu çalışmanın bulguları, Gençlik Programı eylemlerine katılımın, araştırma kapsamındaki bütün gençlik projeleri için geçerli olmak üzere, *katılımcıların özgüvenlerinin artmasında* büyük etkisi olduğunu göstermektedir.

Katılım sağlanan proje ile ilgili tatmin düzeyleri genel olarak yüksek seviyelerde görünmektedir. Burada sunulan veri, değişik projelerin katılımcılarının belirttiği üzere *proje ile ilgili beklentilerinin yerine getirildiği ve katılımcıların gelecek yıllarda benzer projelere katılmayı planladıkları* şeklindeki 2012 ve 2013 çalışmasının bulgularını destekler niteliktedir.

Bu çalışma, projelerde *öğrenme* konusunda, proje katılımcılarının projelerde kullanılan yöntemlerin, özellikle de yaygın eğitim yöntemlerinin çeşitliliğini takdir ettiklerini ortaya koymaktadır. Dahası, proje katılımcıları, *değişik yöntemlerin kullanılmasının kendilerinin değişik konuları daha iyi öğrenmelerini kolaylaştırdığını* belirterek, bu yöntemler ile kendi öğrenme süreçleri arasındaki pozitif korelasyonun da gayet farkında olduklarını göstermektedirler. Öğrenme konusuyla ilgili umut verici başka bulgular da mevcuttur. Bu araştırma katılımcıların *yeni ve değişik konuları* öğrendiğini ve *halihazırda aşına oldukları konularda da bilgilerini geliştirdiklerini* açığa çıkartmıştır. İlginç bir konu da, bu çalışmanın bir parçası olarak analiz edilen bütün eylemlerde *Avrupa değerleri, Avrupa kültürü ve Avrupa kimliğinin* katılımcılar tarafından sıklıkla vurgulanmış olmasıdır. Çalışmanın katılımcılarının bu konularda kendi öğrenme ve kişisel ve mesleki gelişimlerine yaptıkları vurgu da çarpıcıdır.

Bir yenilik olarak, bu çalışma ilk kez bulguların karşılaştırmalı olarak da kapsamlı bir değerlendirmesini yapmaktadır. Türkiye'deki proje katılımcıları ve proje liderlerinin cevaplarıyla diğer RAY Network ülkesindeki proje katılımcıları ve proje liderlerinin cevaplarının analizi, Türkiye ve diğer RAY Network ülkeleri arasındaki farklar ve benzerliklerin genel bir bilgisini sunmaktadır. İlk kez, bu araştırma Türkiye ve diğer RAY Network ülkelerindeki proje liderleri arasında, özellikle de *eğitim seviyesi ve gönüllülük* ve bu bireylerin *ulusal ve Avrupa hüviyetleri* anlamında, önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın katılımcıları, Avrupa Birliği Gençlik Programlarının uygulayıcısı olan Türkiye Ulusal Ajansı ile ilgili olumlu bir görüşe sahiptir. Ancak, katılımcılara göre, Ulusal Ajans'ın gerçekleştirilen projelerin olumlu çıktılarının tanınmasına dair daha fazla tedbirler geliştirmesi ve uygulaması konusunda belirli bir ihtiyaç vardır. Ulusal

Ajans tarafından gerçekleştirilecek görünürlüğü artırıcı ve tanınmayı sağlayıcı faaliyetler öğrenme hareketliliği projelerinin toplumsal ve siyasi tanınırlığını arttıracak ve bu projelerin öğrenme alanı dışında ve tamamen boş zaman faaliyetleri olduğuna dair toplumsal yanlış algıları da azaltacaktır. Dolayısıyla, Ulusal Ajans ve dahil olan diğer paydaşlar için temel bir öncelik bu projelerin olumlu etkilerini yaygınlaştırmak için uzun vadeli farkındalığı artırma ve tanınırlık stratejisi planlamak olmalıdır. RAY araştırmasının sağladığı bilgiler daha fazla tanınırlık ve farkındalık arttırmayı amaçlayan inisiyatifler geliştirmek için kullanılabilir.

Bulgular ayrıca mevcut haliyle temel olarak öğrencilere dayanan bu programların, olanakları kısıtlı gençlerin katılımına daha açık hale getirilebilmesi için aralıksız çabaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Olanakları kısıtlı gençler için uygun sistemlerin, hizmetlerin ve desteğin sağlanması Türkiye Ulusal Ajansı ve projelere dahil olan gençlik kuruluşları için bir öncelik haline gelmelidir.

Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi– RAY Network Ulusal Araştırması'nın en büyük avantajı sürekli ve karşılaştırmalı analize dayanmasıdır. Sürekli ve sistemli veri toplamak en önemli öznesi gençlik olan gençlik çalışmalarının dinamik ve değişken yapısını doğru bir şekilde anlayabilmek için bir zorunluluktur.